T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
GELİR POLİTİKALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: B.07.0.GEP.10.10-2007 **08.10.2007**

VERGİ HARCAMALARI RAPORU

(Ekim 2007)

SUNUŞ

Ülkemizde son yıllarda sağlanan siyasi ve ekonomik istikrarın sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik olarak önemli yapısal reformlar yapılmıştır. Kamu mali yönetim alanında yapılan en önemli reform 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu yürürlüğe konulmuş olmasıdır.

Vergi harcaması kavramı da söz konusu Kanunla ilk defa mevzuatımızda yerini almıştır. Buna göre; vergi istisna, muafiyet ve indirimleri nedeniyle vazgeçilen vergi gelirlerinin (vergi harcaması) tahmin edilerek Merkezi Yönetim Bütçe Kanunlarında yer verilmesi gerekmektedir. Bu sayede vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirlerinin de vergi harcaması kapsamında değerlendirilmek suretiyle, devlet tarafından yapılması öngörülen, yapılış şekli nasıl olursa olsun, her türlü harcamanın merkezi yönetim bütçesinde bir arada görülmesi imkanı doğmuştur.

Vergi sistemi kamu harcamalarını karşılamak amacıyla sağlıklı gelir kaynağı sağlanması temel hedefinin yanı sıra bir çok sosyal ve ekonomik hedeflerin elde edilebilmesi için devlete çeşitli fırsatlar sunar. Devlet bir kısım ekonomik faaliyetlere, belirli bir bölgeye, gruba, yada belli bir mükellef grubuna destek olmak amacıyla belirli alanlarda vergi indirimi istisnası yada muafiyeti uygulayarak bu hedeflerin bir kısmına ulaşır. Böylece, devlet bir taraftan kamu harcamaları, diğer taraftan da vergi harcamaları denilen vergi muafiyet ve istisnaları vasıtasıyla ekonomik aktiviteleri teşvik ederek Maliye Politikasını ülkenin kalkınması ve belirli bir refah düzeyine erişebilmesi amacını sağlamak için kullanır. Sosyal devlet olma ilkesinin gerektirdiği ölçüde de sosyal nitelikli bir takım vergi ayrıcalıkları tanıyarak sosyal adaletin gerçekleşmesine ve gelir dağılımının iyileşmesine katkıda bulunur.

Doğrudan harcamalardan farklı olarak vergi harcamaları, vergi sistemi yoluyla fayda sağlar ve buna bağlı olarak doğrudan harcamalara benzer bir şekilde bütçenin durumunu etkiler.

Literatürde ve çeşitli ülkelerde yapılan çalışmalarda vergi sistemi içerisindeki tüm imtiyaz unsurları vergi harcaması olarak sınıflandırılmamaktadır. Çünkü, bunların bazıları vergi sisteminin yapısal unsurları olarak düşünülür. Örneğin, gelir vergisi sistemi müterakki vergi oranı yapısına sahiptir. Bu nedenle düşük gelirli bireyler yüksek gelirli bireylere göre daha düşük bir orandan vergilendirilirler. Bu durum vergi sisteminin yapısından kaynaklanan bir uygulama olup, düşük gelirlilerden daha az vergi tahsil edilmiş olması vergi harcaması olarak değerlendirilmemektedir.

Vergi Harcamaları çalışmasının amacı bir taraftan vergi sisteminin şeffaflığını artırarak maliye politikasına ilişkin karar alma sürecine katkıda bulunmak, diğer taraftan da vergi sistemi ve vergi uygulamalarının yanı sıra bütçe uygulamalarının da daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesine imkan sağlamaktır. Vergi harcamalarının etkinlik, eşitlik, sadelik ilkeleri çerçevesinde şeffaf bir şekilde rapor edilmesinin söz konusu amaçları sağlayacağına olan inancımla Bakanlığımız Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan bu çalışmanın maliye politikasıyla doğrudan veya dolaylı ilgili tüm taraflara faydalı olmasını dilerim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ 4
2. VERGİ HARCAMASI VE BENCHMARK 5
2.1. VERGİ HARCAMASI 5
2.2. BENCHMARK 6
2.3. BENCHMARK-VERGİ HARCAMASI UYGULAMASININ KARŞILAŞTIRILMASI 6
2.4. VERGİ HARCAMALARININ TAHMİN EDİLMESİ VE RAPORLANMASI 6
2.5. OECD VE AB ÜLKELERİNDE VERGİ HARCAMASI UYGULAMASI 7
3. TÜRKİYE'DE VERGİ HARCAMALARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER 9
3.1. GELİR VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI 9
3.1.1. Vergiden Muaf Esnaf (Madde 9) 9
3.1.2. Ticari ve Zirai Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası (Madde 19) 10
3.1.3. Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası (Madde 20) 10
3.1.4. Gayrimenkul ve Haklarda İstisnalar (Madde 21) 11
3.1.5. Menkul Sermaye İratlarında İstisna (Madde 22/1) 11
3.1.6. Ücretlerde İstisnalar (Madde 23/1-2-3-5-6-7-8-9-10-12-13-14-15) 11
3.1.7. Gider Karşılıklarında İstisnalar (Madde 24/4) 12
3.1.8. Tazminat ve Yardımlarda İstisnalar (Madde 25/3-4-5-6-7-9-10) 13
3.1.9. Teşvik İkramiye ve Mükafatları (Madde 29/1-2-3-4) 13
3.1.10. Sergi ve Panayır İstisnası (Madde 30) 14
3.1.11. Gerçek Ücretler (Madde 63/2-3-4) 14
3.1.12. Değer Artış Kazançları (Mükerrer Madde 80) 15
3.1.13. Arizi Kazançlar (Madde 82) 15
3.1.14. Diğer İndirimler (Madde 89/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10) 15
3.2. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI 18
3.2.1. Muafiyetler (Madde 4.Ç-D-I-İ-J-K-L-N) 18
3.2.2. İstisnalar (Madde 5.C-E-F-H-I) 19
3.2.3. Diğer İndirimler (Madde 10.A-B-C-Ç-D-E) 20
3.2.4. Yatırım İndirimi İstisnası 22
3.3. KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI 22
3.3.1. Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna (Madde 13.A-B-C-D) 22
3.3.2. Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar (Madde 17.1-B,4-G-K-L-M-R-S) 23
3.4. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI 24
3.4.1. Diğer İstisnalar (Madde 7/1.B-C/2.A-B/3/5/6) 24
3.4.2. Verginin Tecili (Madde 8/2) 25
3.4.3. Kabotaj Hattında Yakıt İstisnası(BKK 2003/5868) 26
3.5. DİĞER KANUNLARDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI 26
3.5.1. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu (Geçici Madde 3.A-B-C) 26
3.5.2. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu (Geçici Madde 2) 26
3.5.3. 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Madde 3.A-B) 27
3.5.4. 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu (Madde 49) 27
4. VERGİ HARCAMASI TAHMİNLERİ 28
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME 28

1. GİRİŞ

Vergi harcaması Dünyada 1960'lı yıllarda ortaya çıkan bir kavramdır. En geniş anlamda "Standart Vergi Sistemi"nden (benchmark) sapmalar olarak bilinen vergi harcamasını tanımı konusunda ülkeler arasında belirli bir görüş birliği sağlanmıştır. Ancak, her bir vergi istisnası, muafiyeti ve indirim kalemleri detaylı incelendiğinde, bunların vergi harcaması kapsamına alınıp alınmaması yönünde gerek ülkemizde gerekse uluslararası alanda görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Dolayısıyla "standart vergi sistemine" ilişkin varsayımlara ve yorumlara göre vergi harcamaları ya da "benchmark" kabul edilecek hükümler değişebilmektedir. Bu noktadan hareketle bazı vergi istisnası, muafiyeti ve indirimleri vergi harcaması kapsamı dışında tutulabilmektedir.

Vergi harcamaları hesaplamaları da elde edilen verilerin kalitesi ile kapasitesine ve hesaplamalarda kullanılan yönteme ve geliştirilen modellere göre sürekli değişebilmektedir. Vergi harcamalarının eksiksiz bir şekilde tahmin edilmesi ise ancak ülkelerin kurumları ve şahısları arasında sağlam bir bilgi alışverişi ile anılan kurumların elde edebildiği veri kalitesi ile kapasitesine ve kurumlar arasındaki bilgi paylaşımına bağlıdır. Buradan kamu kuruluşlarının kapsamlı ve paylaşıma açık istatistiki yapısının vergi harcamalarının tahmin edilmesinde en önemli unsur olduğu ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizde vergi harcaması olarak değerlendirilen vergi istisna, muafiyet ve indirimlerine ilgili olduğu vergi kanunlarında yer verilmektedir. Ancak, vergi ile ilgili bulunmadığı halde birçok kanunun, kendi amacına uygun olarak değişik vergi istisna, muafiyet ve indirimleri getirdiği de çok rastlanan bir durumdur. Öte yandan vergi harcaması kavramı ilk defa 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile mevzuatımızda yerini almıştır.

Söz konusu Kanun'un Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve bağlı cetvellerle ilgili 15'inci maddesinde;

"*...Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, malî yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak ve kısmen veya tamamen uygulanmayacak hükümler yer alır...*" hükmü yer almaktadır.

İlk defa, 2006 yılı bütçesine konulmak üzere, gelir vergisi, kurumlar vergisi, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi kanunlarında yer alan istisna, muafiyet ve indirimlerden veri temin edilebilenlerin neden olduğu vergi harcamalarının tahminine yönelik bir çalışma yapılmıştır. Aynı şekilde 2007 yılı bütçesinde bu çalışma veri teminindeki artışla birlikte geliştirilmiştir.

Bu açıklamaya paralel olarak, Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü'nce, kanunlarda yer alan vergi istisna, muafiyet ve indirimleri nedeniyle 2007 yılında oluşacak bütün vergi harcamalarının tahmin edilmesine yönelik olarak kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır. Öncelikle, vergi ve diğer kanunlarda yer alan vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar vergi harcaması ya da standart vergi sisteminin bir parçası (benchmark) olup olmadığın yönünde detaylı inceleme ve araştırmaya tabi tutulmuştur. Çalışma esnasında Dünya Bankası uzmanlarından da faydalanılmış ve her bir kanun itibariyle vergi harcaması

kapsamında değerlendirilen hükümleri içeren listeler oluşturulmuştur.

Anılan çalışmalardan sonra, öncelikli olarak ülkemiz vergi harcamaları rakamlarının ağırlığını oluşturan Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi Kanunları'nda yer alan hükümlerin büyük bir bölümünün 2007 yılında neden olabileceği vergi harcamaları tahminleri hesaplanmıştır. Bu hesaplamalar başta TÜİK olmak üzere ilgili bulunan kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinden elde edilebilen veriler çerçevesinde ve gelir bütçesinin hazırlanmasında kullanılan yöntemlere ve modellere paralel olarak "vazgeçilen gelir yöntemi" ile yapılmıştır. Vergi harcamalarının küçük bir miktarını oluşturduğunu düşündüğümüz diğer kanunlarda yer alan hükümlere ilişkin vergi harcamalarının hesaplanmasına yönelik çalışmalar ise veri teminine paralel olarak devam etmektedir.

Gelir Politikaları Genel Müdürlüğü'nce hazırlanan bu çalışmada, öncelikle vergi harcamasına dair açıklamalarda bulunulduktan sonra diğer ülkelerdeki vergi harcaması uygulamalarına değinilmiştir. Sonraki bölümlerde Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda ve diğer bazı önemli kanunlarda yer alan vergiye dair istisna muafiyet ve indirimlerden vergi harcaması oldukları düşünülenler ilgili kanun başlığı altında madde numaralarına göre sıralanmıştır. Her bir Kanun maddesi hükmünün altında vergi harcaması kabul edilme nedeni ayrıca açıklanmıştır. Söz konusu kanunlarda yer alan hükümlerden veri temin edilebilenlerin 2007 yılı itibariyle vergi harcaması tahmin tutarları ayrıntılı olarak ekli listelerde yer almıştır (Ek:1). Öte yandan diğer vergi kanunlarında yer alan vergi harcamasına ilişkin hükümler (EK:2) ile vergi kanunları dışındaki kanunlarda yer alan hükümlere rapor ekinde (EK:3) yer verilmiştir. Ayrıca bir çok ülkede olduğu gibi savunma ve askeri amaçlı vergi istisnaları vergi harcaması kapsamı dışında tutulmuştur.

2. VERGİ HARCAMASI VE BENCHMARK

2.1. VERGİ HARCAMASI

Vergi, devletin kamu hizmetlerini gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu kaynakları temin etmek ve borçları dolayısıyla üstlendiği yükümlülükleri karşılamak amacıyla egemenlik gücüne dayalı olarak, karşılıksız, cebri ve nihai olarak gerçek ve tüzel kişilerden istenen parasal yükümlülüktür. Bu husus "Herkes kamu giderlerini karşılamak üzere mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür." ifadesi ile Anayasamızın 73. Maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Devlet, egemenlik hakkından kaynağını alan vergi sistemi sayesinde, belirlenen bir gruba, kişiye, işletmeye ya da faaliyete destek olmak amacıyla belli alanlarda vergisel ayrıcalıklar uygulamak suretiyle, amaçlarının bir kısmına daha etkin şekilde ulaşabilir.

Anayasamızın 2. Maddesinde belirtilen "Sosyal Devlet" ilkesinin doğurduğu sonuçlardan biri olarak vergi harcaması, belirlenmiş mükellef gruplarına veya faaliyetlere fayda sağlayan uygulamalardır. Bu uygulamalar vergi muafiyeti, vergi istisnası, vergi kesintisi, vergi mahsubu, vergi ertelemesi vb şekillerde olabilir.

Bu bağlamda vergi harcaması, belirli ekonomik ve sosyal amaçlara ulaşmak için, kanunun öngördüğü temel yükümlülük sistemi ile uyumlu olmayan ve kanuni bir hükümden kaynaklanan vergi geliri kaybı veya ertelemesi şeklindeki kamu harcaması olarak tanımlanabilir.

2.2. BENCHMARK

Vergi harcamalarının değerini tahmin edebilmek için, standart vergi uygulamalarının belirlenmesi gerekir. Vergi harcamalarına ilişkin çalışmalarda standart vergi uygulamaları "*benchmark*" olarak bilinir. Benchmark kapsamına oran yapısı, muhasebe kuralları, zorunlu ödemelerin indirilebilmesi, idari uygulama kolaylığına ilişkin hükümleri, uluslar arası mali zorunluluklarla ilgili hükümler vb. girer.

Vergi sistemi içerisindeki tüm imtiyaz unsurları vergi harcaması olarak sınıflandırılmamaktadır. Zira bunların bazıları birçok ülkede genel kabul gördüğü üzere savunma ve askeri amaçlı vergi istisnalarında olduğu gibi vergi sisteminin yapısal unsurları olarak düşünülmekte ve **benchmark** olarak kabul edilmektedir.

2.3. BENCHMARK-VERGİ HARCAMASI UYGULAMASININ KARŞILAŞTIRILMASI

Vergi kanunlarında yer alan hükümlerin vergi harcaması mı yoksa benchmark mı olduğunun ayrımını yapmak oldukça yoğun ve kapsamlı çalışmalar gerektiren bir süreçtir. Aynı şekilde ülkeler arasında vergi harcamaları karşılaştırması yapmak neredeyse olanaksızdır. Çünkü bir ülkenin vergi harcaması olarak kabul ettiği bir hükmü başka bir ülke bencmark olarak kabul edebilmektedir. Bazı hükümler vergi harcaması ile benchmark arasındaki ince çizgi üzerinde bulunuyor olabilir. Ancak bazı hükümlerin vergi harcaması veya benchmark olarak tasnifinde aşağıdaki örneklerde olduğu gibi kesin bir ayrıma gidilebilmektedir.

Gelir vergisi Kanununun 9. maddesinde yer alan esnaf muaflığı hükümleri belirli bir gelir düzeyinin altında yer alan esnaflara vergi muafiyeti getirmiştir. Bu muafiyet hükmü gerçek anlamda vergilendirilmesi gereken bir gelir üzerinden vergi alınmamasını düzenlemektedir. Bu hüküm bir vergi harcaması öngörmektedir. Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanunun 25. maddesi ile "ölüm, sakatlık, hastalık ve işsizlik sebepleriyle verilen tazminat ve yapılan yardımlar" gelir vergisinden müstesna tutulmuştur. Bu hükümde yer alan tazminat ve yardımlar bir gelir unsuru olarak kabul edilemez. Bu tazminat ve yardımların mükellefin bir zararının karşılanması olarak değerlendirilmesi gerekir. Bu nedenle bu hüküm çerçevesinde elde edilen menfaatlerin vergilendirilmemesi gerektiğinden, bu uygulama bir *benchmark*tır.

2.4. VERGİ HARCAMALARININ TAHMİN EDİLMESİ VE RAPORLANMASI

En sağlıklı kamu kaynağı vergilerdir. Devletler kamu giderlerini karşılamak için kamu geliri elde etmek zorundadırlar. Devlet potansiyel vergi kaynaklarının (vergi tabanının) bir kısmını gerek sosyal ve gerekse ekonomik ve idari amaçlarla nedeniyle vergi dışı bırakmaktadır.

Devletin mevcut vergi kaynaklarının ne kadarından vergi topladığı, ne kadarını vergi dışı bıraktığı, vergi dışı bırakmış olduğu bir kaynağın vergilendirilmesi halinde ne kadar ek vergi tahsil edeceği makro ekonomik politikalar açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle vergi harcamalarının neler olduğu, bu vergi harcamalarının devlete maliyetinin ne kadar olduğunun bilinmesi önem arz etmektedir.

Vergi harcamalarının tahmin edilmesinde üç yöntem kullanılmaktadır. Bunlar sırasıyla vazgeçilen gelir yöntemi, kazanılan gelir yöntemi ve eşdeğer harcama yöntemidir.

Vazgeçilen gelir yöntemi, vergi ayrıcalıkları sebebiyle vergi gelirlerinde meydana gelen kayıpların ölçülmesine dayanır. Kazanılan gelir yöntemi vergi ayrıcalıkları kaldırıldığı zaman elde edilebilecek vergi kazancının tahmin edilmesidir. Eşdeğer harcama yöntemi ise vergi harcaması yerine, aynı fayda düzeyine ulaşmak için yapılması gereken doğrudan kamu harcamaları tutarının tahmin edilmesidir.

Vergi harcamalarının normal harcamalarla aynı şekilde bütçe kontrolüne tabi tutulması hükümet faaliyetlerinin yanısıra vergi sisteminin bir bütün olarak daha kapsamlı değerlendirilmesine imkan vermesi bakımından önem arz etmektedir.

Vergi harcamaları tahminleri, mali şeffaflığın ve hesap verilebilirliğin arttırılması, kaynakların verimli ve adil paylaştırılması, kamu mali yapısının güçlendirilmesi hedefleri göz önünde tutularak sağlıklı ve tarafsız olarak yapılmalıdır. Bu nedenle ülkemizde de 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunun 15. maddesiyle vergi harcamalarının her yıl bütçe kanununda yer alması hüküm altına alınmıştır. Bu hükümle vergi harcamalarının bütçeye olan maliyeti ile vergi harcaması uygulamalarından yararlananlarla ilgili olarak ön fikir sağlanması amaçlanmıştır.

2.5. OECD VE AB ÜLKELERİNDE VERGİ HARCAMASI UYGULAMASI

Dünya'da ilk vergi harcaması raporu 1959 yılında Almanya tarafından hazırlanmıştır. Almanya'yı 1968 yılında ABD takip etmiştir. Bunları; İspanya (1978) İngiltere (1979), Kanada (1979), Fransa (1980) ve Hollanda (1997) gibi OECD ülkeleri takip etmiştir. Günümüzde OECD ülkelerinin tamamına yakınında yıllık olarak vergi harcamalar raporu yayınlanmaktadır.

Vergi harcamaları raporu hazırlanmasını yasal olarak zorunlu tutan OECD ülkeleri arasında Avusturya, Belçika, Fransa, Almanya, Portekiz, İspanya, Türkiye ve ABD yer almaktadır. Buna ek olarak bu ülkelerin birçoğu vergi harcama raporları ile bütçe süreci arasında açık bir şekilde bağlantı oluşturmaktadır.

Almanya'da iki yılda bir yasal zorunluluk olarak hazırlanan vergi harcamaları bütçenin bir parçası olarak sübvansiyon raporu adı altında kamuoyuna açıklanmaktadır

ABD'de her yıl kanuni olarak hazırlanması gereken vergi harcamaları, bütçe sürecinin ayrılmaz parçası olarak değil, yıllık bütçe belgelerinin bir parçası olacak şekilde hazırlanmaktadır. ABD'de vergi harcaması raporu hazırlanmasında vergi reformlarını biçimlendirmesi ve vergi açığının giderilmesi amaçlanmıştır.

Kanada'da yasal bir hüküm olmamasına rağmen her yıl vergi harcamaları raporu yayınlanmaktadır. Kanada'da vergi harcamaları bütçe süreci ile ilişkilendirilmemiştir, ancak bütçe öncesi danışma amaçlı olarak hazırlanmaktadır. Kanada'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında Federal gelir vergisi ve KDV sisteminin analizi ile bütçe öncesi bilgilendirme amaçlanmıştır.

İngiltere'de yasal zorunluluk olmadan hazırlanan vergi harcamaları "Harcama Komitesi" tarafından her yıl güz ara dönem bildiriminin istatistik eki içinde hazırlanmaktadır. İngiltere'de vergi harcaması raporu hazırlanmasında yıllık bütçe görüşmelerinin hızlandırılması amaçlanmıştır.

Fransa'da vergi harcamaları raporu ayrı bir hükümet belgesi olarak sunulmaktadır. Fransa'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında bütçe sürecinin kolaylaştırılması amaçlanmıştır. Yasal mevzuata göre her yıl vergi harcama raporu yayınlanmaktadır.

Avustralya'da vergi harcamaları raporunun kanunen her yıl hazırlanması ve bütçe ekinde yer alması gerekir. Avustralya'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında doğrudan harcamaların yanı sıra vergi harcamalarının değerlemesini kolaylaştırmak ve vergi sisteminin tasarlanmasına katkıda bulunmak ile kamuoyunu bilgilendirmek amaçlanmıştır.

Avusturya'da yasal mevzuata göre her yıl hazırlanan vergi harcamaları raporu "Sübvansiyon Raporu"nun bir eki olarak bütçe belgeleri arasında yer almaktadır. Avusturya'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında vergi reformunu ve bütçe sürecini kolaylaştırmak amaçlanmıştır.

Belçika'da yasalara göre vergi harcamaları raporunun her yıl bütçenin ekleri arasında yer alması gerekmektedir. Belçika'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında değişik vergi önlemlerinin gelir üzerindeki etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Hollanda'da her yıl, yasal zorunluluk olmadan hazırlanan vergi harcamaları bütçenin bir ekidir. Vergi harcamaları raporu bütçe ile doğrudan bağlantılı olmasa da parlamentoya ek bir bilgi olarak verilmektedir. Hollanda'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında vergi harcamalarının bütçe üzerindeki maliyeti hakkında parlamentonun bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

İtalya'da düzensiz olarak hazırlanan vergi harcamaları ayrı bir belge olarak hazırlanmaktadır. İtalya'da vergi harcaması raporu hazırlanmasında vergi harcamasının maliyet, nesnel ölçütler ve bütçe ile tutarlılığı açısından değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Bazı ülkelerde örneğin Avusturya ve Hollanda da vergi harcamasının yasal olarak tanımı yapılmıştır. Ancak bu yasal tanımlamalara rağmen hala kanun hükümlerinin benchmark mı yoksa vergi harcaması mı olduğu yönünde sınıflandırmada zorluklarla karşılaşılmaktadır.

Önemli olan bir diğer husus ise ülkelerin büyük bir bölümü askeri ve savunma amaçlı vergi istisnalarını vergi harcamaları kapsamında değerlendirmemektedir.

Öte yandan vergi harcamalarının raporlanması ülkeler arasında değişiklik arz etmektedir. Değişik vergi istisnası, muafiyeti ve indirim kalemleri bazı ülkelerde vergi harcaması olarak düşünülürken bir kısım ülkelerde benchmark olarak tanımlanmaktadır. Bu farklılıklarda ülkelerdeki standart vergi sistemine" ilişkin varsayımlar ve yorumlardan kaynaklanmaktadır. Ülkelerin yayınlamış oldukları vergi harcama raporlarında veri teminindeki güçlüklerden dolayı bazı vergi harcaması kalemlerine yer verilmemektedir.

Ayrıca tutarlarının önemli olmadığı düşünülen vergi harcama kalemlerinin tahminine yer verilmemesi de ülke vergi harcama raporlarında sık rastlanılan bir durumdur. Buradan ülkelerin vergi harcaması raporlarında tam ve eksiksiz bir vergi harcamaları tahminlerinin olmadığı ancak vergi harcamalarının ağırlığını oluşturan kalemlerin tahminleri üzerinde yoğunlaştıkları ve vergi harcaması hesaplama modellerini bunlar üzerine kurdukları anlaşılmaktadır.

3. TÜRKİYE'DE VERGİ HARCAMALARINA İLİŞKİN HÜKÜMLER

Çalışmanın bu bölümünde vergi harcamalarının önemli bir kısmını oluşturan Gelir, Kurumlar, Katma Değer ve Özel Tüketim Vergisi Kanunları ile diğer bazı önemli kanunlarda yer alan vergi istisna muafiyet ve indirimlerden vergi harcaması oldukları düşünülenler, ilgili kanun başlığı altında madde numaralarına göre sıralanmıştır. Her bir kanun hükmünün altında vergi harcaması olarak kabul edilme nedeni ayrıca açıklanmıştır. Diğer vergi kanunlarında yer alan vergi harcamasına ilişkin hükümler **(EK:2)** ile vergi kanunları dışındaki kanunlarda yer alan hükümlere ise rapor ekinde **(EK:3)** yer verilmiştir. Öte yandan bir çok ülkede olduğu gibi bu çalışmada da savunma ve askeri amaçlı vergi istisnaları vergi harcaması kapsamına alınmamıştır.

3.1. GELİR VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI

3.1.1. Vergiden Muaf Esnaf (Madde 9)

" Ticaret ve sanat erbabından aşağıda yazılı şekil ve suretle çalışanlar gelir vergisinden muaftır.

1. Motorlu nakil vasıtaları kullanmamak şartı ile gezici olarak veya bir iş yeri açmaksızın perakende ticaret ile iştigal edenler (Giyim eşyalarıyla zati ve süs eşyaları, değeri yüksek olan ev eşyaları ile pazar takibi suretiyle gıda, bakkaliye ve temizlik maddelerini ve sabit iş yerlerinin önünde sergi açmak suretiyle o iş yerlerinde satışı yapılan aynı neviden malları satanlar hariç) ;

2. Bir iş yeri açmaksızın gezici olarak ve doğrudan doğruya müstehlike iş yapan hallaç, kalaycı, lehimci, musluk tamircisi, çilingir, ayakkabı tamircisi, kundura boyacısı, berber, nalbant, fotoğrafçı, odun ve kömür kırıcısı, çamaşır yıkayıcısı ve hamallar gibi küçük sanat erbabı;

3. Köylerde gezici olarak her türlü sanat işleri ile uğraşanlar ile aynı yerlerde aynı işleri bir iş yeri açmak suretiyle yapanlardan 47'nci maddede yazılı şartları haiz bulunanlar (51'inci madde şümulüne girenler bu muafiyetten faydalanamazlar);

4. Nehir, göl ve denizlerde ve su geçitlerinde toplamı 50 rüsum tonilatoya (50 rüsum tonilato dahil) kadar makinesiz veya motorsuz nakil vasıtaları işletenler; hayvanla veya bir adet hayvan arabası ile nakliyecilik yapanlar (Bu bentte yazılı ölçüler, birlikte yaşayan eşlerle velayet altındaki çocuklar hakkında veya ortaklık halindeki işletmelerde, bu kimselerin veya ortaklığın işlettiği vasıtalar toplu olarak nazara alınmak suretiyle tespit edilir);

5. Ziraat işlerinde kullandıkları hayvan, hayvan arabası, motor, traktör gibi vasıtalar veya sandallarla nakliyeciliği mutat hale getirmeksizin ara sıra ücret karşılığında eşya ve insan taşıyan çiftçiler;

6. Evlerde kullanılan dikiş, nakış, mutfak robotu, ütü ve benzeri makine ve aletler hariç olmak üzere, muharrik kuvvet kullanmamak ve dışarıdan işçi almamak şartıyla; oturdukları evlerde imal ettikleri havlu, örtü, çarşaf, çorap, halı, kilim, dokuma mamûlleri, kırpıntı deriden üretilen mamûller, örgü, dantel, her nevi nakış işleri ve turistik eşya, hasır, sepet,

süpürge, paspas, fırça, yapma çiçek, pul, payet, boncuk işleme, tığ örgü işleri, ip ve urganları, tarhana, erişte, mantı gibi ürünleri işyeri açmaksızın satanlar. Bu ürünlerin, pazar takibi suretiyle satılması ile ticarî, ziraî veya meslekî faaliyetleri dolayısıyla gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olanların düzenledikleri hariç olmak üzere; düzenlenen kermes, festival, panayır ile kamu kurum ve kuruluşlarınca geçici olarak belirlenen yerlerde satılması muaflıktan faydalanmaya engel değildir.

7. Yukarıdaki 1-6 numaralı bentlerde sözü edilen işlere benzerlik gösterdikleri, Danıştay'ın muvafık mütalaası üzerine, Maliye Bakanlığınca kabul ve ilan olunan ticaret ve sanat işleri ile iştigal edenler.

Ticarî, ziraî veya meslekî kazancı dolayısı ile gerçek usûlde Gelir Vergisine tâbi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde yapanlar esnaf muaflığından faydalanamazlar.

...

Esnaf muaflığından faydalananlar faaliyetleri ile ilgili olarak satın aldıkları mallara ve giderlerine ilişkin, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden aldıkları belgeleri saklamak zorundadırlar...

Bir işyeri açmaksızın münhasıran gezici olarak; milli piyango bileti satanlar ile 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna göre gerçek ve tüzel kişilerin mallarını iş akdi ile bağlı olmaksızın bunlar adına kapı kapı dolaşmak suretiyle tüketiciye satanlar yukarıdaki şartlarla sınırlı olmaksızın gelir vergisinden muaftır.

Bu muaflığın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şümulü yoktur."

Ekonomik ve sosyal yönden zayıf olan esnafı korumak amaçlı konulan bu muafiyet aynı zamanda verginin tahsili için katlanılacak maliyetin tahsil tutarından fazla olabileceği dikkate alınarak düzenlenmiştir.

3.1.2. Ticari ve Zirai Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası (Madde 19)

5497 Sayılı Kanunun 2 inci maddesiyle 1/1/2006 tarihinden geçerli olmak üzere kaldırılmıştır. Ancak 31.12.2008 tarihine kadar mükellefler bu muafiyetten faydalanabileceklerdir.

3.1.3. Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası (Madde 20)

" Okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta öğretim özel okullarının işletilmesinden elde edilen kazançlar, ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde beş vergilendirme dönemi gelir vergisinden müstesnadır. İstisna, okulların faaliyete geçtiği vergilendirme döneminden itibaren başlar."

2004 yılında getirilen bu istisna ile okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta öğretim özel okullarının açılmasının teşvik edilmesi amacıyla belirtilen hükümdeki faaliyetler 5 yıl süreyle vergiden istisna edilmiştir.

3.1.4. Gayrimenkul ve Haklarda İstisnalar (Madde 21)

"Binaların mesken olarak kiraya verilmesinden bir takvim yılı içinde elde edilen hasılatın 1.500.000.000 (259 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2007 yılı için 2.300 YTL.) İstisna haddi üzerinde hasılat elde edilip beyan edilmemesi veya eksik beyan edilmesi halinde, bu istisnadan yararlanılamaz.

Ticari, zirai veya mesleki kazancını yıllık beyanname ile bildirmek mecburiyetinde olanlar ile gelirleri bunlar tarafından bildirilecek olanlar bu istisnadan faydalanamazlar."

Binaların mesken olarak kiraya verilmesinden elde edilen ve 2007 yılı için 2.300 YTL'yi aşmayan gelirler vergiden istisna edilmekte olup vergi harcaması olarak değerlendirilmektedir.

3.1.5. Menkul Sermaye İratlarında İstisna (Madde 22/1)

"1. Bireysel emeklilik sisteminden emeklilik hakkı kazananlar ile bu sistemden vefat, malûliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 25'i, Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan diğer sigorta şirketlerinden on yıl süreyle prim ödeyenler ile vefat, malûliyet veya tasfiye gibi zorunlu nedenlerle ayrılanlara yapılan ödemelerin % 10'u ve tek primli yıllık gelir sigortalarından yapılan ödemelerin tamamı gelir vergisinden müstesnadır.

İstisna edilen tutar üzerinden 94 üncü maddenin birinci fıkrasının (15) numaralı bendine göre tevkifat yapılmaz."

Tasarrufların teşvik edilmesini amaçlayan bu istisna vergi harcaması olarak değerlendirilmektedir.

3.1.6. Ücretlerde İstisnalar (Madde 23/1-2-3-5-6-7-8-9-10-12-13-14-15)

"Aşağıda yazılı ücretler Gelir Vergisi'nden istisna edilmiştir:

1. Köylerde veya son nüfus sayımına göre belediye içi nüfusu 5.000'i aşmayan yerlerde faaliyet gösteren ve münhasıran el ile dokunan halı ve kilim imal eden işletmelerde çalışan işçilerin ücretleri;

2. Gelir Vergisi'nden muaf olanların veya gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin yanında çalışan işçilerin ücretleri;

3. Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihsali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri;

5. Köy muhtarları ile köylerin katip, korucu, imam, bekçi ve benzeri hizmetlilerine köy bütçesinden ödenen ücretler ile çiftçi mallarını koruma bekçilerinin ücretleri;

6. Hizmetçilerin ücretleri (Hizmetçiler özel fertler tarafından evlerde, bahçelerde, apartmanlarda ve ticaret mahalli olmayan sair yerlerde orta hizmetçiliği, süt ninelik, dadılık, bahçıvanlık, kapıcılık gibi özel hizmetlerde çalıştırılanlardır.) (Mürebbiyelere ödenen ücretler istisna kapsamına dahil değildir);

7. Sanat okulları ile bu mahiyetteki enstitülerde, ceza ve ıslahevlerinde, darülacezelerin atelyelerinde çalışan öğrencilere, hükümlü ve tutuklulara ve düşkünlere verilen ücretler;

8. Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler (İşverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 6.000. 000 lirayı(259 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2007 yılında uygulanmak üzere 8,80 YTL.) aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakten yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir.);

9. Genel olarak maden işletmelerinde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve özel kanunlarına göre barındırılması gereken memurlarla müstahdemlere konut tedariki ve bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler ile mülkiyeti işverene ait brüt alanı 100 m^2'yi aşmayan konutların hizmet erbabına mesken olarak tahsisi suretiyle sağlanan menfaatler (Bu konutların 100 m^2'yi aşması halinde, aşan kısma isabet eden menfaat için bu istisna hükmü uygulanmaz);

10. Hizmet erbabının toplu olarak işyerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla işverenler tarafından yapılan taşıma giderleri;

12.3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununa tabi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri.

13. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları;

14.Kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tâbi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler;

15. Yüz ve daha aşağı sayıda işçi çalıştıran işyerlerinde bir, yüzden fazla işçi çalıştıran işyerlerinde iki, amatör sporcu çalıştıranların, her yıl millî müsabakalara iştirak ettiklerinin belgelenmesi ve bu amatör sporculara ödenen ücretler.

(Asgari ücretin iki katını aşmamak kaydıyla) "

Ücret ve ücret niteliğinde tanımlanan bazı gelirleri kapsayan bu istisna genel olarak ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde genel olarak tevkifat yöntemi benimsenmiş olduğundan söz konusu gelirlerin hesaplanmasındaki idari zorunlulukta kaynaklanmaktadır. Diğer bazı ödemelerde ise hak sahiplerinin sosyo ekonomik açıdan desteklenmesi amaçlanmıştır.

3.1.7. Gider Karşılıklarında İstisnalar (Madde 24/4)

"657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre ödenen yakacak yardımı (memur, işçi ve Bağ-Kur emeklilerine avans olarak ödenenler dahil);"

657 Sayılı Kanunda düzenlenen bu yardımların artık uygulaması kalmamıştır. Ancak Bu hüküm halen Gelir Vergisi Kanunu'nda yer aldığından çalışmamızda vergi harcaması listesine dahil edilmiştir.

3.1.8. Tazminat ve Yardımlarda İstisnalar (Madde 25/3-4-5-6-7-9-10)

"Aşağıda yazılı tazminat ve yardımlar Gelir Vergisi'nden müstesnadır:

3. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından, kendilerine zat aylığı bağlananlara aylıkları dışında, kanunları veya statüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlilik ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan ödemeler en yüksek Devlet memuruna ödenen en yüksek ödeme tutarından fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tâbi tutulur. Bu mukayesede gerek muhtelif sandıklardan gerek aynı sandıktan muhtelif zamanlarda yapılan ikramiye, tazminat ve toptan ödemeler topluca dikkate alınır.);

4. Hizmet erbabına ödenen çocuk zamları (Bu zamlar devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlası vergiye tabi tutulur.);

5. Evlenme ve doğum münasebetiyle hizmet erbabına yapılan yardımlar (Bu istisna hizmet erbabının iki aylığına veya buna tekabül eden gündeliklerinin tutarına kadar olan yardım kısmına uygulanır.);

6. Sosyal sigorta kurumları tarafından sigortalılara yapılan ödemeler;

7. 1475 ve 854 sayılı Kanun'lara göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 5953 sayılı Kanun'a göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları (hizmet ifa etmeksizin ödenen ücretler tazminat sayılmaz);

...

9. Yardım sandıkları tarafından statüleri gereğince kendi üyelerine ölüm, sakatlık, hastalık, doğum, evlenme gibi sebeplerle yapılan yardımlar.

10. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduat, sürelerini doldurmamış bulunanlarla, dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminat ve yardımlar. "

Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan sosyal amaçlı bu istisnalar tazminat ve yardımlar olarak iki gruba ayrılmaktadır. Tazminatlar; terim olarak bir zararın karşılanması olarak değerlendirildiğinden vergiye tabi olmaması ve vergi harcaması kapsamında değerlendirilmemesi gerekmektedir.

Yardımlar ise vergiye tabi olduğundan, istisna edilen tutar vergi harcaması olarak düşünülmelidir.

3.1.9. Teşvik İkramiye ve Mükafatları (Madde 29/1-2-3-4)

"Teşvik gayesiyle verilen aşağıda yazılı ikramiye ve mükafatlar Gelir Vergisi'nden müstesnadır:

1. İlim ve fenni, güzel sanatları, tarımı, hayvan yetiştirilmesini ve memleket bakımından faydalı olan diğer işleri ve faaliyetleri teşvik maksadıyla verilen ikramiyeler ve mükafatlar;

2. Subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler, zamlar ile Türk

Hava Kurumu veya kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunan müesseselerde uçuş maksadıyla görevlendirilenlere; uçuş hizmetleri, denizaltına dalış yapanlara dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemeler;

3. Spor yarışmalarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler;

4. Spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler."

Yukarıda belirtilen teşvik ikramiye ve mükafatlar, Gelir Vergisi Kanunu kapsamında vergiye tabi olması gerekirken sosyal amaçlı olarak getirilen bu istisna hükmü nedeniyle vergi dışında tutulmaktadır. Elde edilen teşvik ikramiye ve mükafatların 2008 yılından itibaren uygulamaya girecek olan asgari geçim indirimi miktarının üzerindeki tutarının vergi harcaması olarak düşünülmesi gerekir.

3.1.10. Sergi ve Panayır İstisnası (Madde 30)

"Dar mükellefiyete tabi olanların:

1. Hükümetin müsaadesiyle açılan sergi ve panayırlarda yaptıkları ticari faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar (Türkiye'de başkaca iş yeri ve daimi temsilcileri bulunmamak şartıyle);

2. Bu sergi ve panayırlarda yaptıkları serbest meslek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar;

Gelir Vergisi'nden müstesnadır."

Bu istisna hükmü, Türkiye'de işyeri ve daimi temsilcilikleri bulunmayan ve hükümetin müsaadesiyle açılan sergi ve panayırlardan dar mükelleflerin sergi, fuar, panayır süresince elde ettiği gelirleri kapsamaktadır. Düzenlenen sergi, fuar ve panayır gibi organizasyonlara katılımı teşvik etmeyi amaçlayan bu istisna vergi harcaması olarak değerlendirilmektedir.

3.1.11. Gerçek Ücretler (Madde 63/2-3-4)

"Ücretin gerçek safi değeri işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler toplamından aşağıdaki indirimler yapıldıktan sonra kalan miktardır.

2. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler;

3. Sigortanın veya emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta veya emeklilik şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları,

İndirim konusu yapılacak prim, aidat ve katkıların toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 10'unu (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta poliçeleri için ödenen primlerde, ödendiği ayda elde edilen ücretin % 5'ini) ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Bakanlar Kurulu bu oranı % 20 oranına kadar (bireysel emeklilik sistemi

dışındaki şahıs sigorta poliçeleri için % 10 oranına kadar) artırmaya ve belirtilen haddi asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.

4. Çalışanlar tarafından ilgili kanunlarına göre, sendikalara ödenen aidatlar (Şu kadar ki, aidatın ödendiğinin tevsik edilmesi şarttır.),

Ücretin gerçek değerinin tayininde, Gelir Vergisi gibi şahsi vergiler ücretten indirilmez.

Yabancı parasiyle ödenen ücretler ödeme gününün borsa rayiciyle Türk parasına çevrilir.

Hizmet erbabına verilen ayınlar, verildiği gün ve yerdeki ortalama perakende fiyatlarına göre; konut tedariki ve sair suretle sağlanan menfaatler, konutun emsal kirasına veya menfaatin emsal bedeline göre değerlenir"

Tasarrufların teşviki amacıyla getirilen bir istisna olup, vergi harcaması kapsamında değerlendirilmektedir.

3.1.12.Değer Artış Kazançları (Mükerrer Madde 80)

"… Bir takvim yılında elde edilen değer artışı kazancının, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından sağlananlar hariç, 6.000 Yeni Türk Lirası gelir vergisinden müstesnadır."

Bu maddede sayılan değer artış kazancı ile ilgili istisna tutarı 2006 yılına ilişkin 2007 yılında beyan edilecek gelirler için 6.000 YTL olarak öngörülmüştür. Bu tutar söz konusu değer atışı kazançlarına dair 2007 yılı vergi harcaması tutarına temel teşkil etmektedir.

3.1.13. Arizi Kazançlar (Madde 82)

"…Bir takvim yılında (1), (2), (3) ve (4) numaralı bentlerde yazılı olan kazançlar (henüz başlamamış olan ticarî, ziraî veya meslekî bir faaliyete hiç girişilmemesi ile ihale, artırma ve eksiltmelere iştirak edilmemesi karşılığında elde edilen kazançlar hariç) toplamının 10 milyar (259 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2007 yılı için 15.000 YTL.) kısmı gelir vergisinden müstesnadır."

Bu maddede sayılan arizi kazançlarla ilgili istisna tutarı 2006 yılına ilişkin 2007 yılında beyan edilecek gelirler için 14.000 YTL olarak öngörülmüştür. Bu tutar arizi kazançlara dair 2007 yılı vergi harcaması tutarına temel teşkil etmektedir.

3.1.14.Diğer İndirimler (Madde 89/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10)

"Gelir vergisi matrahının tespitinde, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden aşağıdaki indirimler yapılabilir:

1. Beyan edilen gelirin % 10'unu (bireysel emeklilik sistemi dışındaki şahıs sigorta primleri için, beyan edilen gelirin % 5'ini) ve asgarî ücretin yıllık tutarını aşmamak şartıyla, mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat, ölüm, kaza, hastalık, sakatlık, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primleri ile bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları (sigortanın veya emeklilik sözleşmesinin Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir sigorta veya emeklilik şirketi nezdinde akdedilmiş olması, prim ve katkı tutarlarının gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olması ve ücret geliri elde edenlerin

ücretlerinin safi tutarının hesaplanması sırasında ayrıca indirilmemiş bulunması şartıyla, eşlerin veya çocukların ayrı beyanname vermeleri halinde, bunlara ait prim ve katkı payları kendi gelirlerinden indirilir).

Bakanlar Kurulu bu bentte yer alan oranları bir katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi asgarî ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.

2. Beyan edilen gelirin % 10'unu aşmaması, Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartıyla, mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamaları (mükerrer 121 inci madde çerçevesinde eğitim ve sağlık harcamaları nedeniyle vergi indiriminden yararlanan ücretliler, aynı harcamalarını bu hükümden yararlanarak matrahlarından indiremezler).

3. Serbest meslek faaliyetinde bulunan veya basit usulde vergilendirilen özürlülerin beyan edilen gelirlerine, 31 inci maddede yer alan esaslara göre hesaplanan yıllık indirim (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu özürlü kişi bulunan serbest meslek erbabı ile hizmet erbabı (tevkifat matrahı dahil) da yararlanır.).

4. Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler ile kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara yıllık toplamı beyan edilecek gelirin % 5'ini (kalkınmada öncelikli yöreler için % 10'unu) aşmamak üzere, makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımlar.

5. Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere bağışlanan okul, sağlık tesisi ve yüz yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde elli yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdî ve aynî bağış ve yardımların tamamı.

6. Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedelinin tamamı.

7. Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler, kamu yararına çalışan dernekler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen;

a) Kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin ticari olmayan ulusal veya uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesine,

b) Ülkemizin uygarlık birikiminin kültürü, sanatı, tarihi, edebiyatı, mimarisi ve somut olmayan kültürel mirası ile ilgili veya ülke tanıtımına yönelik kitap, katalog, broşür, film, kaset, CD ve DVD gibi manyetik, elektronik ve bilişim teknolojisi yoluyla üretilenler de dahil olmak üzere görsel, işitsel veya basılı materyallerin hazırlanması, bunlarla ilgili derleme ve araştırmaların yayınlanması, yurt içinde ve yurt dışında dağıtımı ve tanıtımının sağlanmasına,

c) Yazma ve nadir eserlerin korunması ve elektronik ortama aktarılması ile bu eserlerin

Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılmasına,

d) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı, yaşatılması, rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri yapılması ve nakil işlerine,

e) Kurtarma kazıları, bilimsel kazı çalışmaları ve yüzey araştırmalarına,

f) Yurt dışındaki taşınmaz Türk kültür varlıklarının yerinde korunması veya ülkemize ait kültür varlıklarının Türkiye'ye getirtilmesi çalışmalarına,

g) Kültür envanterinin oluşturulması çalışmalarına,

h) 2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınır kültür varlıkları ile güzel sanatlar, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki ürün ve eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılması ve güvenliklerinin sağlanmasına,

ı) Somut olmayan kültürel miras, güzel sanatlar, sinema, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki üretim ve etkinlikler ile bu alanlarda araştırma, eğitim veya uygulama merkezleri, atölye, stüdyo ve film platosu kurulması, bakım ve onarımı, her türlü araç ve teçhizatın tedariki ile film yapımına,

j) Kütüphane, müze, sanat galerisi ve kültür merkezi ile sinema, tiyatro, opera, bale ve konser gibi kültürel ve sanatsal etkinliklerin sergilendiği tesislerin yapımı, onarımı veya modernizasyon çalışmalarına,

İlişkin harcamalar ile bu amaçla yapılan her türlü bağış ve yardımların % 100'ü (Bakanlar Kurulu, bölgeler ve faaliyet türleri itibariyle bu oranı yarısına kadar indirmeye veya kanuni oranına kadar çıkarmaya yetkilidir).

8. 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 17.6.1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının; amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için % 50'si.

9. Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 40'ı oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi".

10. Bakanlar kurulunca yardım kararı alınan doğal afetler dolayısıyla Başbakanlık aracılığıyla makbuz mukabili yapılan ayni veya nakdi bağışların tamamı.

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortismana tabi iktisadi kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz. Ar-Ge indiriminden yararlanılacak harcamaların kapsamı ile uygulamadan yararlanılabilmesi için gerekli belgeleri ve usulleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın varsa mukayyet değeri, yoksa Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre Takdir Komisyonunca tespit edilecek değeri esas alınır."

Sosyal, kültürel ve ekonomik amaçlarla öngörülen söz konusu indirim vergi harcaması kapsamında değerlendirilmektedir.

3.2. KURUMLAR VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI

3.2.1. Muafiyetler (Madde 4.Ç-D-I-İ-J-K-L-N)

"(1) Aşağıda sayılan kurumlar, kurumlar vergisinden muaftır:
...

ç) Kamu idare ve kuruluşları tarafından yetkili idarî makamların izniyle açılan yerel, ulusal veya uluslararası nitelikteki sergiler, fuarlar ve panayırlar.

d) Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait olup sadece kamu görevlilerine hizmet veren, kâr amacı gütmeyen ve üçüncü kişilere kiralanmayan kreş ve konukevleri ile askerî kışlalardaki kantinler.

...

ı) İl özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların oluşturdukları birlikler veya bunlara bağlı kuruluşlar tarafından işletilen;

1) Kanal, boru ve benzeri yollarla dağıtım yapan su işletmeleri,

2) Belediye sınırları içinde faaliyette bulunan yolcu taşıma işletmeleri,

3) Kesim, taşıma ve muhafaza işleriyle sınırlı olmak üzere mezbahalar.

i) Köyler veya köy birlikleri tarafından köylünün genel ve ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla işletilen hamam, çamaşırhane, değirmen, soğuk hava deposu ve bağlı oldukları il sınırı içinde faaliyette bulunmaları şartıyla yolcu taşıma işletmeleri ile köylere veya köy birliklerine ait tarım işletmeleri.

j) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulüplerinin idman ve spor faaliyetlerinde bulunan iktisadî işletmeleri ile sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunan anonim şirketler.

k) Tüketim ve taşımacılık kooperatifleri hariç olmak üzere, ana sözleşmelerinde sermaye üzerinden kazanç dağıtılmaması, yönetim kurulu başkan ve üyelerine kazanç üzerinden pay verilmemesi, yedek akçelerin ortaklara dağıtılmaması ve sadece ortaklarla iş görülmesine (Yapı kooperatiflerinin kendilerine ait arsalarını kat karşılığı vererek her bir hisse için bir iş yeri veya konut elde etmeleri ortak dışı işlem sayılmaz.) ilişkin hükümler bulunup, bu hükümlere fiilen uyan kooperatifler ile bu kayıt ve şartlara ek olarak kuruluşundan inşaatın bitim tarihine kadar yönetim ve denetim kurullarında, söz konusu inşaat işlerini kısmen veya tamamen üstlenen gerçek kişilerle tüzel kişi temsilcilerine veya Kanunun 13 üncü maddesine göre bunlarla ilişkili olduğu kabul edilen kişilere veya yukarıda sayılanlarla işçi ve işveren ilişkisi içinde bulunanlara yer vermeyen ve yapı ruhsatı ile arsa tapusu kooperatif tüzel kişiliği adına tescil edilmiş olan yapı kooperatifleri.

l) Yabancı ülkeler veya uluslararası finans kuruluşları ile yapılan malî ve teknik işbirliği anlaşmaları çerçevesinde yalnızca küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi teminatı sağlamak

üzere kurulmuş olup, bu faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları teminat sorumluluk fonlarına ekleyen ve sahip oldukları fonları ortaklarına dağıtmaksızın küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi sağlayan banka ve kuruluşlara yatıran kurumlar.

...

n) Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin alt yapılarını hazırlamak ve buralarda faaliyette bulunanların; arsa, elektrik, gaz, buhar ve su gibi ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerce birlikte oluşturulan ve kazancının tamamını bu yerlerin ortak ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanan iktisadî işletmeler. "

Çeşitli muafiyetlerin yer aldığı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 4 üncü maddesinin yukarıda yer alan bentleri vergi harcaması kapsamında değerlendirilmiştir. Bu madde hükmünün vergi harcaması kapsamında değerlendirilmesinde muafiyet kapsamındaki kuruluşların savunma amaçlı faaliyet gösterip göstermedikleri, yapmış oldukları hizmetlerin özel sektör tarafından yapılıp yapılmadığı, yapılan hizmetin veya üretilen malın nihai tüketicisinin kamu olup olmadığı gibi hususlar dikkate alınmıştır.

3.2.2. İstisnalar (Madde 5.C-E-F-H-I)

"(1) Aşağıda belirtilen kazançlar, kurumlar vergisinden müstesnadır:
...

c) Kazancın elde edildiği tarih itibarıyla aralıksız en az bir yıl süreyle nakit varlıklar dışında kalan aktif toplamının % 75 veya daha fazlası, kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim veya limited şirket niteliğindeki şirketlerin her birinin sermayesine en az % 10 oranında iştirakten oluşan tam mükellefiyete tâbi anonim şirketlerin, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kurum kazançları.

...

e) Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların % 75'lik kısmı.

Bu istisna, satışın yapıldığı dönemde uygulanır ve satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulur. Ancak satış bedelinin, satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar tahsil edilmesi şarttır. Bu süre içinde tahsil edilmeyen satış bedeline isabet eden istisna nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır.

İstisna edilen kazançtan beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen ya da dar mükellef kurumlarca ana merkeze aktarılan kısım için uygulanan istisna dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır. Aynı süre içinde işletmenin tasfiyesi (bu Kanuna göre yapılan devir ve bölünmeler hariç) halinde de bu hüküm uygulanır.

Bedelsiz olarak veya rüçhan hakkı kullanılmak suretiyle itibarî değeriyle elde edilen hisse senetlerinin elde edilme tarihi olarak, sahip olunan eski hisse senetlerinin elde edilme

tarihi esas alınır.

Devir veya bölünme suretiyle devralınan taşınmazlar, iştirak hisseleri, kurucu senetleri ve intifa senetleri ile rüçhan haklarının satışında iki yıllık sürenin hesabında, devir olunan veya bölünen kurumda geçen süreler de dikkate alınır.

Menkul kıymet veya taşınmaz ticareti ve kiralanmasıyla uğraşan kurumların bu amaçla ellerinde bulundurdukları değerlerin satışından elde ettikleri kazançlar istisna kapsamı dışındadır.

f) Bankalara borçları nedeniyle kanunî takibe alınmış veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna borçlu durumda olan kurumlar ile bunların kefillerinin ve ipotek verenlerin sahip oldukları taşınmazlar, iştirak hisseleri, kurucu senetleri ve intifa senetleri ile rüçhan haklarının, bu borçlara karşılık bankalara veya bu Fona devrinden sağlanan hasılatın bu borçların tasfiyesinde kullanılan kısmına isabet eden kazançların tamamı ile bankaların bu şekilde elde ettikleri söz konusu kıymetlerin satışından doğan kazançların %75'lik kısmı.

...

h) Yurt dışında yapılan inşaat, onarım, montaj işleri ile teknik hizmetlerden sağlanarak Türkiye'de genel sonuç hesaplarına intikal ettirilen kazançlar.

ı) Okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta öğretim özel okulları ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara veya kamu yararına çalışan derneklere bağlı rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden, ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığının belirleyeceği usûller çerçevesinde beş hesap dönemi itibarıyla elde edilen kazançlar (İstisna, belirtilen okulların ve rehabilitasyon merkezlerinin faaliyete geçtiği hesap döneminden itibaren başlar.) ..."

Sosyal, ekonomik ve kültürel amaçlı öngörülen söz konusu istisnalar standart kurumlar vergisi sisteminden bir sapma olarak değerlendirilmiş ve vergi harcaması olarak düşünülmüştür.

3.2.3. Diğer İndirimler (Madde 10.A-B-C-Ç-D-E)

"(1) Kurumlar vergisi matrahının tespitinde; kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından sırasıyla aşağıdaki indirimler yapılır:

a) Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 40'ı oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi".

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortismana tâbi iktisadî kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Ar-Ge indiriminden yararlanılacak harcamaların kapsamını ve uygulamadan yararlanılabilmesi için gerekli belgeler ile usûlleri belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

b) 21/5/1986 tarihli ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 17/6/1992 tarihli ve 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu

Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında yapılan sponsorluk harcamalarının sözü edilen kanunlar uyarınca tespit edilen amatör spor dalları için tamamı, profesyonel spor dalları için % 50'si.

c) Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ve kamu yararına çalışan dernekler ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlara makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımların toplamının o yıla ait kurum kazancının % 5'ine kadar olan kısmı.

ç) (c) bendinde sayılan kamu kurum ve kuruluşlarına bağışlanan okul, sağlık tesisi, 100 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 50 yatak) kapasitesinden az olmamak kaydıyla öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi ve bakım ve rehabilitasyon merkezi inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdî ve aynî bağış ve yardımların tamamı.

d) Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler ve köyler, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler ile bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan veya Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen ya da desteklenmesi uygun görülen;

1) Kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin ticarî olmayan ulusal veya uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesine,

2) Ülkemizin uygarlık birikiminin kültürü, sanatı, tarihi, edebiyatı, mimarîsi ve somut olmayan kültürel mirası ile ilgili veya ülke tanıtımına yönelik kitap, katalog, broşür, film, kaset, CD ve DVD gibi manyetik, elektronik ve bilişim teknolojisi yoluyla üretilenler de dahil olmak üzere görsel, işitsel veya basılı materyallerin hazırlanması, bunlarla ilgili derleme ve araştırmaların yayınlanması, yurt içinde ve yurt dışında dağıtımı ve tanıtımının sağlanmasına,

3) Yazma ve nadir eserlerin korunması ve elektronik ortama aktarılması ile bu eserlerin

Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılmasına,

4) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı, yaşatılması, rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri yapılması ve nakil işlerine,

5) Kurtarma kazıları, bilimsel kazı çalışmaları ve yüzey araştırmalarına,

6) Yurt dışındaki taşınmaz Türk kültür varlıklarının yerinde korunması veya ülkemize ait kültür varlıklarının Türkiye'ye getirilmesi çalışmalarına,

7) Kültür envanterinin oluşturulması çalışmalarına,

8) Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınır kültür varlıkları ile güzel sanatlar, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki ürün ve eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılması ve güvenliklerinin sağlanmasına,

9) Somut olmayan kültürel miras, güzel sanatlar, sinema, çağdaş ve geleneksel el

sanatları alanlarındaki üretim ve faaliyetler ile bu alanlarda araştırma, eğitim veya uygulama merkezleri, atölye, stüdyo ve film platosu kurulması, bakım ve onarımı, her türlü araç ve teçhizatının tedariki ile film yapımına,

10) Kütüphane, müze, sanat galerisi ve kültür merkezi ile sinema, tiyatro, opera, bale ve konser gibi kültür ve sanat faaliyetlerinin sergilendiği tesislerin yapımı, onarımı veya modernizasyon çalışmalarına,

ilişkin harcamalar ile makbuz karşılığı yapılan bağış ve yardımların % 100'ü. Bakanlar Kurulu, bölgeler ve faaliyet türleri itibarıyla bu oranı, yarısına kadar indirmeye veya kanunî seviyesine kadar getirmeye yetkilidir.

e) Bakanlar Kurulunca yardım kararı alınan doğal afetler dolayısıyla Başbakanlık aracılığı ile makbuz karşılığı yapılan aynî ve nakdî bağışların tamamı."

Gelir Vergisi Kanunu'nun 89 uncu maddesi ile benzer hükümler içeren bu madde kapsamında yer alan sosyal, kültürel ve ekonomik amaçlı istisnalar vergi harcaması olarak değerlendirilmektedir.

3.2.4. Yatırım İndirimi İstisnası

Yatırım indirimi istisnası 5497 Sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle 1.1.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmakla birlikte, 31.12.2008 tarihine kadar mükellefler bu istisnadan faydalanabileceklerdir. Dolayısıyla bu madde hükmünün 2007 ve 2008 yılı için vergi harcaması niteliği devam etmektedir.

3.3. KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU'NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI

3.3.1. Araçlar, Kıymetli Maden ve Petrol Aramaları ile Ulusal Güvenlik Harcamaları ve Yatırımlarda İstisna (Madde 13.A-B-C-D)

"*Aşağıdaki teslim ve hizmetler vergiden müstesnadır:*

a)Faaliyetleri kısmen veya tamamen deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçların kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olan mükelleflere bu amaçla yapılan deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçlarının teslimleri, bu araçların imal ve inşaası ile ilgili olarak yapılan teslim ve hizmetler ile bunların tadili, onarım ve bakımı şeklinde ortaya çıkan hizmetler,

b) Deniz ve hava taşıma araçları için liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler,

c) Altın, gümüş, platin arama, işletme, zenginleştirme, rafinaj ve Türk Petrol Kanunu hükümlerine göre petrol arama faaliyetlerine ilişkin olmak üzere, bu faaliyetleri yürütenlere yapılan teslim ve hizmetler ile aynı Kanun hükümlerine göre boru hattıyla taşımacılık yapanlara bu hatların inşa ve modernizasyonuna ilişkin yapılan teslim ve hizmetler,

d) Yatırım Teşvik Belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makina ve teçhizat teslimleri (Şu kadar ki, yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan vergi alıcıdan, vergi ziyaı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Zamanında alınmayan vergiler ile vergi cezalarında zamanaşımı,

verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar).”

Anılan hükümler daha önceki aşamalarda ödenilen katma değer vergilerinin indirilmesi uygulamasından dolayı katma değer vergisi yönünden bir vergi kaybına neden olmamakla birlikte istisna nedeniyle iade edilen yüklenilen vergi tutarları vergi harcaması olarak dikkate alınmıştır.

3.3.2. Sosyal ve Askeri Amaçlı İstisnalarla Diğer İstisnalar (Madde 17.1-B,4-G-K-L-M-R-S)

“*1. Kültür ve Eğitim Amacı Taşıyan İstisnalar:*

Genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasî partiler ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzelkişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların:

....

b) Tiyatro, konser salonu, kütüphane, sergi, okuma ve konferans salonları ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetleri,

...

4. Diğer İstisnalar:

...

g) Külçe altın, külçe gümüş, kıymetli taşlar (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet, inci, kübik virconia) döviz, para, damga pulu, değerli kâğıtlar, hisse senedi, tahvil ile metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt, cam hurda ve atıkları (hurda metalden elde edilen külçeler dahil) teslimi,

k) Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin kurulması amacıyla oluşturulan iktisadi işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri ile konut yapı kooperatiflerinin üyelerine konut teslimleri.

l) 30.1.2002 tarihli ve 4743 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulan varlık yönetim şirketlerinin bankalar, özel finans kurumları ve diğer mali kurumlardan devraldığı alacakların tahsili amacıyla bu alacakların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ile aynı Kanuna göre finansal yeniden yapılandırma çerçeve anlaşmaları hükümleri kapsamında yeniden yapılandırılan borçların ödenmemesi nedeniyle bu borçların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi,

m) Bankalar Kanunu uyarınca; mal ve hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna teslimi ile bunların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi, bu Fonun devraldığı alacakların tahsili amacıyla, bunların teminatını oluşturan mal ve hakların (müzayede mahallinde satışı dahil) teslimi ve temettü hariç ortaklık

haklarıyla yönetim ve denetimleri devralınan şirketlerin aktiflerinin Fon alacaklarının tahsili amacıyla (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) teslimi,

Bu istisna işlem bedelinden Fona intikal eden tutarla orantılı uygulanır.

r) Kurumların aktifinde veya belediyeler ile il özel idarelerinin mülkiyetinde, en az iki tam yıl süreyle bulunan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerin satışı suretiyle gerçekleşen devir ve teslimler ile bankalara borçlu olanların ve kefillerinin borçlarına karşılık gayrimenkul ve iştirak hisselerinin (müzayede mahallerinde yapılan satışlar dahil) bankalara devir ve teslimleri.

İstisna kapsamındaki kıymetlerin ticaretini yapan kurumların, bu amaçla aktiflerinde bulundurdukları gayrimenkul ve iştirak hisselerinin teslimleri istisna kapsamı dışındadır.

İstisna kapsamında teslim edilen kıymetlerin iktisabında yüklenilen ve teslimin yapıldığı döneme kadar indirim yoluyla giderilemeyen katma değer vergisi, teslimin yapıldığı hesap dönemine ilişkin gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınır.

s) Özürlülerin eğitimleri, meslekleri, günlük yaşamları için özel olarak üretilmiş her türlü araç-gereç ve özel bilgisayar programları.

ş) 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinde tanımlanan konut finansmanı amacıyla teminat gösterilen veya ipotek konulan konutun, konut finansman kuruluşları, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, ipotek finansmanı kuruluşları ya da üçüncü kişilere teslimi (müzayede mahallinde yapılan satışlar dahil) ile bu şekilde alınan konutun, konut finansman kuruluşları, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı veya ipotek finansmanı kuruluşları tarafından teslimi (müzayede mahallinde yapılan satışı dahil).”

Sosyal, kültürel ve ekonomik amaçlı olan bu istisnalar vergi harcaması kapsamında değerlendirilmekle birlikte katma değer vergisindeki indirim uygulamasından dolayı önemli bir vergi kaybına neden olmamaktadır. Yukarıda belirtilen madde bentlerindeki aşamada ödenmesi gereken ancak istisna nedeniyle tahsil edilmeyen KDV’nin önceki aşamada yapılan teslimler nedeniyle tahsil edilen KDV’ye isabet eden miktarını aşan kısmı vergi harcaması kapsamında düşünülmektedir.

3.4. ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU’NDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI

3.4.1. Diğer İstisnalar (Madde 7/1.B-C/2.A-B/3/5/6)

1. (I) sayılı listede yer alan malların;

...

b) 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre petrol arama ve istihsal faaliyetlerinde kullanılmak üzere bu faaliyetleri yapanlara teslimi,

c) 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca tasfiyelik hale gelenlerinin tabiî afetler, bulaşıcı hastalıklar ve benzeri olağanüstü durumlarda genel ve katma bütçeli dairelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve bunların teşkil ettikleri birliklere bedelsiz teslimi,

2. (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tâbi mallardan;

a) 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, sakatlık derecesi % 90 veya daha fazla olan malûl ve engelliler tarafından,

b) 87.03 (motor silindir hacmi 1.600 cm³'ü aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bizzat kullanma amacıyla sakatlığına uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler tarafından,

Beş yılda bir defaya mahsus olmak üzere ilk iktisabı,

3. (II) sayılı listede yer alan mallardan; uçak ve helikopterlerin Türk Hava Kurumu tarafından ilk iktisabı,

5. (IV) sayılı listede yer alan malların genel ve katma bütçeli dairelere, il özel idarelerine, belediyelere, köylere ve bunların teşkil ettikleri birliklere bedelsiz teslimi veya bunlar tarafından bedelsiz olarak ithali,

6. Kanuna ekli listelerdeki mallardan 4458 sayılı Gümrük Kanununun 167 nci maddesi [(5)numaralı fıkrasının (a) bendi ile (7) numaralı fıkrası hariç], geçici ithalat ve hariçte işleme rejimleri ile geri gelen eşyaya ilişkin hükümleri kapsamında gümrük vergisinden muaf veya müstesna olan eşyanın ithali (Bu Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen ihracat istisnası ile 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında düzenlenen ihraç kaydıyla teslimlerde verginin tecil ve terkin edilmesi uygulamasından yararlanılarak ihraç edilen, ancak 4458 sayılı Gümrük Kanununun 168, 169 ve 170 inci maddelerinde belirtildiği şekilde geri gelen eşyanın ithalat istisnasından faydalanabilmesi için, bu eşya ile ilgili olarak ihracat istisnasından veya tecil-terkin uygulamasından faydalanılan miktarın gümrük idaresine ödenmesi veya bu miktar kadar teminat gösterilmesi şarttır.).”

Sosyal ve ekonomik amaçlı olarak öngörülen söz konusu istisnalar vergi harcaması kapsamında değerlendirilmiştir.

3.4.2. Verginin Tecili (Madde 8/2)

“2. İhraç edilmek şartıyla ihracatçılara teslim edilen mallara ait özel tüketim vergisi, mükelleflerce ihracatçılardan tahsil edilmemesi şartıyla, bu mükelleflerin talebi üzerine vergi dairesince tarh ve tahakkuk ettirilerek tecil olunur. Söz konusu malların ihracatçıya teslim tarihini takip eden aybaşından itibaren üç ay içinde ihraç edilmesi halinde tecil edilen vergi terkin olunur. İhracatın yukarıdaki şartlara uygun olarak gerçekleştirilmemesi halinde, tecil olunan vergi vade tarihinden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. Ancak, ihraç edilmek şartıyla teslim edilen malların 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen mücbir sebepler nedeniyle ihraç edilememesi halinde, tecil edilen vergi, tecil edildiği tarihten itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre ilgili dönemler için geçerli tecil faizi ile birlikte tahsil edilir.”

Vadesinde ödenmeyen vergi alacaklarına vade tarihinden itibaren 6183 sayılı Kanun gereğince gecikme zammı uygulanmaktadır. Ancak yukarıdaki madde hükmü kapsamında bazı hallerde gecikme zammı yerine tecil faizi uygulanmaktadır. Burada, bu uygulamadan dolayı 6183 sayılı Kanunda yer alan gecikme zammı ve tecil faizi oranları arasındaki farkın

neden olabileceği bir vergi harcaması tutarı söz konusu olmaktadır.

3.4.3. Kabotaj Hattında Yakıt İstisnası(BKK 2003/5868)

"Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatlara, hizmet ve balıkçı gemilerine verilecek yakıtın özel tüketim vergisi tutarının sıfıra indirilmesine ilişkin ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 30/6/2003 tarihli ve 028061 sayılı yazısı üzerine, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 1/7/2003 tarihinde kararlaştırılmıştır."

Kabotaj hattımızda bulunan deniz taşımacılığını ve balıkçılığı desteklemek amacıyla düzenlenen bu Bakanlar Kurulu Kararı bir vergi harcaması niteliğindedir.

3.5. DİĞER KANUNLARDA YER ALAN VERGİ HARCAMALARI

3.5.1. 3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu (Geçici Madde 3.A-B-C)

"Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanuna göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin;

a) Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi kapsamında yapılacak tevkifata etkisi yoktur.

b) Bu bölgelerde istihdam ettikleri personele ödedikleri ücretler 31.12.2008 tarihine kadar gelir vergisinden müstesnadır. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ruhsatlarında belirtilen süre 31.12.2008 tarihinden daha önceki bir tarihte sona eriyorsa, istisna uygulamasında ruhsatta yer alan sürenin bitiş tarihi dikkate alınır.

c) Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları işlemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Serbest bölgelerde faaliyette bulunan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin bu bölgelerde imal ettikleri ürünlerin satışından elde ettikleri kazançları Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergileme döneminin sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi kapsamında yapılacak tevkifata etkisi yoktur."

Serbest bölgelerdeki yatırımları destekleyerek ekonomik gelişmeyi amaçlayan bu madde hükmü vergi harcaması kapsamında düşünülmektedir.

3.5.2. 4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu (Geçici Madde 2)

"Yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar ile bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki yazılım ve AR-GE faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2013 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Bölgede fiilen çalışmayanlara istisna uygulandığının tespit edilmesi halinde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan yönetici şirket de ayrıca sorumludur.

Bu madde hükümleri TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi Teknoloji Serbest Bölgesi yönetici şirketi, bu bölgede faaliyet gösteren Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri ile bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri bakımından da uygulanır."

Teknoloji geliştirme bölgelerindeki yatırımları teşvik eden bu düzenleme vergi harcaması olarak değerlendirilmektedir.

3.5.3. 5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Madde 3.A-B)

"31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde;

a) 1.4.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az on işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin,

b) 1.4.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden asgarî on işçi çalıştıranların iş yerlerinde fiilen çalışan işçilerin,

Ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Terkin edilecek tutar, işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken gelir vergisinin çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir."

Bölgeler arası gelişmişlik düzeyi arasındaki farklılaşmayı engellemek amacıyla getirilen bu düzenleme de vergi harcaması olarak değerlendirilmektedir.

3.5.4. 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu (Madde 49)

"Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının seçtiği, intibak ettirildiği veya yükseltildiği 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 20'sidir.

Sigortaya girişte bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükselmelerinde ise, iki gelir basamağı arasındaki artış farkı kadar yükselme primi alınır. Sigorta primi, sigortalılığın başladığı tarihi takip eden ay başından, sigortalılığın bittiği ayın sonuna kadar hesaplanmak suretiyle tam ay olarak alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü, yılı içinde ödenmek kaydıyla vergi uygulamasında

gider olarak gösterilebilir."

SSK ve Emekli Sandığı primleriyle benzerlik arz eden Bağ-Kur primlerinin de vergi matrahından düşürülmesine olanak sağlayan bu uygulama vergi harcaması niteliğindedir.

4. VERGİ HARCAMASI TAHMİNLERİ

Gelir Vergisi Kanunu, Kurumlar Vergisi Kanunu, Katma Değer Vergisi Kanunu, Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve diğer önemli bazı kanunlarda yer alan vergi harcaması niteliğinde değerlendirilen hükümlere bir önceki bölümde yer verilmiştir. Bu hükümlerin büyük bir bölümünün 2007 yılında neden olabileceği vergi harcamaları tahminleri başta TÜİK olmak üzere ilgili bulunan kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütlerinden elde edilebilen veriler çerçevesinde ve gelir bütçesinin hazırlanmasında kullanılan yöntemlere ve modellere paralel olarak "vazgeçilen gelir yöntemi" kullanılarak yapılmıştır. Bu şekilde veri temin edilebilen hükümler bazında 2007 yılına dair "vazgeçilen gelir yöntemi" ne göre tahmin edilen vergi harcaması tutarları kanunlar itibariyle detaylı bir şekilde ekli tablolarda **(EK:1)** sunulmuştur.

Vergi harcamalarının küçük bir miktarını oluşturduğu düşünülen diğer kanunlarda yer alan hükümlere ilişkin vergi harcamalarının hesaplanmasına yönelik çalışmalar ise veri teminine paralel olarak devam etmektedir.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışmanın önceki bölümlerinde vergi harcamasının tanımı ile uluslararası uygulaması ve mevzuatımızda yer alan vergi harcaması hükümleri ile bunların 2007 yılı tahminlerine yer verilmiştir. Buna göre;

Vergi harcaması vergi harcamasını tanımı konusunda belirli bir görüş birliğinin sağlandığı ancak ülkelerdeki "standart vergi sistemine" ilişkin varsayımlar ve yorumlara göre vergi harcaması kapsamının belirlenmesinde net bir uygulama birliğinin olmadığı,

Bazı ülkelerde örneğin Avusturya ve Hollanda'da vergi harcamasının yasal olarak tanımı yapılmasına rağmen, kanun hükümlerinin benchmark mı yoksa vergi harcaması mı olduğu yönünde sınıflandırmada zorluklarla karşılaşıldığı,

Ülkelerin vergi harcaması raporlarında tam ve eksiksiz bir vergi harcamaları tahminlerinin olmadığı, ancak vergi harcamalarının ağırlığını oluşturan kalemlerin tahminleri üzerinde yoğunlaştıkları ve vergi harcaması hesaplama modellerini bunlar üzerine kurdukları,

Dolayısıyla vergi harcamaları hesaplamalarının tam ve eksiksiz bir şekilde yapılmasının elde edilen verilerin kalitesi ile kapasitesine ve hesaplamalarda kullanılan yönteme ve geliştirilen modellere bağlı olduğu,

Çoğu ülkelerin askeri ve savunma amaçlı vergi istisnalarını vergi harcaması olarak değerlendirmediği dikkate alınarak, bu çalışmada da ülkemiz savunma ve askeri amaçlı vergi istisnalarını vergi harcaması kapsamı dışında tutulduğu,

Ülkemizde son zamanlarda vergi mevzuatının sadeleştirilmesi çalışmalarına rağmen halen önemli miktarlarda vergi harcamaları olduğu,

Özellikle vergi kanunları dışında birçok kanunda vergi harcaması niteliğindeki hükümlere yer verildiği ve vergi kanunları dışındaki mevzuatta yer alan vergi harcamalarının gerek vergi sistemini bozduğu, gerekse bu tür vergi harcamalarının veri temini açısından maliyet hesaplamasını güçleştirdiği ve vergi idaresinin bilgisi dışında olması nedeniyle de uygulamayı zorlaştırdığı,

Görülmektedir.

Bu çalışmanın 3. bölümünde belirtilen hükümlerden veri temin edilebilenlerin 2007 yılı itibariyle vergi harcaması tahmin tutarları ayrıntılı olarak ekli listelerde yer aldığı üzere 11 Milyar 952 Milyon YTL olarak tahmin edilmiştir. Vergi harcamaları toplamı içinde Gelir Vergisi Kanunu'nda yer alan vergi harcaması hükümleri 7 Milyar 108 Milyon YTL ile en fazla paya sahiptir.

2007 yılında gerçekleşeceği tahmin edilen vergi harcamalarının Gayri Safi Milli Hasıla'ya oranı yaklaşık %1,9 dur.

2007 yılı vergi harcaması tahminlerinin, gerçekleşmesi beklenen Vergi Gelirlerine oranı ise yaklaşık % 7,6 olmaktadır.

Yıl sonu itibariyle 33 Milyar 418 Milyon YTL olması beklenen Gelir Vergisi tahsilatının ise % 21'i tutarında Gelir Vergisi Kanununa ilişkin vergi harcamaları bulunmaktadır.

Kurumlar Vergisi yıl sonu tahsilat beklentisi ise yaklaşık 11 Milyar 925 Milyon YTL'dır. 3 Milyar 173 Milyon YTL olan Kurumlar Vergisi Kanununa ilişkin vergi harcamaları tutarı yıl sonu Kurumlar Vergisi tahsilatı beklentisinin %26,6' sını oluşturmaktadır.

2007 yılında yaklaşık 49 Milyar 784 Milyon YTL Katma Değer Vergisi (KDV) tahsilatı beklenirken, KDV'ne ilişkin vergi harcaması tutarı 402 Milyon YTL olmaktadır. Bu sonuç KDV vergi harcamaları tutarının yıl sonunda tahsil edilmesi beklenen KDV tahsilatının yaklaşık %0,8'ine tekabül ettiğini göstermektedir.

Özel Tüketim Vergisinde ise 2007 Yılın sonu itibariyle tahsil edilmesi beklenen yaklaşık 41 Milyar 70 Milyon YTL tutarındaki verginin yaklaşık % 0,5 i tutarında Özel Tüketim Vergisine ilişkin vergi harcaması bulunmaktadır.

EKLER

VERGİ TÜRLERİ İTİBARİ İLE TOPLAM VERGİ HARCAMASI TUTARLARI

KANUN ADI	2007 YILI TOPLAM VERGİ HARCAMASI
GELİR VERGİSİ KANUNU	7.107.631.294
KURUMLAR VERGİSİ KANUNU	3.173.053.321
KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU	401.807.590
ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU	199.588.615
DİĞER KANUNLAR	1.070.387.255
TOPLAM	**11.952.468.075**

EK :1/A

EK:1/B

193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNU

MADDE NO	MADDE AÇIKLAMASI	TAHMİN (YTL)
9/1-2-3-4-5-6-7	**VERGİDEN MUAF ESNAF**	216.000.000
19	**TİCARİ VE ZİRAİ KAZANÇLARDA YATIRIM İNDİRİMİ İSTİSNASI** (5479 sayılı Kanunla 01.01.2006 tarhinden itibaren yürürlükten kaldırılmasına rağmen yürülükten kaldırılmadan önce yapılan yatırımlar için geçerlidir.)	69.102.382
20	**EĞİTİM VE ÖĞRETİM İŞLETMELERİNDE KAZANÇ İSTİSNASI**	n.a.
21	**GAYRİMENKULLER VE HAKLARDA İSTİSNALAR**	358.383.146
22/1	**MENKUL SERMAYE İRATLARINDA İSTİSNALAR**	n.a.
23	**ÜCRETLERDE İSTİSNALAR**	
23/1	Köylerde halı ve kilim imal eden işletmelerde çalışan işçilerin elde ettikleri ücretler	n.a.
23/2	Gelir Vergisi'nden muaf olan veya gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin yanında çalışan işçilerin elde ettikleri ücretler	n.a.
23/3	Maden ve toprakaltı işlerde çalışan işçilerin elde ettikleri ücretler	8.067.851
23/5	Köy muhtarları, katipleri, korucuları, imamları ve bekçilerinin köy bütçesinden elde ettikleri ücretler	n.a.
23/6	Hizmetçilerin, süt ninelerinin, dadıların, bahçıvanların, kapıcıların..v.b elde ettikleri ücretler	660.000.000
23/7	Öğrenciler, hükümlüler, tutuklular ve düşkünlerin elde ettikleri ücretler	n.a.
23/8	Ücretlilere sağlanan sosyal imkanlar	72.000.000
23/9	Madenlerde ve fabrikalarda çalışan ücretlilere konut tedariki ve bu konutlar ile ilgili sağlanan diğer menfaatler	n.a.
23/10	İşverenler tarafından ücretlilerin işyerlerine gidiş gelişlerini sağlama amacıyla yapılan toplu taşıma giderleri	90.000.000
23/12	3308 sayılı Çıraklık ve Mesleki Eğitim Kanununa tabi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri.	n.a.
23/13	Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları;	n.a.
23/14	Dar mükellefiyete tâbi işverenlerin yanında çalışanların Türkiye dışında elde ettikleri ücretler	n.a.
23/15	100 den fazla işçi çalıştıran işverenlerin en fazla 2 amatör sporculara ödenen ücretler	n.a.
24/4	**GİDER KARŞILIKLARINDA İSTİSNALAR**	n.a.
25	**TAZMİNAT VE YARDIMLARDA İSTİSNALAR**	
25/3	Kanunla kurulan emekli sandıkları ile Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklar tarafından hak sahiplerine aylık dışında yapılan ödemeler	n.a.
25/4	Ücretlilere ödenen çocuk zamları	42.000.000
25/5	Evlenme ve doğum münasebetiyle ücretlilere yapılan yardımlar	5.100.000
25/6	Sosyal sigorta kurumları tarafından sigortalılara yapılan ödemeler	n.a.
25/7	Kıdem tazminatı ödemeleri	295.265
25/9	Yardım sandıkları tarafından ölüm, sakatlık, hastalık, doğum, evlenme gibi sebeplerle üyelerine yapılan yardımlar.	n.a.
25/10	Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından hak sahiplerine ödenen tazminat ve yardımlar.	n.a.
29	**TEŞVİK İKRAMİYE VE MÜKAFATLAR**	
29/1	İlim ve fenni, güzel sanatları, …teşvik maksadıyle verilen ikramiyeler ve mükafatlar;	7.308.445
29/2	Uçuş ve dalış tazminatları, ikramiyeleri, gündelikleri…v.b	n.a.
29/3	Spor yarışmalarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler;	32.760.000
29/4	Spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler.	25.111.080
30	**SERGİ VE PANAYIR İSTİSNASI**	
30/1	Dar mükelleflerin hükümetin müsaadesiyle açılan sergi ve panayırlarda yaptıkları ticari faaliyetlerden elde ettikleri kazançlar (Türkiye'de başkaca iş yeri ve daimi temsilcileri bulunmamak şartıyle);	n.a.
30/2	Dar mükelleflerin bu sergi ve panayırlarda yaptıkları serbest meslek faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar;	n.a.
63	**GERÇEK ÜCRETLERDE İSTİSNALAR**	
63/2	Kanunla kurulan emekli sandıkları ile Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20. maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler	5.291.438.550
63/3	Ücretlililer tarafından kendileri eşleri ve küçük çocuklarına ilişkin bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları	4.343.400
63/4	Ücretliler tarafından ilgili kanunlarına göre sendikalara ödenen aidatlar	198.730.040
Mükerrer 80	**DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARINDA İSTİSNA**	n.a.
82	**ARIZİ KAZANÇLARDA İSTİSNA**	n.a.
89	**DİĞER İNDİRİMLER** (Gelir Vergisi Beyannamesinde Bildirilecek Gelirlerden Yapılacak İndirimler)	
89/1	Gelir vergisi mükellefleri tarafından kendileri, eşleri ve küçük çocuklarına ilişkin bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları	19.496.747
89/2	Gelir vergisi mükelleflerinin toplam gelirinin %10'unu aşmayan kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin eğitim ve sağlık harcamaları	n.a.
89/3	Serbest meslek faaliyetlerinde bulunan ya da basit usulde vergilendirilen özürlülere ilişkin indirim	3.180
89/4-5	Derneklere, vakıflara, genel ve özel bütçeli idarelere,belediyelere, il özel idarelerine ve köylere yapılan bağışlar	6.870.741
89/6	Fakirlere yardım amaçlı gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara yapılan bağışlar	173.580
89/7	Kültür,Sanat,Edebiyat…v.b faaliyetlerine ve Kültür, Tarihi, Tabii…v.b varlıkların korunmasına dair yapılan harcama ve bağışlar	18.726
89/8	Sportif aktivitelere dair sponsorluk harcamaları	31.218
89/9	Mükelleflerin işletmeleri bünyesinde yaptıkları yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik Araştırma ve Geliştirme harcamaları toplamının %40' ı beyannamede belirtilen gelirden ayrıca indirilir.	396.943
89/10	Doğal afetler için yapılan bağış ve yardımlar	n.a.
TOPLAM		**7.107.631.294**

EK:1/C

5520 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNU

MADDE NO	MADDE AÇIKLAMASI	TAHMİN(YTL)
4	MUAFİYETLER	
4/1-ç	Kamu idareleri tarafından açılan sergi, fuar ve panayırlar	n.a.
4/1-d	Kamu idarelerine ait kreş ve konukevleri ile askerî kışlalardaki kantinler.	n.a.
4/1-ı	İl özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların oluşturdukları birlikler veya bunlara bağlı kuruluşlar tarafından işletilen su ve yolcu taşıma işletmeleri ile mezbahalar	161.656.219
4/1-i	Köyler veya köy birlikleri tarafından işletilen hamam,çamaşırhane…v.b işletmeler	n.a.
4/1-j	Spor klüplerinin spor faaliyetinde bulunan işletmeleri ile sadece spor faaliyetinde bulunan anonim şirketler	n.a.
4/1-k	Tüketim ve taşıma kooperatifleri dışındaki kooperatifler	n.a.
4/1-l	Küçük ve orta ölçekli işletmelere kredi sağlamak amacıyla kurulmuş olan işletmeler	n.a.
4/1-n	Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi siteleri hazırlamak amacıyla kurulan işletmeler	1.472.000
5	İSTİSNALAR	
5/c	Yurtdışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar	38.105.448
5/e	Kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde bulundurdukları taşınmazları ve iştirak hisselerini satmaları dolayısıyla elde ettikleri kazançlar	1.546.821.079
5/f	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bankaların borç karşılığında elde ettikleri değerler ile bu değerlerden elde edilen hasılatın borçların tasfiyesinde kullanılan kısmına isabet miktarları	n.a.
5/h	Yurtdışı İnşaat ve onarım işleri nedeniyle elde edilen kazançlar	112.145.225
5/ı	Okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta eğitim özel okulları ile rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden elde edilen kazançlar	770.334
10	DİĞER İNDİRİMLER	
10/a	Mükelleflerin işletmeleri bünyesinde yaptıkları yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik Araştırma ve Geliştirme harcamaları toplamının %40' ı beyannamede belirtilen gelirden ayrıca indirilir.	34.025.783
10/b	Sportif aktivitelere dair sponsorluk harcamaları	1.988.773
10/c-ç	Derneklere, vakıflara, genel ve özel bütçeli idarelere,belediyelere, il özel idarelerine ve köylere yapılan bağışlar	82.834.548
10/d	Kültür,Sanat,Edebiyat…v.b faaliyetlerine ve Kültür, Tarihi, Tabii…v.b varlıkların korunmasına dair yapılan harcama ve bağışlar	1.045.649
10/e	Doğal afetler için yapılan bağış ve yardımlar	n.a.
Gelir Vergisi Kanunu Mad.19	YATIRIM İNDİRİMİ İSTİSNASI ((5479 sayılı Kanunla 01.01.2006 tarhinden itibaren yürürlükten kaldırılmasına rağmen yürülükten kaldırılmadan önce yapılan yatırımlar için geçerlidir.)	1.192.188.262
TOPLAM		3.173.053.321

3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU

NO	MADDE AÇIKLAMASI	TAHMİN (YTL)
13	ARAÇLAR, KIYMETLİ MADEN VE PETROL ARAMALARI İLE ULUSAL GÜVENLİK HARCAMALARI VE YATIRIMLARDA İSTİSNALA	
13/a-b	Deniz, hava, demiryolu araçlarını kiralama yada çeşitli şekilde işletenlere taşıma amaçlı yapılan teslim ve hizmetler ile taşıma araçlarına liman ve hava meydanlarında yapılan hizmetler	53.820.000
13/c	Petrol ve maden arama faaliyelerinde bulunanlara bu faaliyetlere ilişkin yapılan teslim ve hizmetler	42.678.838
13/d	Yatım teşvik belgesi sahiplerine bu belge kapsamında yapılan makine ve techizat teslimleri	91.262.425
17	SOSYAL VE ASKERİ AMAÇLI İSTİSNALARLA DİĞER İSTİSNALAR	
17/1-b	Kamu kuruluşları ile kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, kooperatiflerin ve dernek ve vakıfların tiyatro, kütüphane…v.b ile spor tesisleri…v.b işletmek suretiyle ifa ettikleri teslim ve hizmetler	311.356
17/4-g	Değerli madenler ve değerli kağıtların teslimi	8.086.144
17/4-k	Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi siteleri hazırlamak amacıyla kurulan işletmelerin arsa ve işyeri teslimleri ile konut yapı kooperatiflerinin üyelerine konut teslimi	41.006
17/4-l-m	Bankalar kanunu uyarınca mal ve hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na teslimi ve bu fonun devraldığı alacakların tahsili amacıyla mal ve hakların teslimi	1.768
17/4-r	Kurumların ve belediyeler ile il özel idarelerinin en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan iştirak hisseleri ile gayrimenkullerinin devir ve teslimleri ile borçlara karşılık bankalara yapılan iştirak hissesi, gayrimenkul devir ve teslimleri	205.606.053
17/4-s	Özürlüler için özel olarak üretilmiş araç- gereç ve özel bilgisayar programı teslimleri	n.a.
17/4-ş	Konut Finansmanı amacıyla ipotek ya da teminat gösterilen konutun konut finansman kuruluşlarına ya daToplu Konut İdaresine teslimi	n.a.
TOPLAM		401.807.590

4760 SAYILI ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU

NO	MADDE AÇIKLAMASI	TAHMİN (YTL)
7	DİĞER İSTİSNALAR	
7/1-b	Bu Kanun'a ekli (I) sayılı listede yer alan malların petrol arama ve istihsal faaliyetlerinde kullanılmak üzere bu faaliyetleri yapanlara teslimi	9.470.546
7/1-c	Bu Kanun'a ekli (I) sayılı listede yer alan malların tasfiyelik hale gelenlerinin Gümrük Kanunu uyarınca tabiî afetler için teslimi	n.a.
7/2	Özürlüler için özel olarak üretilmiş motorlu araçların teslimi	16.701.450
7/3	Uçak ve helikopterlerin Türk Hava Kurumu tarafından ilk iktisabı,	n.a.
7/5	Bu Kanun'a ekli (IV) sayılı listede yer alan malların kamu kuruluşlarına teslimi	1.907.200
7/6	Gümrük Kanunu uyarınca gümrük vergisinden muaf ya da istisna eşyanın ithali	n.a.
8/2	İhraç edilmek üzere ihracatçılara teslim edilen malların mücbir sebeblerden dolayı ihracatının gerçekleşmemesi halinde ihracatçıya teslim tarihinden itibaren verginin tahsil edildiği tarihe kadar gecikme zammı yerine tecil faizi uygulanması.	n.a.
BKK 2003/5868	KABOTAJ HATTINDA YAPILAN TAŞIMACILIK İŞLERİ İÇİN AKAR YAKIT TESLİMLERİ İSTİSNAS	171.509.419
TOPLAM		199.588.615

DİĞER KANUNLAR

KANUNU	AÇIKLAMASI	TAHMİN (YTL)
3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu	**Geçici Madde 3/A-B-C** -Serbest bölgelerde 4/2/2004 tarihinden önce ruhsat alanlar ile bu tarihten sonra ruhsat alarak imalat faaliyetinde bulunanlara ilişkin istisna.	210.713.076
4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Kanunu	**Geçici Madde 2-** Teknoloji geliştirme bölgeleri kurulmasında sorumlu yönetici şirketler bu kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergiden muaftır. Yönetici şirketler ile bu bölgelerde faaliyette bulunan şirketlerin anılan bölgelerdeki araştırma ve geliştirme faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlar 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden istisnadır.	19.320.229
5084 sayılı Yatırım ve İstihdamın Teşviki Kanunu	**Madde 3/A-**Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu kanun'un 2. maddesi kapsamındaki il ve ilçelerdeki işletmelerinde çalıştırdıkları işçilerin en az 10 işçi olması şartıyle bu işletmelerde çalışan işçilerin gelir vergisi stopajları toplamının organize sanayi bölgelerinde tamamı diğer yerlerde ise %80 i kanunda beliritilen sürelerle sınırlı olmak üzere terkin edilir	550.000.000
1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu	**Madde 49-** Bu Kanun' göre ödencek kesenek ve primlerin tümü yıl içinde öedenmek kaydıyla gelir vergisi hesaplamasında gider olarak indirilir.	290.353.950
TOPLAM		1.070.387.255

EK:2/A

197 SAYILI MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
4/a	Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelerle köy tüzelkişiliklerince iktisap edilerek bu daire ve idareler adına kayıt ve tescil edilen taşıtlar (Bu dairelere bağlı olup, ayrı tüzelkişiliği olan işletmeler ile özel kanunlarında malları Devlet malı sayılmış olan kuruluşların taşıtları hariç),
4/c	Sakatlık dereceleri % 90 ve daha fazla olan malûl ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile diğer malûl ve engellilerin, bu durumlarına uygun hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtlar. Motorlu taşıtlar vergisi ile ilgili muaflık ve istisna hükümleri, bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir. Bu Kanunda yer almayan istisna ve muaflıklar hükümsüzdür. Ancak, uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.
4/d	18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal eden bankalara, tasfiyeleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu eliyle yürütülen müflis bankaların iflas idarelerine ait taşıtlar.
213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
Ek Madde 13	Ek Madde 13 - Yukarıda belirtilen esaslar dahilinde yapılacak ödemeler Gelir Vergisine tabi tutulmaz. (Ek ödeme ve fazla çalışma ücreti)
488 SAYILI DAMGA VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
9	Bu Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtlar Damga Vergisinden müstesnadır.
492 SAYILI HARÇLAR KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
13	YARGI HARÇLARI, Harçtan Müstesna Olan İşlemler
13/a	50 Yeni Türk Lirasını" geçmeyen dava ve takipler, (Ticari senetlere ait takipler hariç)
13/b	Vasi tayini ve azli, hakimin reddi talebinin kabulü ve hakimin istinkafına ait kararlar,
13/c	100 Yeni Türk Lirasını" geçmeyen nafakalara ait dava ve takipler, "Birden fazla kişiler lehine nafakaya hükmedilmesine dair ilamlarda her kişi lehine hükmedilen miktar müstakil olarak nazara alınır
13/d	İcra ve İflas dairelerinin kusuru yüzünden yanlış yapılmış olan işlemlerin ıslahı ve iptaline dair tetkik mercileri kararlariyle, bu iptal veya ıslah dolayısiyle yeniden yapılacak işlemler
13/e	Ticaret sicilinde re'sen yapılan düzeltmeler
13/f	İcra tetkik mercilerinin cezaya mütedair kararlariyle bu kararların temyizi işlemleri
13/g	İcra ve İflas Kanununun 270'nci maddesine göre yapılacak defter tutma işlemleri
13/h	Yetkili makamların istiyecekleri ilam ve sair evrak suretleri
13/i	Kamu adına C.savcıları tarafından hukuk mahkemelerine açılan davalar
14	Erler ve ihtiyaçları Devlet tarafından deruhte ve temin olunan onbaşı ve çavuşlar adliye işlemlerinden ötürü harçtan muaftırlar.
59	TAPU VE KADASTRO HARÇLARI Harçtan Müstesna Olan İşlemler
59/a	Genel ve Katma bütçeli dairelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köylerin iktisap edecekleri gayrimenkullerin vesair ayni hakların tescili, şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri
59/b	Kamu menfaatlerine yararlı dernekler ile Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıfların iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair ayni hakların tescilleri ve şerhi gerektiren işlemleriyle bu dernek ve vakıflara ait tesislerin ve bu tesislerin sonradan iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair ayni hakların tescilleri ve şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri
59/c	İlgililerin kusurları olmaksızın tapu ve kadastro idareleri tarafından yapılacak hataların tashihleri
59/d	Mahkemeler, icra ve iflas daireleri ve diğer resmi dairelerce istenecek kayıt ve belge suretleri
59/e	Karşılıklı olmak şartıyla yabancı devletlerin diplomatik veya konsolosluk ihtiyaçları için iktisap edecekleri gayrimenkullerin ve sair ayni hakların tescilleri, şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri
59/f	Arkeolojik araştırmalar için yapılan iktisaplar ile ilgili tescil, şerh ve terkinler (Bu istisna hükmünün uygulanması şartları Milli Eğitim Bakanlığının görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca tespit ve Resmi Gazete ile ilan olunur
59/g	7269 sayılı kanuna göre yaptırılacak meskenlere, 4753 sayılı kanuna göre yapılan iktisaplara ve 3202 sayılı kanun uyarınca TC Ziraat Bankası kredilerinden istifade suretiyle yapılmış bulunan hayvan barınak yerlerine ilişkin tescil, şerh ve terkinler
59/h	Deprem, su basması, yangın gibi tabii afetlerin vukubulduğu bölgelerde (Bu bölgeler Maliye ve İmar ve İskan Bakanlıklarınca müştereken tespit olunur) bu afetlerin vukubulduğu yılı izleyen yıldan itibaren en çok beş yıl içinde arsa üzerine inşa veya binaya ilave suretiyle meydana getirilen binalar, bağımsız bölümler veya katlar için yapılan tescil, şerh ve terkinler
59/i	Tersane yapımı için Devlet Planlama Teşkilatınca verilmiş Teşvik Belgesini haiz tüzel kişilerce bu maksatla iktisap edilen gayrimenkuller ve bu yerlerde inşa veya binaya ilave suretiyle meydana getirilen binalar için yapılan tescil, şerh ve terkinler

EK:2/B

492 SAYILI HARÇLAR KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
59/j	a, e ve f bentlerinde belirtilen şekilde iktisap olunan gayrimenkullerin herhangi bir şekilde başkalarına devir ve ferağı
59/k	Beden Terbiyesi Teşkilatına dahil derneklerin münhasıran sporla uğraşmak üzere kurulan anonim şirketlere sermaye olarak koydukları gayrimenkuller ile bu şirketlere devrettikleri gayrimenkullerle ilgili devir ve iktisap işlemleri,
59/l	2985 sayılı Toplu Konut Kanununa 10.5.1990 tarihli ve 3645 sayılı Kanunla eklenen ek 1 inci maddesi kapsamında kullandırılacak kredilerle ilgili ipotekler ile bu konutların hak sahipleri adına tapuya tescili.
59/m	2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki tescilli taşınmaz kültür varlıklarının devir ve iktisabına ilişkin işlemler.
59/n	Organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri.
59/o	Konut finansmanı kuruluşları ve ipotek finansmanı kuruluşları tarafından 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinde tanımlanan konut finansmanı kapsamında tesis olunacak ipotek işlemleri,
59/p	2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinde tanımlanan konut finansmanı amacıyla yapılacak finansal kiralamalarda kiralanan konutların kiracıya devri
59/r	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı tarafından konut satışları nedeniyle tesis olunacak ipotek işlemleri.
74	KONSOLOSLUK HARÇLARI, Harçtan Müstesna Olan İşlemler
74/a	Yabancı memleketlere tedavi maksadiyle gidenlere ait işlemler
74/b	Yabancı memleketlerde öğrenim ve inceleme için bulunan öğrencilerle, resmi bir göreve veya Devletçe tedavi veya hava değişimine gönderilmesi sebebiyle bulunduğu sırada ölen Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Hükümet üyeleri, askeri ve sivil memurlar, subaylar ve erlerin ve Türk mürettebatının terekeleriyle ilgili bütün işlemler
74/c	Doğum ve ölüm ilmuhaberleri
74/d	Konsoloslukların yetkilerine giren askeri işlemlere ait her türlü kağıtların düzenlenmesi veya onaylanması
74/e	Öğrenci müfettişliği bulunmayan yerlerde müfettişlik görevi yapan konsoloslukların bu işlere ilişkin olarak düzenleyecekleri ve onaylayacakları kağıtlar.
74/f	Türkiye'deki kurum ve kuruluşlara hibe olarak yardım amacıyla gönderilecek mal, malzeme, araç ve gereçler için konsolosluklarda düzenlenecek hibe senetleri.
85	PASAPORT, İKAMET TEZKERESİ, VİZE VE DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI TASDİK HARÇLARI
85/a	Diplomatik pasaportlar, hususi pasaportlar ve hizmet pasaportları
85/b	Yabancı memleketlere münhasıran öğrenim için gideceklere gerek Türkiye'den çıkarken ve gerekse yabancı memleketlerde öğrenimlerini tamamlayıncaya kadar verilecek pasaportlar
85/c	Yabancı memleketlerde yoksul kalmış oldukları sabit olan Türk vatandaşlarına, Türkiye Cumhuriyeti konsoloslukları tarafından münhasıran Türkiye'ye dönüş yolculuğu için muteber olmak ve veriliş tarihinden itibaren en fazla üç ay içinde kullanılmak üzere verilecek pasaportlar
85/d	Seyahatleri Türkiye için kültürel, ticari veya sosyal bir fayda sağlayacak mahiyette bulunduğu sabit olanlarla, Milli Eğitim Bakanlığının izni ile ilmi incelemelerde bulunmak veya yabancı memleketlerde yapılacak, spor temas ve müsabakalarına katılmak üzere toplu halde gezi yapacak öğretmen, öğrenci ve sporculara verilecek pasaportlar
85/e	Yabancı memleketlerde, Türk konsoloslukları tarafından düzenlenen veya tasdik olunan evrakın Dışişleri Bakanlığınca tasdiki
85/f	Türkiye'deki yabancı konsolosluk müstahdemleriyle, bu konsoloslukların meslekten olan memurları yanında ikamet etmek suretiyle hizmetlerinde bulunan yabancılara verilecek ikamet tezkereleri (Karşılıklı olmak şartiyle).
85/g	Dışişleri Bakanlığınca mütekabiliyet esası gözönünde tutularak belirlenecek ülkeler uyruklarına verilecek ikamet tezkereleri.
86	İş ve İşçi Bulma Kurumu aracılığı ile çalışmak üzere yabancı memleketlere giden işçilere yalnız iki yıllık süre için verilen pasaportlar ile aynı süre içinde bu pasaportların refakat hanesinde kayıtlı olanlar veya kayıt edilecekler pasaport harcından muaftır.
87	Milli veya milletlerarası tarih, kültür ve güzel sanatlar şenlikleri ve festivalleri, spor müsabakaları, kongreler ve konferanslar, sergi ve panayırlar münasebetiyle, Türkiye'ye gelecek veya başka memleketlerde vukubulacak aynı mahiyetteki milletlerarası gösterilerde bulunmak veya bunlara katılmak için, Türkiye'den transit geçeceklere harçsız vize verilir. Bakanlar Kurulunca belli edilecek yerlere turizm, tedavi veya hava değişimi maksadiyle geleceklere de, tesbit edilen şartlara bağlı olmak üzere harçsız vize verilir. Bu maddede yazılı giriş vizeleri (Turist) damgasını taşıyacaktır.
88	Aşağıda yazılı yabancılara ikame tezkeresi harçsız olarak verilir: a) Türk okullarında veya fakültelerinde okuyan öğrenciler, b) Münhasıran gazete muhabirliği yapanlar, c) Devlet, il özel idareleri, belediyeler, İktisadi Devlet Teşekkülleri ve bunlara bağlı resmi müesseseler tarafından istihdam edilen profesör ve uzmanlarla, iş sahibi olmayan eşleri ve çocukları, d) Mali durumlarının bozuk olduğuna, ikamet tezkeresi vermeye yetkili makamlarca kanaat getirilen yoksullar, e) Türk aslından olup Türk kültürüne bağlı ecnebi uyruklular.
98	GEMİ VE LİMAN HARÇLARI Harçtan Müstesna Olan İşlemler
98/a	İlgililerin kusurları olmaksızın gemi sicil memurları tarafından yapılan hatalarla ilgili düzeltmeler ile mahkemeler, icra ve iflas daireleri ve diğer resmi dairelerce istenecek suretler

EK:2/C

492 SAYILI HARÇLAR KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
98/b	Mücbir sebeplerden dolayı limana uğrayan ticaret gemileri ile her nevi deniz ürünleri avında kullanıldıkları müddetçe av, havuz, depo gibi özel tertibatı bulunan milli balık ve sünger gemilerine verilecek yola elverişlilik belgeleri
98/c	Turist nakleden ve başkaca ticari işlemde bulunmayan turist gemileriyle ilmi mevzularda kullanılan gemilerin yola elverişlilik belgeleri.
	GEMİ VE LİMAN HARÇLARI İndirimler
102	Türkiye limanları arasında muntazam seferler yapan ticaret gemilerinden hareketlerinde tam, dönüşlerine kadar uğrayacakları liman ve iskelelerde 1/5 nispetinde, keza ticari işlemlerde bulunmayan ticaret gemilerinden de 1/5 nispetinde yola elverişlilik belgesi harcı alınır.
103	Uluslararası tanınmış gemi tasnif kurullarından belge alındığı takdirde, ayrıca denetleme yapılmamışsa veya kısmen yapılmışsa denize elverişlilik belgesi harcı yarı nispetinde alınır.
104	Gemide yapılacak tadiller veya makina değişimi dolayısiyle verilecek ölçme belgelerinden 1/3 nispetinde harç alınır.
105	Değiştirme veya kaybedilme sebebiyle verilecek gemi tasdiknamelerinde tarifede yazılı miktarın 1/5 'i nispetinde harç alınır.
119	Askeri ehliyetnameyi haiz askeri şoförlerden muayene ve imtihan komisyonlarınca yapılacak imtihanı müteakip kazananların, askeri şoför ehliyetnameleri, imtihanları ve ehliyetname vizeleri, harçtan muaftır.
123	GENEL MUAFLIKLAR VE İSTİSNALAR Özel Kanunlardaki Hükümler
123/1	Özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmaz.
123/2	Ancak, İş Kanununa tabi işçilerin ve çırakların iş mahkemelerindeki dava ve bu mahkemelerden almış oldukları ilamların takiplerinde harçtan muafiyet, "gündelikleri veya aylık ücretleri 16 yaşını doldurmuş işçiler için belirlenen asgari ücreti geçmeyen" işçiler ve çıraklar hakkında uygulanır.
123/4	Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile "Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (Bu kooperatifler ile Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketi tarafından bankalardan kullandırılacak krediler için verilecek kefaletler dahil)"bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullandırılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler harca tabi tutulmaz.

1319 SAYILI EMLAK VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
4	BİNA VERGİSİ DAİMİ MUAFLIKLAR
4/a	Katma bütçeli idarelere (Mazbut vakıflar dahil), İl Özel İdarelerine, belediyelere, köy tüzel kişiliğine, kanunla kurulan üniversitelere ve Devlete ait binalar;
4/b	İl Özel İdareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler veya bunlara bağlı müesseselere ait;
	aa) Su, elektrik, havagazı, mezbaha ve soğuk hava işletme binaları;
	bb) Belediye sınırları içindeki yolcu taşıma işletme binaları ve kapalı durak yerleri;
4/c	Köylere ve köy birliklerine ait tarım işletme binaları, soğuk hava depoları, içmeler ve kaplıcalar ile bunlar tarafından köylünün umumi ve müşterek ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla işletilen hamam, çamaşırhane, değirmenler ve köy odaları;
4/d	Ordu evleri, askeri gazino ve kantinler ile bunların müştemilatı;
4/e	Kamu menfaatlerine yararlı derneklere ait binalar (Kurumlar Vergisi'ne tabi işletmelere ait olmamaları veya bunlara tahsis edilmiş bulunmamaları şartıyle);
4/f	Kazanç gayesi olmamak şartıyle işletilen hastane, dispanser, sağlık, rehabilitasyon, teşhis ve tedavi merkezleri, sanatoryum, prevantoryum, öğrenci yurtları, düşkünler evi, yetimhaneler, revirler, kreşler, kütüphaneler ve korunmaya muhtaç çocukları koruma birliklerine ait yurtlar ve işyerleri ile benzerleri;
4/g	Dini hizmetlerin ifasına mahsus ve umuma açık bulunan ibadethaneler ve bunların müştemilatı;
4/h	Zirai istihsalde kullanılmak şartıyle makina ve alet depoları, zahire ambarları, samanlıklar, arabalıklar, ağıllar, ahırlar, kümesler, kurutma mahalleri, böcekhaneler, serler (seralar) ve benzeri binalarla, işçi ve bekçi bina, kulübe ve barakaları;
4/i	Su ürünleri müstahsillerinin istihsalde kullandıkları ağ ve alet depoları, kayıkhaneler, denizlerde ve göllerdeki işçi ve balıkçı kulübe ve barakaları;(Yukarıda "h" ve "i" fıkralarında yazılı binaların bir kısmı ikamete ve bir kısmı da mezkur fıkralarda yazılı maksatlara tahsis edilmiş bulunduğu taktirde vergi, yalnız ikamete tahsis olunan kısım için uygulanır.);
4/j	Umuma tahsis edildiği Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca kabul edilen rıhtım, iskele, dalgakıran ve bunların mütemmimleri ile, demiryolları ve köprü, rampa ve tünel, yeraltı ve yerüstü geçitleri, peron, alimantasyon tesisleri, iskele ve istasyon binaları ile yolcu salonları, cer ve malzeme depoları gibi demiryolu mütemmimleri, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne ait depo,elektronik ve mekanik sistemlere ait hava liman ve meydanlarındaki terminal binaları, teknik blok, hangar, sistemlere ait laboratuvar ve bakım tesisleri, pist taksirut ve apron sahası ile ısı ve enerji santralları, hidrofor tesisleri, gerek hava liman ve meydanlarda ve gerekse uçuş yolları üzerindeki seyrüsefer yardımcı (radar,İLS,VOR,DME,NDB gibi) tesisleri ile hava yer ve yer yer muhabere sistemleri (VHF, UHF, HF) ve yukarıda belirtilen sistem ve tesislerin mütemmimleri. (Diğer depolar, antrepolar, müstakil lojman ve müstakil idarehane binaları mütemmim sayılmaz);
4/k	Her nevi su bentleri, baraj, sulama ve kurutma tesisleri;
4/m	Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ait binalar (Vakıf senedindeki cihete tahsis edilmek şartiyle);

EK:2/D

1319 SAYILI EMLAK VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
4/n	Enerji nakil hatları ve direkleri:
4/o	Gençlik ve Spor Bakanlığı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne tescil edilmiş amatör spor kulüplerine ait binalar (Gelir veya Kurumlar Vergisine tabi işletmelere ait olmamaları veya bunlara tahsis edilmemeleri şartiyle):
4/p	Tarım Kredi, tarım satış kooperatifleri, 1163 sayılı Kanuna uygun olarak teşekkül eden kooperatifler ve bu kooperatiflerin kuracağı kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği'nin ve Türk Kooperatifçilik Kurumunun sahip oldukları kendi hizmet binaları;
4/r	Karşılıklı olmak şartiyle Uluslararası Andlaşmalar hükümlerine göre azınlık sayılan cemaatlara ait özel okul binaları.
4/s	Türk Silahlı Kuvvetlerini (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) güçlendirmek amacıyla kurulmuş vakıflara ait binalar.
4/t	Tersane binaları (müstakil büro ve müstakil lojman binaları hariç.)
4/u	Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan binalar (Gelir Vergisinden muaf esnaf ile (29.07.1998 gün ve 4369 sayılı Kanunun 81.maddesi M bendi 1. alt bendi ile değişmiştir.) basit usulde Gelir Vergisi'ne tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan binalar hariç olmak üzere, ticari, sınai ve turistik faaliyetlerde kullanılan binalar ile muayyen zamanlarda dinlenme amacıyla kullanılan binalar için bu muafiyet uygulanmaz.
4/v	Doğalgaz, ham petrol ve bunların ürünlerinin nakli ve dağıtımı amacıyla kullanılan boru hatları ile bunların ayrılmaz parçası olan istasyonlar (Pompa, kompresör, basınç düşürme ve ölçüm, hat vana grupları, haberleşme, pik, katodik koruma gibi),
4/y	18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal eden bankalara, tasfiyeleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu eliyle yürütülen müflis bankaların iflas idarelerine ait binalar.
5	GEÇİCİ MUAFLIKLAR
5/a	Mesken olarak kullanılan bina veya apartman dairelerinin - 5281/43 md.) "2.500 Yeni Türk Lirasından" az olmamak üzere vergi değerinin 1/4'ü, inşalarının sona erdiği yılı takibeden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır.Bu binaların, bina apartman ise dairelerin, mesken olarak kullanılması şartiyle, satınalma veya sair suretle iktisab olunması halinde de yukarıdaki muaflık hükmü kalan süre için uygulanır.Mevcut binalara ilave yapılması halinde, 33'üncü maddenin sayılı bendine göre beyan edilen değerden bu kısma isabet eden değer için, yukarıda yazılı muafiyet aynı şart ve süre ile uygulanır.Binanın, bina apartman ise dairenin, kısmen veya tamamen mesken olarak kullanılmaması halinde bu binaya veya daireye tanınmış bulunan muafiyet bu halin vukubulduğu yılı takibeden bütçe yılından itibaren düşer.
5/b	Turizm Endüstrisini Teşvik Kanunu hükümleri dairesinde turizm müessesesi belgesi almış olan Gelir veya Kurumlar Vergisi mükelleflerinin adı geçen kanunda yazılı maksatlara tahsis ettikleri ve işletmelerine dahil binaları, inşalarının sona erdiği veya mevcut binaların bu maksada tahsisi halinde turizm müessesesi belgesinin alındığı yılı takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır.
5/c	Deprem, su basması, yangın gibi tabii afetler sebebiyle binaları yanan, yıkılan veya kullanılmaz hale gelen veya yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri (deprem hariç) afetlerle zarar görmesi, muhtemel yerlerdeki binaların vergi mükellefleri tarafından afetin vukubulduğu veya afete maruz bulunduğunun yetkili kuruluşça tebliği tarihinden itibaren en geç 5 yıl içinde afetin vukubulduğu yerde veya kamu kuruluşlarınca gösterilen yerlerde inşa edilen binalar inşalarının sona erdiği yılı, kamu kuruluşlarınca ilgili kanunlarına göre inşa olunup hak sahiplerine teslim edilen binalar devredildikleri yılı takibeden bütçe yılından itibaren 10 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır. (Bu halde, bu maddenin (a) fıkrası hükmü uygulanmaz.)
5/d	Fuar, sergi ve panayır yerlerinde inşa edilen binalar (bu yerlerin açık bulunmadığı zamanlarda da kullanılanlar hariç), bu maksada tahsis edildikleri süre için vergiden muaftır.
5/e	Planlama Teşkilatınca tespit ve tayin edilen geri kalmış bölgelerde inşa edilen sınai tesisler, inşalarının sona erdiği yılı takibeden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır.
5/f	Organize Sanayi bölgeleri ile sanayi ve küçük sanat sitelerindeki binalar, inşalarının sona erdiği tarihi takip eden bütçe yılından itibaren 5 yıl süre ile geçici muafiyetten faydalandırılır.
14	ARAZİ VERGİSİ Daimi Muaflıklar
14/a	Katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyelere ve köy tüzel kişiliğine, kanunla kurulan üniversitelere ve Devlete ait arazi;
14/b	İl Özel idareleri, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler veya bunlara bağlı müesseseler tarafından işletilen:
	aa-Su, elektrik, havagazı, mezbaha ve soğuk hava işletmelerine ait arazi;
	bb-Belediye sınırları içindeki yolcu taşıma işletmelerine ait arazi;
14/c	Kamu menfaatlerine yararlı derneklere ait arazi (Kurumlar Vergisine tabi işletmelere ait olmamaları veya bunlara tahsis edilmiş bulunmamaları şartiyle);
14/d	Yabancı devletlere ait olup gerek elçilik ve konsolosluk binaları, gerekse elçilerin ikametlerine mahsus binalar yapılmak üzere sahip olunan arazi ve arsalar ile bu çeşit binalardan yanan, yıkılanların arsaları (karşılıklı olmak şartiyle) ve merkezi Türkiye'de bulunan milletlerarası kuruluşların Türkiye'deki temsilciliklerine ait arazi ve arsalar;
14/e	Mezarlıklar,
14/f	Türk Silahlı Kuvvetlerini (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) güçlendirmek amacıyla kurulmuş vakıflara ait arazi ve arsalar.
14/g	Belediye ve mücavir alan sınırları dışında bulunan arazi. Gelir Vergisinden muaf esnaf ile usulde Gelir Vergisine tabi mükellefler tarafından bizzat işyeri olarak kullanılan arsa ve arazi hariç olmak üzere, ticarî, sınaî ve turistik faaliyetlerde kullanılan arazi ile arsalar ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazi için bu muafiyet uygulanmaz.)

EK:2/E

1319 SAYILI EMLAK VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
14/h	Petrolün boru hatları ile transit geçişi ile ilgili projeler kapsamında; kamulaştırma ile görevlendirilen kamu kurum veya kuruluşunun maliki veya irtifak hakkı sahibi olduğu ve ilgili proje yatırımcıları lehine irtifak hakkı tesis edilmiş gayrimenkuller.
14/ı	4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna intikal eden bankalara, tasfiyeleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu eliyle yürütülen müflis bankaların iflâs idarelerine ait arazi ve arsalar.
15	ARAZİ VERGİSİ Geçici Muaflıklar
15/a	Özel kanunlarına göre, Devlet ormanları dışında insan emeğiyle yeniden orman haline getirilmek üzere ağaçlandırılan arazi 50 yıl;
15/b	Toprak ve topoğrafik özellikleri ve erozyon gibi sınırlayıcı faktörler sebebiyle kültür bitkilerinin yetişmelerini engelliyen araziden; bataklık, turbiyer, çorak, makilik, çalılık, taşlık ve sair haller dolayısiyle üzerinde tarım yapılamayan sahaların, ıslah tedbirleriyle yeniden tarıma elverişli hale getirilmesinde 10 yıl;
15/c	Teknik, ekonomik ve ekolojik bakımlardan gerekli şartları haiz olan arazide yeniden fidanla dikim veya aşılama veya yeniden yetiştirme suretiyle ağaçlık, meyvalık, bağ ve bahçe meydana getirilmesinde asgari 2 yıl, azami 15 yıl;
15/d	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca, organize sanayi bölgeleri için iktisap olunduğu veya bu bölgelere tahsis edildiği kabul edilen arazi (Sanayici lehine tapudaki tescilin yapılacağı tarihe kadar). Geçici olarak muaflıktan istifade için arazinin bu maddede yazılı cihetlere tahsis edilmiş olduğunun ilgili vergi dairesine bütçe yılı içinde bildirilmesi şarttır. Muafiyetler, arazinin tayin olunan cihetlere tahsis edildiği yılı takibeden bütçe yılından başlar. Bütçe yılı içinde bildirim yapılmazsa muafiyet bildirimin yapıldığı yılı takibeden bütçe yılından muteber olur. Bu takdirde bildirimin yapıldığı bütçe yılının sonuna kadar geçen yıllara ait muafiyet hakkı düşer. a) ve (b) fıkralarında yazılı muafiyet konusu arazinin bu fıkralarda gösterilen cihetlere tahsis edilmiş olup olmadığının şartları ile (c) fıkrasına göre geçici muafiyet verilecek haller, bunların şartları ve muafiyet süreleri Tarım ve Orman Bakanlıkları ile Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin mütalaası alınmak suretiyle Maliye Bakanlığınca belli edilir ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulur.
16	Mükelleflerin bir belediye ve bu belediyenin mücavir alan sınırları içinde bulunan arazisinin (arsalar hariç) toplam vergi değerinin 250 Yeni Türk Lirası (YTL) Arazi Vergisinden müstesnadır. Bu miktarı üç misline kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.Bu hükmün tatbikatında mükellef ile eş ve velayet altındaki çocuklara ait arazi değerleri toplu olarak nazara alınır.

2464 SAYILI BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
14	İLAN VE REKLAM VERGİSİ İstisna ve Muaflıklar
14\1	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yayınlanan ve yapılan ilan ve reklamlar,
14\2	Her türlü gazete, dergi ve kitaplarda yapılan ilan ve reklamlar
14\3	Gerçek kişilerin ikametgahlarının iç veya dış kapılarına konan ve kimliklerini gösteren levhalar,
14\4	İşletmelerin iştigal veya imal konusu maddelerinin ambalajları üzerinde bulunan ve kendi işlerine ait ilan ve reklamları ile ambalaj muhtevasından olan prospektüs ve tarifnameler,
14\5	Gerçek veya tüzelkişilere ait işyerlerinin içine veya dışına asılan iş sahibinin kimliği ile işin mahiyetini gösteren ve alanı 1/2 metrekareyi aşmayan ışıksız levhalar, (Alanı 1/2 metrekareyi aşan levhalar, aşan kısım üzerinden vergiye tabidir.)
14\6	Genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idarelerinin, belediyelerin, köylerin ve bunların kuracakları birliklerin ve Posta - Telgraf - Telefon ve T.C Devlet Demiryolları İşletmelerinin yapacakları her türlü ilan ve reklamlar,
14\7	Siyasi Partiler Kanununa göre, siyasi partilerin siyasi faaliyet sınırları içinde yapacakları ilan ve reklamlar,
14\8	Altıncı bentte yazılı idarelerle, kooperatifler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından ülke ürünlerinin ve turizminin reklamını yapmak ve herhangi bir ticari ve sınai kuruluşa ait olmamak üzere hazırlanan her türlü levha ve afişlerle, aynı kuruluşlar tarafından Türkiye'deki ticaret, sanayi, tarım ve mesleki müesseselerinin isim ve ticaret ünvanları ile ad ve adreslerini ihtiva etmek üzere yayınlanacak kitap, broşür, katalog ve dergiler,
14\9	Umumi mahallere reklam amacı ile konulacak sıra, bank ve benzeri gereçler üzerindeki ilan ve reklamlar,
14\10	Sinema ve tiyatroların kendi programlarına ilişkin olarak gösterinin yapıldığı binanın içinde ve dış yüzünde yaptıkları ilan ve reklamlar.
19	EĞLENCE VERGİSİ İstisna ve Muaflıklar
19\1	Ulusal bayramlar veya tarihi özellik taşıyan günler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idareleri, belediyeler, köyler ve bunların kurdukları birlikleri tarafından düzenlenen ve kazanç amacı gütmeyen tören, şenlik, müsabaka ve gösterilerle balo, temsil ve benzeri faaliyetler,
19\2	Genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler tarafından kültürel, sosyal, turistik ve ekonomik amaçlarla düzenlenen kongre, konferans, fuar, festival, şenlik, sergi ve benzeri faaliyetler ile tertip edilen eğlenceler ve konserler,
19\3	Eğitim ve öğretim kuruluşları ile okul dernekleri, kamu yararına çalışan dernekler, orduevleri, askeri gazinolar ve askeri dinlenme tesislerinde tertiplenen eğlenceler,
19\4	Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından düzenlenen müşterek bahis oynanması.
19\5	Bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerler
36	ELEKTRİK HAVAGAZI TÜKETİM VERGİSİ İstisnalar

EK:2/F

2464 SAYILI BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
36\1	Kazanç amacı gütmemek şartıyla işletilen; hastane, dispanser, klinik, sağlık ocağı ve merkezleri rehabilitasyon, teşhis ve tedavi merkez ve kurumları, doğum ve çocuk bakımevleri, kreşler, sanatoryum, prevantoryum gibi sağlık kuruluşları ile düşkünler evi, yetimhaneler, Çocuk Esirgeme Kurumu ve korunmaya muhtaç çocukları, koruma birliklerine ait çocuk yurtları ve bunlara bağlı işyerleri gibi sosyal yardım kuruluşlarında,
36\2	Dini hizmetlerin ifasına mahsus ve umuma açık bulunan cami, mescit, kilise ve havra gibi ibadethanelerde,
36\3	Milletlerarası panayır, sergi ve fuarlarda, bunların giriş yerlerinde, mal teşhir edilen ve satılan pavyonlarda,
36\4	Doğrudan doğruya elektrik ve havagazı üreten dağıtım ve istihsal müesseselerinde.
	ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ
MÜKERRER 44	Genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların kuracakları birlikler, darülaceze ve benzeri kuruluşlar ve üniversiteler tarafından münhasıran hizmetlerinde kullanılan binalar, Kızılay Genel Merkezi ile şubeleri ve kampları, Kredi ve Yurtlar Kurumuna ait öğrenci yurtları ile umuma açık ibadet yerleri, karşılıklı olmak şartıyla elçilik ve konsolosluk hizmetlerinde kullanılanlarla elçilerin ikametine mahsus olan binalar, milletlerarası kuruluşlar ve bunların temsilcilikleri tarafından kullanılan binalar ile bunların müştemilatı vergiye tâbi değildir.
54	TEMİZLEME VE AYDINLATMA HARCI,İŞGAL HARCI İstisnalar
54\1	Genel ve Katma Bütçeli İdarelerle, il özel idareleri, belediye ve köylerin ve bunların teşkil ettikleri birliklerin kara taşıtlarının işgalleri,
54\2	İlgili mevzuata uygun olarak kara ticari taşıtlarının beklemelerine tahsis edilen yerlerin bu taşıtlarca işgalleri.
72	2678 sayılı kanuna göre kurulan resmi ve özel kombinalar bu harçtan muaftır.
Ek 2	BİNA İNŞAAT HARCI İstisnalar
Ek 2/a	İnşaat giderleri genel ve katma bütçeler ile il özel idareleri ve belediye bütçelerinden karşılanan her türlü binalar,
Ek 2/b	Hastane, prevantoryum, sanatoryum, dispanser ve benzeri sağlık kuruluşları,
Ek 2/c	Her türlü fabrika, değirmen, sınai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler, organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatı ile sera ve benzeri örtü altı tarım yapılan tesisler, ahır, samanlık, kümes, su ürünleri ve hayvan barınağı ile yemlik gibi yapı ve tesis inşaatı,
Ek 2/d	Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatınca teşviki karara bağlanmış otel, motel ve benzeri turistik tesisler,
Ek 2/e	Kooperatifler eliyle, anasözleşmelerine uygun olarak yapılan sanayi ve küçük sanat siteleri ile esnaf çarşıları,
Ek 2/f	Dini hizmetlerin ifasına mahsus ve umuma açık bulunan ibadethaneler, bunların müştemilatı,
Ek 2/g	Karşılık gözetmeksizin Devlete devrolunmak şartıyla inşa edilen okullar ve öğrenci yurtları,
Ek 2/h	Deprem, su basması, yangın gibi tabii afetler sebebiyle binaları yanan, yıkılan ve kullanılmaz hale gelen kişiler tarafından,afetin vukubulduğu tarihten itibaren en geç 5 yıl içinde, afetin vukubulduğu yerlerde veya kamu kuruluşlarınca gösterilen yerlerde inşa edilen binalar,
Ek 2/i	Yangın, su basması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetlerden zarar görmesi muhtemel yerlerdeki binaların sahipleri tarafından afete maruz kalınacağının yetkili kuruluşlarca tebliğ tarihinden itibaren en geç 5 yıl içinde, kamu kuruluşlarınca gösterilen yerlerde inşa edilen binalar,
Ek 2/j	Bina inşaat harcı ödemek veya istisnadan yararlanmak suretiyle inşaat ruhsatı alınmış olup da İmar Kanununun 10'uncu maddesi gereğince, uhsatları yenilenen binalar. Yukarıda (h) ve (i) fıkralarında belirtilen hallerde, kamu kuruluşlarınca ilgili kanunlarına göre hak sahiplerine teslim edilmek üzere inşa olunan binalar da bu istisnadan faydalandırılır. Şu kadar ki bu bentlerde yer alan istisnadan faydalanacak mükellefler, İmar ve İskan Bakanlığından veya bu Bakanlığın yetkili kıldığı kuruluşlardan afete maruz kaldıklarına dair alacakları bir belgeyi belediyeye ibraz etmeye mecburdurlar.
80	7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun Hükümleri uyarınca yapılan yapı ve tesisler ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya dışında inşa edilecek sera ve benzeri örtü altı tarım faaliyetinde kullanılmak üzere inşa edilen tesisler, ahır, samanlık, kümes ve hayvan barınakları ile yemlik gibi yapı ve tesisler 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca alınacak ücretler ile Bina İnşaat Harcı dahil yukarıda sayılan Harçlardan müstesnadır. Organize Sanayi Bölgeleri ile Sanayi ve Küçük Sanat Sitelerinde Yapılan Yapı ve Tesisler Bina İnşaat Harcı ve Yapı Kullanma İzni Harcından müstesnadır.

6802 SAYILI GİDER VERGİLERİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
29	BSMV İstisnalar
29/a	Merkezleri Türkiye'de bulunan bankaların kendi şube ve ajansları ile veya bu şube ve ajansların birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyle tahakkuk eden paralar
29/b	Merkezleri Türkiye dışında bulunan bankaların Türkiye'de mevcut şube ve ajanslarının birbirleriyle yaptıkları muameleler dolayısıyla tahakkuk eden paralar
29/c	Hususi kanunlarla her türlü vergiden istisna edilmiş olan esham ve tahvillerin, faiz, temettü ve ikramiyeleri, ile Merkez Bankasınca ihraç edilen likitide senetlerinden elde edilen faiz gelirleri ,
29/d	Bankaların müşterileri nam ve hesabına başka şahıs ve müesseselere yaptırdıkları hizmetler mukabili olarak aldıkları ve aynen mezkur şahıs veya müesseselere ödedikleri paralar
29/e	Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerinin tamamı kendilerine ait veya iştirakleri bulunan sınai işletmelerden sağladıkları karlar,
29/f	Bankaların, bankerlerin ve sigorta şirketlerinin sermayelerine iştirak ettikleri banka, banker ve sigorta şirketlerinin bu Kanuna göre banka ve sigorta muameleleri vergisine tabi muamelelerden mütevellit karları.

EK:2/G

6802 SAYILI GİDER VERGİLERİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
29/g	5842 sayılı Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı Kanununun 6,7,8,9,10 ve 11'inci maddeleri ile 12'nci maddesinin (b) ve (c) fıkralarında zikrolunan işler dolayısiyle Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı lehine tahakkuk edecek paralarla, aynı Kanunun 2'nci ve 13'üncü maddeleri gereğince, bankanın veya kuracağı ortaklıkların, yukarıda sayılan işlerin görülmesine veya tesislerin işletilmesine dair hakiki veya hükmi şahıslarla yaptıkları anlaşmalar dolayısiyle elde edecekleri paralar ve bankanın veya kuracağı ortaklıkların anlaşmalar yaptıkları hakiki veya hükmi şahıslar lehine aynı işler dolayisiyle tahakkuk edecek paralar,
29/h	6266 sayılı Kanuna göre kurulan kan bankalarının mezkur kanunda yazılı işler dolayısiyle elde edecekleri paralar, i) Emeklilik sözleşmeleri, hayat sigortaları (hayat sigortalarında ferdi kaza, hastalık sonucu maluliyet ve tehlikeli hastalıklar teminatlarının da ek teminat olarak verildiği sözleşmeler dahil) ve sağlık sigortaları ile ihracata ait nakliyat sigortalarında ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yapılan sigortalarda sözleşme ve poliçe üzerinden alınan paralar"
29/j	Mükerrer sigorta muameleleri ile retrosesyon muameleleri dolayisiyle alınan prim, komisyon vesair paralar,
29/k	Biçilmemiş veya toplanmamış her türlü tarım mahsulleriyle tarım hayvanları için akdolunan zirai sigortalar dolayisiyle alınan paralar,
29/l	Nükleer rizikolara karşı yapılan sigortalar dolayisiyle alınan paralar,
29/m	Türkiye Halk Bankasının, ihtisas kredileri kapsamında küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine verdiği krediler ya da bu işletmelerin dış ticaret işlemlerine yaptığı aracılık hizmetleri dolayısıyla aldığı paralar ile Esnaf ve Sanatkarlar Kefalet Kooperatiflerinin kefaleti altında esnaf ve sanatkarlara verdiği krediler dolayısıyla alınan paralar ve bu kooperatiflerin ortaklarından masraf karşılığı adıyla aldığı paralar,
29/n	Mevduat toplayan bankaların açmış oldukları yatırım kredileri dolayısiyle kendi lehlerine aldıkları paralar.
29/o	Bankaların, yetkili müesseselerin, özel finans kuruluşlarının ve PTT'nin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki Kararlar ve bu kararlara dayanılarak çıkarılan tebliğlere göre Merkez Bankasına yapacakları zorunlu, döviz ve efektif devirleri,
29/p	Arbitraj muameleleri ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar.
29/r	Kooperatifler aracılığı ile Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve bankalar tarafından açılan konut kredileri dolayısıyla lehe alınan paralar.
29/s	Kurumlar Vergisi Kanununa göre yapılan birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimi işlemlerinden doğan kazançlar.
29/t	Emeklilik yatırım fonlarının, sermaye piyasalarında yaptıkları işlemler nedeniyle elde ettikleri paralar,
29/u	Bankalar, sigorta şirketleri, emeklilik şirketleri ve ipotek finansmanı kuruluşlarının kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları hisse senetlerinin itibarî değerlerinin üzerinde elden çıkarılması sonucu kendi lehlerine kalan paralar,"
29/v	5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (12) numaralı bendi kapsamındaki işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar,
29/y	İpotek finansmanı kuruluşlarının, konut finansmanı kuruluşlarının ve konut finansmanı fonlarının, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38/A maddesinin birinci fıkrasında tanımlanan konut finansmanı kapsamında yaptıkları tüm işlemler dolayısıyla lehe alınan paralar."

7338 SAYILI VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
3	MUAFİYETLER
3/a	Amme idareleri, emekli ve yardım sandıkları, sosyal sigorta kurumları, umumi menfaate hadim cemiyetler, siyasi partiler ve bunlara ait olan veya bunların aralarında kurdukları teşekküllerden Kurumlar Vergisine tabi olmıyanlar
3/b	Yukarıdaki fıkrada sayılanlar dışında kalan hükmi şahıslara ait olup umumun istifadesi için ilim, araştırma, kültür, sanat, sıhhat, eğitim, din, hayır,imar, spor gibi maksatlarla kurulan teşekküller
4	İSTİSNALAR
4/a	Veraset tariki ile intikal eden ev eşyası ile murise ait zat eşyası ve aile hatırası olarak muhafaza edilen tablo, kılıç, madalya gibi eşya
4/b	Değerleri 10 uncu maddeye göre belirlenen menkul ve gayrimenkul mallardan evlatlıklar da dahil olmak üzere füruğ ve eşten her birine isabet eden miras hisselerinin 400.000.000 (1.655.000.000) lirası (füruğ bulunmaması halinde eşe isabet eden miras hisselerinin 800.000.000 (3.311.000.000) lirası)
4/c	Örf ve adete göre verilmesi mutat bulunan hediye, cihaz, yüzgörümlüğü ve drahomalar (Gayrimenkuller hariç)
4/ç	Bilumum sadakalar
4/d	İvazsız suretle vaki intikallerin 10 000 000 (39.000.000) lirası
4/e	Para ve mal üzerine düzenlenen yarışma ve çelişkilerde kazanılan ikramiyelerin 10 000 000 (39.000.000) lirası
4/g	Amme idare ve müesseseleri ve 3659 sayılı Kanuna tabi müesseseler ve amme menfaatlerine hadim cemiyetlerden veya emekli sandıklarından (Veya bu mahiyetteki kurumlardan) dul ve yetimlere bağlanan aylıklarla bu aylıklar dışında verilen emekli ikramiyeleri ile dul ve yetim evlenme ikramiyeleri ve hizmet müddetlerini doldurmamış bulunanların dul ve yetimlerine aylık yerine toptan yapılan ödemeler ve harb malulleriyle şehit yetimlerine tekel bey'iyelerinden ödenen paralar

EK:2/H

7338 SAYILI VERASET VE İNTİKAL VERGİSİ KANUNU	
MADDE NO	**MADDE AÇIKLAMASI**
4/h	Harbde veya eşkiya müsademelerinde, manevra ve talimler esnasında veyahut bunlarda aldığı yaralar neticesinde ölen subay, astsubay ve erlerin (Jandarma dahil) kezalik vazife esnasında ölen emniyet mensuplarının füru ve (29.07.1998 gün ve 4369 sayılı Kanunun 81.maddesi N bendi 1. alt bendi ile değişmiştir.) eşlerine ve ana ve babalarına intikal eden bütün mallar kıymetinden (b) fıkrasında kabul olunan miktarın bir misli;
4/i	Borçlar Kanununun 242'nci maddesine göre rücu şartı ile yapılan hibelerde bağışlananın bağışlıyandan evvel vefatı halinde bağışlıyana rücu eden hibe edilmiş mallar
4/j	Sağlar arasında ivazsız bir tarzda vukubulan intikaller hariç olmak üzere kuru mülkiyet halinde intikal eden mallar (Kuru mülkiyet halinde kaldığı müddetçe)
4/k	Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan Vakıflara kuruluşu için veya kurulduktan sonra tahsis olunan mallar.
4/l	Plaka tahdidi uygulanan illerde Bakanlar kurulu Kararı ile yetkili kılınan trafik komisyonlarınca ticari plaka satışından elde edilen paralardan, ticari plakalı taşıt sahiplerine dağıtılan miktarlar. (Değişik fıkra: 24.06.1994 - 4008 Sayılı Kanun, Madde 36) (b), (d) (e) bentlerine göre, her bir takvim yılında uygulanacak istisna hadleri, önceki yılda uygulanan istisna hadlerine bu yıla ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca belirlenen yeniden değerleme oranında artış yapılmak suretiyle tespit olunur.Artırım sırasında 1 milyon liraya kadar olan tutarlar dikkate alınmaz.
4/m	2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki tescilli taşınmaz kültür varlıklarının veraset ve intikal yoluyla devir ve iktisabına ilişkin işlemler.

EK:3/A

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
1	**406 Sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu**	**Ek Madde 20**- Bu Kanun gereğince yapılacak her türlü işlemler (sözleşmeler dahil) katma değer vergisi hariç, her türlü vergi resmi ve harçtan muaftır.
		Geçici Madde 1 - Türkiye Cumhuriyeti Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğünün telekomünikasyonla ilgili hizmetleri yürüten personeli ile taşınır ve taşınmaz malları, her türlü araç, gereç ve cihazları, hak ve alacakları ile borçları Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketine devredilmiştir. Bununla ilgili devir işlemi protokolla sağlanır.Kuruluşlar arasında devirle ilgili işlemler her türlü vergiden muaftır. Türkiye Cumhuriyeti Posta, Telgraf ve Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğüne hazinece tahsis edilmiş gayrimenkullerden telekomünikasyonla ilgili olanları şirkete tahsis edilmiş sayılır.
2	**442 Sayılı Köy Kanunu**	**Madde 74 -** Bakanlar Kurulunca tespit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde de, Valinin teklifi ve İçişleri Bakanlığının onayı ile yeteri kadar "geçici köy korucusu" görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen geçici köy korucularına görevleri süresince ödenecek ücret ile hizmetin bitiminde verilecek tazminat miktarı ve giyim bedelleri İçişleri ve Maliye ve Gümrük Bakanlıklarınca müştereken tespit edilir ve Maliye ve Gümrük Bakanlığı bütçesinin ilgili transfer harcamaları bölümünden İçişleri Bakanlığı bütçesine aktarılacak ödenekten bu Bakanlıkça karşılanır.
		442 Sayılı Köy Kanunun 74 üncü maddesine 3175 Sayılı kanunla eklenen ve 612 Sayılı kanunla değişik 2inci fıkraya göre 27.6.1989 tarihinde çıkarılan ve 1.7.1989 tarihinde yayınlanan 89/14286 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile geçici köy korucularına devlet memurları için tespit edilen en küçük gösterge rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarın ve memuriyet taban aylığının %70'nin her nevi vergi, resim ve harçtan muaf olarak ödeneceği belirtilmiştir.
3	**1567 Sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun**	**MADDE 1** -Kambiyo, nukut, esham ve tahvilât alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taslarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına (DEĞİŞİK: İbare; 06/08/2003 - 4961/2 md.)"Bakanlar Kurulu" salahiyetlidir.
		99/13812 sayılı BKK Madde4- İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretin finansmanında kullanılmak kaydıyla kredi kuruluşlarınca kullandırılan her türlü krediler (Türk Eximbank'ın fon temini işlemleri, bu banka tarafından aracı bankalar vasıtası ile kullandırılan krediler ile Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankası'nca Türk Eximbank'a açılan kısa vadeli senet reeskont kredileri ile Türk Parasının Kıymetini koruma hakkındaki mevzuat uyarınca ihracat taahhüdüne bağlı olarak kullandırılan altın kredileri dahil)ve firmaların sağladıkları prefinansmanlar ile bunların geri ödenmesi, ihracatla ilgili işlem yapan kuruluşların ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak yapmış oldukları bütün hizmet ve muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar ve kambiyo işlemleri,
		Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlar ile ilgili işlemler ve bunların finansmanı amacıyla kullanılankrediler, ihracat karşılığı yapılacak her türlü ödemeler, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerile transit ticaretle ilgiliişlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenne kağıtlar;Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden, 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu ile ihdas edilen Damga Vergisinden, 492 Sayılı Harçlar Kanuu gereğince alınan harçlar ve diğer kanunlarda yer alan vergi, resim ve harçlar ile 80 sayılı kanuna göre alınan hal rüsumundan müstesnadır.
4	**1580 Sayılı Belediye Kanunu**	**Madde 19-10/f** - Bu tahvillerin ihracına müteallik her türlü ilanlar ve muvakkat kati tahviller ve bunların kuponları ile tediyelerine müteallik evrak ve senetler, faiz ve itfa bedelleri ve kefalet ve diğer muameleler istikrazın tamamen itfasına kadar her nevi vergi ve resim ve harç bakımından her tertibin ihracına takaddüm eden en son Devlet iç istikraz tahvillerinin tabi olduğu muafiyet hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.
5	**3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu**	**Ek Madde 21** - İlgili maddede sayılanlara ödenecek fazla çalışma ücretinden damga vergisi hariç, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi olmadığı belirtilmiştir.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
6	**3670 Sayılı Milli Piyango Teşkiline Dair Kanun**	**Madde 9** - Piyango İdaresinin hasılatı ile bilet, liste ve ilanları ve resmi dairelerle olan muhaberatı, keşidede kazananların ikramiye ve amortileri: Devlet, belediye ve özel idarelere ait her türlü vergi ve resimden muaf tutulmuştur.
7	**4357 Sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına, Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler İçin Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı il Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanun**	**Madde 14**- 11 ve 12 nci maddelerde yazılı sandıkların mevcutları ve alacakları Devlet mallarına ait hak ve rüçhanları haizdir. Sandığın gelirleri bilumum vergi, resim ve harçlara tabi olmadığı gibi haciz ve temlik dahil edilemez.
8	**4473 Sayılı Yangın, Yer Sarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hk. Yapılacak Muamelelere Dair Kanun**	**Madde 46** - Yenileme işine müteallik bilcümle evrak, kayıtlar ve bunların suretleri ve bu hususiaki muameleler her nevi rüsum ve harçtan muaftır. Yenileme büroları veya mahkemeler tarafından verilecek vesikaların ibrazı üzerine noterler de, suretlerini çıkaracakları evrak için yazı ücretinden başka hiçbir resim ve harç ve ücret isteyemezler. Tebliğ ücreti ve yenilemenin istilzam ettiği diğer masraflar mahkeme masraflarına dahil edilmek üzere yenileme isteyenden alınır.
9	**4759 Sayılı İller Bankası Kanunu**	**Madde 23-** B) Bankanın malı olup görevleri için kullandığı gayrimenkuller her türlü vergi ve resimden muaftır. D) Ziraat ve Emlak Bankaları ile Devlet Ekonomi İşletmelerine dahil bankalara özel kanunlarla verilmiş ve verilecek muaflıklardan banka da istifade eder.
10	**4920 Sayılı Devlet Orman İşletmelerinin Bazı Vergilerden Muaf Tutulması Hakkında Kanun**	**Madde 1**- Gayrimenkuller, arazi ve bina vergilerinden muaftır. **Madde 3**- Orman İşletmelerinin ağaçlama, kesim, tomruklama, ölçme, imal yerine taşıma, her türlü orman yolları ve köprüleri ve su işleri ve su nakliyatı yapma, orman temizleme ve kökleme, odun, kömür yapma ve taşıma gibi ormancılık işlerinde çalıştırılan işçilerin gündelikleri her çeşit vergi ve resimden muaftır. **Madde 4**- Orman Genel Müdürlüğü ve buna bağlı Devlet Orman işletmeleri, 1950 yılı sonuna kadar kazanç, buhran vergileriyle ruhsat tezkeresi harcından ve zamlarından ve bu vergilerin kaldırılması halinde yerlerine konulacak vergilerden muaf olduğu gibi bu vergileri 1951 yılında % 80, 1952 yılında % 60, 1953 yılında % 40, 1954 yılında % 20 noksaniyle öder.
11	**5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu**	**Madde 21**- Sandığın her çeşit menkul ve gayrimenkul malları ile hak, gelir ve alacakları ve muameleleri ve bunların tahakkuk tahsil ve ödemelerine ait kağıt, makbuz ve ilanlar her çeşit vergi resim ve harçlardan muaftır.
12	**5441 Sayılı Devlet Tiyatrosu Kuruluşu Hakkında Kanun**	**Madde 9**- Genel Müdürle sanatkar memurlar, uygulatıcı uzman memurlar ve uzman memurlar ile sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter **Madde 14**- Devlet Tiyatrosu muamelatında 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu ile 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz. Müessesenin alım ve satım muameleleriyle hesap usulleri Maliye ve Kültür ve Turizm Bakanlıklarınca müştereken tesbit olunacak esaslara göre yürütülür. Devlet Tiyatrosunun hasılat ve muameleleri her türlü vergi, harç ve resimlerden muaftır.
13	**5584 Sayılı Posta Kanunu**	**Madde 13**- I - Şehir içinde postayı taşıyan memur ve dağıtıcılar; resmi idareler, belediyeler ve ortaklıklar tarafından alınan yolculuk ücretlerini ve bu ücretlere zammolunan vergi ve resimleri vermekten muaftırlar. II - Postanın kendi taşıtları da özel idare ve belediyelerce alınan resimlerden muaftır. **Madde 19**- P.T.T. İdaresi tarafından posta maddelerinin ve paraların kabulünde verilen makbuzlarla, teslim veya ödemede kullanılan haber verme kağıtları, senetler, posta çekleri, biriktirme sandığı cüzdanları, posta maddelerine veya paralara ait olarak talimatları gereğince idare veya ilgililer tarafından doldurulan formüller, postaya verilen maddeler ile paralar hakkındaki her türlü istek ve şikayetleri bildiren yazılar, tazmin edilen maddelere ve havalelere ait senetler, posta maddeleriyle paralar hakkında P.T.T. İdaresince ilgililerden istenilen belge ve bildirimler, P.T.T. servisleri hakkında halk tarafından yapılabilecek teklifler ve bunların ilişikleri ve posta vasıtasiyle yapılan ilanlar, damga resmi ile her türlü vergi ve resimden muaf olduğu gibi posta maddeleri veya içlerinde bu maddelerin bulunduğu çuval, sandık ve benzerleri rıhtım, iskele ve mürüriye resimleri ile özel idare ve belediyelerce alınan diğer her türlü vergi ve resimlerden muaftır.

EK:3/C

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
14	**6095 Sayılı Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilatı Müşterek Enfrastrüktür Programı Gereğince Türkiye'de Yapılacak İnşa ve Tesis İşlerine Dair Kanun**	**Madde 10**- Vergi, resim ve harçlardan mümkün olanlarının, birinci maddede mezkur inşa ve tesis işlerinin maliyetine sirayetlerini kısmen veya tamamen önlemek ve sair mali mükellefiyetlerde gerekli kolaylığı sağlamak maksadiyle tedbirler ittihazına Bakanlar Kurulu yetkilidir.
15	**6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun**	**Ek Madde 8**- Milli Savunma Bakanlığınca temin edilen tabanca ve mermiler, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki subay, astsubay ve uzman jandarma çavuşlara; Emniyet Genel Müdürlüğünce temin edilen tabanca ve mermiler, emniyet hizmetleri sınıfı personeli ile Emniyet Genel Müdürlüğünün merkez ve taşra ünitelerinde istihdam edilen çarşı ve mahalle bekçilerine, görevlerinde kullanmak üzere bedeli mukabili zati demirbaş silah olarak satılır. Satılan silahların; ayrılma, ihraç ve benzeri sebeplerle geri alınma usul ve esasları ile satılma şekil ve şartları, zayi, hasar, onarım, kadro standardı dışı bırakılması, eğitim ve görevde kullanılan mermilerin bedelli veya bedelsiz temini ve diğer hususlar, çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." Bu silahlar ile ilgili muameleler her türlü vergi, resim, harç ve resmi kuruluşlara ait ardiye ücretinden muaftır.
16	**6200 Sayılı Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü Teşkilat ve Vazifeleri Hakkında Kanun**	**Madde 49**- Umum Müdürlüğün varidatı kurumlar vergisinden ve muameleleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
17	**6326 Sayılı Petrol Kanunu**	**Madde 37**- Tapu siciline kaydedilen boru hatlarının petrol siciline kaydında harç alınmaz.
		Madde 95- Petrol hakkı sahibi yürürlükte bulunan bütün vergi, resim ve harç kanunları ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine, bunların ek ve tadillerine ve bunların yerine kaim olacak kanunlara tabidir. Şu kadar ki; bunların safi kazançları üzerinden ödemekle mükellef bulundukları vergiler ve hissedarları adına yapmaları gereken gelir vergileri tevkifatı toplamı % 55'i geçemez.
		Madde 96- 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesi 1 inci fıkrasındaki istisna ile ilgili hükümler petrol ve petrol mahusllerinden elde edilen gelir ve kazanca uygulanmaz.
		Madde 97- 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddesi gereğince kurum kazancının tespitinde mükellefler tarafından hasılattan indirilebelecek giderlerden başka petrol hakkı hasipleri aşağıdaki indirimleri de yapabilirler:
		Madde 98- Petrol hakkı sahibi kurumların ekonomik değerleri Vergi Usul Kanununda yer alan değerleme hükümlerine göre değerlendirilmekle beraber, bu kurumların aktifletirdikleri ve bu Kanunla tarifleri ve esasları belirtilen arama giderleri, sondaj fer'i giderleri ve ekonomik miktarda verimi olmayan kuyuların açılma giderleri kayıtlı değerleri üzerinden değerlenir. Bu değerler bu işler için yapılan gerçek giderlerden fazla olamaz. Bu giderlerin aktifleştirilmesi ihtiyaridir. Tercih hakkı bu gruba dahil masrafların yapıldığı ilk döneme ait vergi beyannamesinde kullanılır.
		Madde 99- Petrol hakkı sahibi tarafından aktifleştirilen arama giderleri sondaj fer'i giderleri ve ekonomik miktarda verimli olmıyan kuyuların açılma giderleri dışındaki ekonomik değerin maliyeti ile bu ekonomik değerin elde edilmesi ve üzerindeki tesisatın kurulması ile ilgili masraflar amortisman yolu ile itfa olunur. Bunlara tatbik edilecek amortisman nispetleri rezerv durumu dikkate alınarak Maliye Bakanlığınca ayrıca tespit edilir.
		Madde 112/1- Malzeme ithalinde gümrük vergisi ve diğer ithal vergileri alınmaz.
		2- Petrol arama işinde kullanılan ham petrol ithalinde gümrük vergisi ve diğer ithal vergileri alınmaz.
		Madde 113- Petrol hakkı sahibi ithal ettiği malzemeyi ihraç vergi ve resimlerinden muaf olarak ihraç edilebilir.
		Madde 114- Petrol ve petrolden imal edilen petrol mahsullerinin her türlü vergi ve resimden muaf olarak ihracı.
		Madde 115- Vergisiz kaynak transferi.
		(İthalde alınan her türlü vergi ,resim ve harç muafiyeti hükümleri 6.5.1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)
18	**6426 Sayılı Türkiye ile ABD Arasındaki Vergi Muafiyeleri Anlaşmanın Tasdikine Dair Kanun**	**Madde 4**- Türkiye Hükümeti tarafından, aşağıda ikinci ve üçüncü fıkralarda tadat olunan Türk vergi, munzam vergi, resim, harç ve ücretlerden muafiyet sağlanacaktır. Bu vergi muafiyeti, Amerika Birleşik Devletlerinin her hangi bir dış yardım programı gereğince yapacağı masraflar da dahil olmak üzere, müşterek savunma gayreti uğrunda eşya, tesisat ve hizmetler için Amerika Birleşik Devletleri tarafından veya onun namına Türkiye'de yapılan bütün masraflara tatbik edilecektir.

EK:3/Ç

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
19	**6860 Sayılı T.C. Hükümeti ile Avrupa'daki Müttefik Yüksek Kumandanı Arasında, Avrupa Müttefik Kuvvetleri Yüksek Karargahına Tabi Bulunan Müttefik Karargahların Türkiye Ülkesinde Tesisine ve Faaliyetlerine Tatbik Olunacak Hususi Şeraite Mütedair Anlaşma ve Ekinin Tasdiki Hakkında Kanun**	**Madde 9**- "1- Müttefik Karargahlar tarafından veya onun namına Türkiye'de yapılan masraflara aşağıdaki vergi, resim ve ücretler sirayet ettirilmeyecektir:
		a) Türkiye'ye ithal olunan eşyadan ve bu ithalat dolayısıyla alınan vergi, resim ve ücretler.
		b) Muamele vergisi.
		c) Nakliyat resmi.
		d) Harçlar ve damga resmi.
		e) Elektrik cereyanı ve havagazı istihlakı üzerinden alınan devlet ve belediye vergileri ve unların zamları.
		f) Kazan ve motorlardan belediyelerce alınan resimler.
		g) Dahilde tedarik olunan akaryakıtlar üzerinden alınan vergiler.
		h) Telgraf ve telefon ücretlerinden alınan Milli Müdafaa Vergisi.
		i) Belediyelerce alınan ilan ve tellallık resimleri
		j) Türkiye'de imal edilen tütün ve alkollü içkiler üzerinden alınan Tekel Resmi ve Milli Müdafaa Vergisi ve diğer istihlak vergileri."
		"2- 1 inci fıkra hükümlerinin tatbik şekli ve şümulü ve Anlaşmanın ekinde teferruatıyla gösterilmiştir."
		"5- İşbu Anlaşmada sarahaten masraflara sirayeti önlenmemiş olan ve işbu Anlaşmada derpiş edilen Müttefik karargahlar masrafları kategorilerine kabili tatbik, telakki edilebilecek Türk vergi, munzam vergi, resim, harç ve ücretler hak. Müttefik Karargahlar ve T.C. Hükümeti bu gibi vergilerden muafiyet tanınmasının işbu Anlaşmaya esas teşkil eden prensiplere uygun olup olmadığı hususunda müzakerede bulunacaklardır. Uygun olduğu neticesine varıldığı takdirde, iki taraf, Müttefik Karargahlara işbu Anlaşmada derpiş edilenlere münasip bir muafiyet sağlanması için usuller ihdasına girişeceklerdir."
		(İthalde alınan her türlü vergi ,resim ve harç muafiyeti hükümleri 6.5.1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)
20	**7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun**	**Madde 40**- Borçluların hesabına tahakkuk ettirilecek faizlerin banka ve sigorta işlemleri vergisinden muaf olduğu belirtilmiştir.
		Madde 42- Bu kanunun uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, yeniden inşa edilecek veya onarılacaklarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler ve bu kanundan faydalanacakların verecekleri beyanname taahhütname ve yapacakları sözleşmeler her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
		Madde 43- d) İmar ve İskan Bakanlığınca dış memleketlerden, mevcut kotalara bağlı kalınmaksızın öncelikle ve ivedilikle baraka, hazır konut, çadır her türlü yapı malzemesi, makine, motorlu taşıt araç, gereç, alet, edevat, cihaz, yedek parça ithal edilebileceği veya ettirilebileceği ve ithal edilen bu malların gümrük resminden, bu resimle birlikte alınan diğer vergi ve resimlerle belediye hissesinden ve ithalatta ilgili Hazine hissesinden muaf olduğu belirtilmiştir. (Bu madde ile tanınan, ithalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muafiyeti 6/5/1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle kaldırılmıştır.)
		Geçici Madde 20- Geçici 19 uncu madde kapsamında sağlanacak dış kredi ve hibelerle finanse edilecek projelerin uygulanması dolayısıyla taşınmaz malların alım, satım, ipotek, tapu-kadastro işlemleri, satın alınacak yahut yeniden inşa edilecek veya onarılacak taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili ihale, sözleşme, ruhsatname ve sair işlemler, yapım işleri ve altyapıyla ilgili her türlü belediye işlemleri ve bu uygulamadan faydalanacakların verecekleri beyanname, taahhütname ve yapacakları sözleşmeler eğitime katkı payı da dahil olmak üzere her türlü vergi, resim, katkı payı ve harçtan muaf tutulmuştur. Söz konusu projeler kapsamında bulunan her türlü yapı malzemesi, makine, motorlu taşıt, araç, gereç, alet, edevat, cihaz ve yedek parça ithal edilebileceği ve ithal edeline bu malların gümrük vergisi ve bu vergi ile birlikte alınan her türlü vergi, resim, harç, fon ve diğer mali mükellefiyetlerden muaf olduğu hükme bağlanmıştır. (İthalde alınan hertürlü vergi resim ve harç muafiyeti hükümleri 6.5.1986 tarih ve 3283 sayılı kanunun 1. Maddesi ile kaldırıldı.)
		Madde 45- Afetlerden zarar görenlere yardımda bulunmak üzere kurulan Milli Yardım Komitesi ile Mahalli Yardım Komitelerine makbuz mukabilinde yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesna olduğu gibi, bunların gelir ve kurumlar vergileri mükellefleri tarafından masraf kaydı da caizdir.
		Afetlerden zarar görenlere tahsis edilmek üzere tertip edilen temsil, konser ve spor eğlenceleri de her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulur.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
21	**86 Sayılı Yatırımlar (Holding) Anonim Şirketine Bazı İstisna ve Muaflıklar Verilmesine Dair Kanun**	**Madde 3**- Şirkete ortaklarca Şirket kurulduktan sonra verilecek iştirak taahhütnamelereriyle esas mükavelenin tanzim, tasdik, tescil ve ilanı, hisse senedi ve tahvillerinin ihracı Tayyare Pulu, Harc, Damga Resmi ve Belediye İlan Resminden muaftır. Şirket, Ticaret ve Sanayi Odaları kaydiyle ücretinden muaftır.
22	**132 Sayılı T.S.E. Kuruluş Kanunu**	**Madde 11**- Türk Standartları Enstitüsünün bu maddede sayılan gelirleri ve muamelelerinin sahibi bulunduğu gayrimenkullerinin her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu hükme bağlanmıştır. Ayrıca maddede, gelir ve kurumlar vergilerine tabi teşekküllerce tediye olunan aidatın o yılın hesap döneminde masraf kaydedileceği belirtilmiştir.
23	**205 Sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu**	**Madde 35**- a) Kurum, Kurumlar Vergisine tabi değildir. b) Kuruma yapılacak bağışlar, Kurumunun ne nam altında olursa olsun, üyelerine veya kanuni mirascılarına yapacağı yardımlar Veraset ve İntikal Vergisiyle Gelir Vergisinden, ve intikal vergisiyle gelir vergisine tabi değildir. c) Kurum, yapacağı her türlü muameleler dolayısiyle Damga Resminden, d) Daimi ve geçici üyelerinden yapılacak aidat tevkifatı Gelir Vergisinden, e) Kurumun her türlü gelirleri Gider Vergisinden,Muaftır.
24	**213 Sayılı Vergi Usul Kanunu**	**Ek Madde 13** - Yukarıda belirtilen esaslar dahilinde yapılacak ödemeler Gelir Vergisine tabi tutulmaz. (Ek ödeme ve fazla çalışma ücreti)
25	**222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu**	**Madde 66**- Paralı veya parasız olarak ilköğretim hizmetlerine tahsis, temlik ve tescil edilen bütün gayrimenkullerin ferağ ve intikal işlemleriyle bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek belgelerden ve senetlerden hiçbir vergi, harç ve resim alınmayacağı belirtilmiştir. **Madde 70**- Köy okulları ile öğretmen lojmanlarının, ilköğretim okullarının, her türlü ihtiyaçları için tedarik edilecek taş, kum ve kireç gibi yapı gereçlerinden hiçbir resim alınmayacağı hükme bağlanmıştır. **Madde 83**- İlköğretimin bütün gelirleri ve 78 inci maddede belirtilen giderleri "personel masrafları hariç" her türlü resim ve vergiden ve dışarından ithal edilecek ders alet ve levazımı Gümrük Resminden muaftır. (İthalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muafiyeti hükümleri 6/5/1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.) **Madde 86**- Mecburi ilköğretim kurumlarına kayıt olunacak çocuklarla bu kurumlara devam eden ve kurumlardan mezun olacak öğrencilere verilecek ve bu kurumlarda kullanılacak her çeşit belgelerle bunların suretleri damga resmine tabi değildir.
26	**257 Sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu**	**Madde 10**- Bu kanuna göre ödenecek harclıklar, yardım veya herhangi bir hizmet karşılığı olarak veya sair suretlerle hiçbir kesintiye tabi tutulamaz ve borç için haczedilemez.
27	**261 Sayılı İhracatı Geliştirmek Amacı ile Vergilerle İlgili Olarak Hükümetçe Alınacak Tedbirlere Dair Kanun**	**Madde 1**- Ürünlerimize dış satım gücü kazandırmak ve müteahhitlik hizmetlerini özendirmek amacıyla aşağıda belirtilen önlemlerin alınmasına; a) Ürünlerimize dış satım gücü kazandırmak ve dışsatımı özendirmek amacıyla bunların belgelerle belirlenecek dış satım fiyatlarına giren vergi, resim, harç ve benzeri etkiler yapan diğer yükümlülükleri; bağışıklık ve ayrıcalıklar tanımak ya da iade suretiyle ve gerektiğinde yürürlükte bulunan mali mevzuattaki dış satıma ilişkin bağışıklık geçici kabul ve iade hükümlerini de geri bırakarak tamamen ya da kısmen gidermeye ve bu amaçla gerekli usulleri saptamaya, bunların uygulanmasını sağlayacak koşulları hazırlamaya, bu usul ve koşullarda gerekli değişiklikleri yapmaya b) Yurtdışı müteahhitlik hizmetlerindeki vergi yükü azalmak için, Türkiye'ye giren net döviz girdisi üzerinden belirlenecek bir oranda vergi iadesi yapmaya, c) Yabancı kuruluşlarca tümü ya da bir bölümü finanse edilen yurtiçi yatırımlardan uluslar arası ihaleye çıkarılanlar gerçekleştirilmesini yüklenen yerli müteahhitlerin, finanse eden kuruluşlarca T.C. Merkez Bankasına transfer edilen ve Türkiye'de kalan dövizlerin miktarı üzerinden belirlenecek oranda Vergi İadesinden yararlandırmaya, Bakanlar Kurulu yetkilidir.
28	**278 Sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun**	**Madde 13**- Tübitak´a yapılacak her türlü bağış, vasiyet ve yardımlar vergi, resim ve harçlardan muaf tutularak, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerince yapılacak bağışların bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilmesine imkan tanınmıştır.

EK:3/E

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
29	**298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun**	**Madde 59**- Propaganda için kullanılan el ilanı mahiyetindeki matbuatlar, seçimin başlangıcından propaganda süresinin sonuna kadar her türlü harç ve resimlerden muaf tutulmuştur.
		Madde 182- Seçim Kurulu Başkan ve üyeleri ile bu Kanun gereğince görevlendirileceklere ve bu işlerde mesai saatleri içinde ve dışında çalıştırılacak memur ve hizmetlilere, siyasi parti temsilcilerine ve hariçten alınarak çalıştırılacaklara ödenecek gündelikler, gündelik miktarı 600 (Altıyüz) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Bu ödemeler herhangi bir vergiye tabi tutulmaz. Bulundukları yerin haricinde bir mahalle gönderileceklerin yol masrafı Harcırah Kanunu hükümlerine göre verilir.
		Madde 185- Bu Kanunun uygulanmasında yapılacak müracaatlara ait her türlü evrak ve vesikalar ile kurularca verilecek kararlar resim ve harçtan muaf tutulmuştur.
30	**351 Sayılı Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanunu**	**Madde 39**-Kurumun gayrimenkul malları, arazi ve bina vergileriyle bina vergisine bağlı iktisadi buhran ve müdafaa vergilerinden ve Kuruma yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler ve bu tasarruflara ilişkin işlemler, vergi, resim ve harçlardan ve Kuruma parasız olarak tahsis, temlik ve tescil edilen bütün gayrimenkullerin ferağ ve intikal muameleleriyle bu muamelelerle ilgili olarak düzenlenecek kağıtlar her türlü resim ve harçtan muaftır.
31	**474 Sayılı Gümrük Giriş Tarife Cetveli Hakkında Kanun**	**Madde 2**- Gümrük Tarife Cetvelinde yer alan eşyaların gümrük vergisi had ve nispetlerinin Bakanlar Kurulunca sıfıra kadar indirilmesi veya bu cetveldeki had ve nispetlerin % 50'si kadar artırılması belirlenmiştir. Ayrıca Bakanlar Kurulu'nca cetvelde değişiklik yapması ve bunun usul ve esaslarını belirleme yetkisi verilmektedir.
		Madde 3- Yatırım maddesi sayılacak ve ithali uzun vadeli olan plan hedeflerine uygun görülecek eşyanın gümrük vergileri ile ithalde alınan istihsal vergisini ve belediyelere ait vergilerle rıhtım resminin Bakanlar Kurulu'nun beş eşit taksitte tahsil etmesine yetki verilmektedir.
		Ayrıca yatırım maliyetine giren vergilerin de beş eşit taksitte tahsili hususunda Bakanlar Kurulu'na yetki verilmektedir.
32	**506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu**	**Madde 126**- Resim, harç ve damga vergisi muaflığı: Kurum tarafından yapılan bütün işlemlerle bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken her türlü evrak ve belgeler ve bunların suretlerinden hiçbir resim, harç ve damga vergisi alınmaz.
33	**657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu**	**Madde 203, 207**- Aile ve doğum yardımı ödenekleri hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenecektir.
		Ayrıca Gelir Vergisi Kanununun 25 inci maddesinin 1, 4 ve 5 inci bentlerinde de ölüm yardımının tamamı ile aile ve doğum yardımının bir kısmının gelir vergisinden müstesna olduğu hususunda düzenlemeler bulunmaktadır.
		Madde 79- Kurumlarınca gönderilenlere, gittikleri ülkelerde sürekli görevle bulunan ve dokuzuncu derecenin birinci kademesinden aylık alan meslek memurlarına ödenmekte olan yurtdışı aylığının 2/3 ü ödenir. Burslu gidenlerin aldıkları burs miktarı bu miktarın altında ise aradaki fark kurumlarınca kendilerine ayrıca ödenir. Bu suretle yapılacak fark ödeme her türlü vergiden müstesna tutulmuştur.
		Madde 156- Kurumların yurt dışı kuruluşlarına dahil kadrolarında görev alan Devlet memurlarının aylıkları, 155 inci maddeye göre tespit edilen aylık tutarından, alınacak vergi ve kanunlar gereğince yapılacak bütün kesintiler indirildikten sonra (Kefalet Sandığı kesintileri hariç) kalan kısmın, Devlet Personel Başkanlığı Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarının görüşüne dayanılarak Bakanlar kurulu tarafından tespit edilecek emsal ile çarpılmasından hasıl olacak miktar üzerinden ödenir. Asıl aylığın ödeme miktarı ile emsali tutarı arasındaki fark, her türlü vergiden müstesnadır.
		Madde 152 - Özel hizmet tazminatı, eğitim öğretim tazminatı, din hizmetleri tazminatı, emniyet hizmetleri tazminatı, mülki idare amirliği, özel hizmet tazminatı, denetim tazminatı, adalet hizmetleri tazminatının damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi olmadığı belirtilmiştir.
		Ek Madde 32- Öğretmenlere her öğretim yılında bir defaya mahsus olmak üzere ve öğretim yılının başladığı ay içinde Bakanlar Kurulunca belirlenecek miktarda, öğretim yılına hazırlık ödeneği verileceği ve bu ödeneğin damga vergisi hariç diğer vergi ve kesintilere tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
33	**657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu**	**Ek Madde 33**- Yataklı tedavi kurumlarında (en az 25 yataklı) normal mesai saatleri dışında, genel tatil günlerinde veya hafta sonu tatillerinde, normal, acil veya branş nöbeti tutarak, bu nöbet karşılığında kurumunca izin kullanmasına müsaade edilmeyen sağlık ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfı personeline; her bir izin suretiyle karşılanamayan nöbet saati için (nöbet süresi kesintisiz 8 saatten az olmamak üzere), aşağıda gösterilen gösterge rakamlarının aylık kastsayısı ile çarpılması sonucu bulunacak tutarda nöbet ücreti ödenir. Ancak ayda 80 saatten fazlası için ödeme yapılmaz. Bu ücret damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz
		Ek Geçici Madde 7- Hakim ve yargı ödeneği ödemelerinin damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
		Geçici Madde 4- Bu Kanunun 2771 sayılı kanunla kaldırılan 190 ve Ek Geçici 20 nci maddeleri uyarınca T.C Merkez Bankasında açılmış bulunan ve Hazineye devredilen özel hesaptan 1/3/1982 tarihinden sonra ödenen faizler dahil, bu madde uyarınca yapılan ödemelerin ve işlemlerin her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu hükme bağlanmıştır.
		Ek Madde 26- Makam tazminatının damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
34	**775 Sayılı Gecekondu Kanunu**	**Madde 33**- Bu Kanun hükümlerine dayanılarak yapılan ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhit, tescil, cins değişikliği, rehin tesis ve terkini, ıslah, değişiklik, onarım inşa ve ikmal gibi her türlü işlemler, sözleşmeler, beyannameler ve benzerleri, tasarruf bonosundan ve her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
35	**854 Sayılı Deniz İş Kanunu**	**Madde 9**- Gemi adamıyla işveren veya işveren vekili arasında yapılacak hizmet akitleri, her türlü resim ve harçtan muaftır.
36	**926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu**	**Ek Madde 17**- Bu maddede belirtilen tazminatlar aylıklarla birlikte ödenir ve damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi değildir. Sözkonusu tazminatların hakedmesinde ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır.
		Ek Madde 18- Bu kanuna ekli 5 sayılı makam tazminatı cetvelinde yazılı rütbe ve görevlerde bulunanlara hizalarında gösterilen gösterge rakamlarının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktarda makam tazminatı ödenir. Makam tazminatı damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve ödemelerde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır.
		Madde 143- Askeri öğrencilerin harçlıklarından vergi ve diğer kesintilerin yapılmayacağı belirtilmiştir.
		Madde 154- Aile yardım ödeneğinin hiç bir vergi ve kesintiye tabi tutulmadan ödeneceği belirtilmiştir.
		Madde 176- Doğum yardım ödeneğinin hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacağı hükmedilmiştir.
		Madde 177- Ölüm yardım ödeneğinin hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
37	**1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu**	**Madde 93**- 1. Kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği; a) Birbirinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komüsyonlar ile ortaklarına kefalet etmeleri dolayısiyle bunlardan aldıkları paralar, banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden, b) Her nevi defterlerin ve anasözleşmelerin tasdiki ve açılış tasdiklerinde sayfalarının mühürlenmesi her nevi harçtan ve Damga Vergisinden, c) Kiraya verilmediği veya irat getirmiyen bir cihete tahsis edilmediği müddetçe sahip oldukları gayrimenkul mallar üzerinden alınacak her türlü vergilerden, d) Ortakların temlik edecekleri gayrimenkuller her türlü vergi ve harcından, Muaftır. e) 13 üncü madde gereğince verilecek bildiri Damga Vergisine, diğer harç ve resimlere tabi değildir. 2. Gayrimenkullerin irtifak haklarının ve gayrimenkul mükellefiyetinin kooperatiflere, kooperatif birliklerine, kooperatif merkez birliklerine, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine sermaye konulması halinde bunlar Emlak Alım Vergisi Kanunu'nun 9 uncu maddesindeki indirimli nispetten, 3. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 199 sayılı Kanunla değişik 7 nci maddesinin 4. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve kooperatifler merkez birlikleri faaliyete geçen üst k

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
38	**1211 Sayılı T.C. Merkez Bankası Kanunu**	**Madde 64**- Bankanın sermayesi, ihtiyat akçesi, (A) sınıfı hisselerine isabet eden kar ile ithal edeceği külçe veya meskuk altınlar; Banknot Matbaası ve tesisatı için yapılacak ithalat, her türlü vergi, resim ve harçdan muaftır. Banka, Banka işlemlerine müteallik bütün kağıtlar, ilanlar ve saire dolayısiyle kendisi tarafından ödenmesi gereken Damga Vergisi ile her türlü resim ve harçdan muaftır.
39	**1309 Sayılı Devlet Opera ve Balesi Gen. Müd. Kuruluşu Hakkında Kanun**	**Madde 10**- Genel Mdürlükte genel müdürle, müdürlüklerde müdürle sanatkarlar, uygulatıcı uzman memurlar ve sair sözleşmeli görevliler arasında yapılacak idari sözleşmeler noter huzurunda yapılmış sözleşmeler hükmündedir ve hiçbir harç vergi ve resme tabi değildir.
40	**1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu**	**Madde 3**- Ruhsat tezkerelerinin verilme tarzı, şekil ve muhteviyatı ile müddeti ve yenilenmesine ait esaslar bir yönetmelikle tespit olunur. Bu maddedeki tezkereler (hiçbir haç ve resim alınmaksızın) verilir.
41	**1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu**	**Madde 20**- a) Bu Kanunun 15 ve 16 ncı maddelerinde yazılı kaynaklardan elde olunan gelirler ile 21 inci maddesi uyarınca kurulan müessese veya iştiraklerden elde olunan hak ve gelirler, b) Kurumca sigortalılara ve bu Kanuna göre hak sahibi sayılan kimselere verilen aylıklar ve yapılan yardımlar, c) Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallar, bunların alım ve satım işlemleri ile Kurumun hizmet gereği ihtiyaç duyduğu Türkiye'de temini mümkün olmayan mallların ithali, kiralanması, d) Kurumun taraf olduğu dava ve icra takipleri ile ilanları, e) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgilere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri, İlgili kanunlarda Kurumun adı ve kuruluş kanununda yazılı olmasa dahi ithalde alınan vergi ve resimler dahil her türlü vergi, resim ve harçlar ile Kurumun doğrudan doğruya hizmetlerinden faydalanmadığı fon ve kuruluşlara katkı paylarından muaftır.
		Madde 49 - PRİM ORANLARI VE HESAPLANMASI Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının seçtiği, intibak ettirildiği veya yükseltildiği 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının %20'sidir. Sigortaya girişte bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükselmelerinde ise, iki gelir basamağı arasındaki artış farkı kadar yükselme primi alınır. Sigorta primi, sigortalılığın başladığı tarihi takip eden ay başından, sigortalılığın bittiği ayın sonuna kadar hesaplanmak suretiyle tam ay olarak alınır. Bu kesenek ve primlerin tümü, yılı içinde ödenmek kaydıyla vergi uygulamasında gider olarak gösterilebilir.
		Ek Madde 7-Ödenen sosyal yardım zammı haciz edilemeyeceği gibi, damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
42	**1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu**	**Madde 19**- A) Bu Kanuna göre kurulacak ve kurulmuş sayılan kooperatiflere ortak olmak üzere başvuran üreticilerle, ortakların kooperatifleriyle yapacakları her türlü işlemler ve bunlarla ilgili kağıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, vekaletname, makbuz, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü resim, harç ve vergiden, B) Bu Kanuna göre kurulacak ve kurulmuş sayılan kooperatifler, bölge ve merkez birlikleri, a) Kurumlar, gider, gayrimenkul kıymet artışı, intikal ve diğer vergilerden ve icra makamları, resmi daireler ve mahkemeler nezdinde yapacakları takip ve tahsillerle açacakları tazminat davaları ile ilgili her nev'i talep, tebliğ ve kararlar her türlü masraf, vergi, resim ve harçlardan, b) Sermaye ve yedek akçeleri ile taşınmaz malları ve bunların gelirleri, kendi ihtiyaçları için satın aldıkları ve alacaklarının tahsili gayesiyle mülk edindikleri taşınmaz malları ve bunların 15 inci madde hükmüne göre sahiplerine geri verilmesi işlemi, bütün vergi, resim ve harçtan, taahhütnameler vesair evrak, bütün resim ve harçtan, c) Yapacakları kredi işlerine ilişkin bütün senet, belge, kağıt, defter ve hesap özetleri, taşınmaz mallara ait ipotek ve taşınır mallara ait rehin işlemleri, vekaletnameler, taahhütnameler vesair evrak, bütün resim ve harçtan, C) Bu Kanuna göre kurulan kooperatiflerle bölge ve merkez birliklerinin temin edecekleri krediler ve bunlara ilişkin Merkez Bankası nezdindeki reeskont muameleleri ve bu işlemlere ait bütün senet, belge, vekaletname, taahhütname vesair evrak gider ve diğer vergilerle bütün resim ve harçtan,muaftır. Ancak, bu kuruluşların ortak dışı işlemlerden elde edecekleri gelir-gider farkları ayrı bir hesapta takip ve tespit edilerek vergilendirilir. Kooperatif, bölge ve merkez birliklerince noterlere tasdik ettirilecek defterlerle belgelerden yalnız noter ücreti alınıp harç alınmaz. Kooperatiflerin, bölge birliklerinin ve merkez birliklerinin ortaklarına verilmek üzere üretim araç ve gereçlerine % 50 gümrük indirimi uygulanır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
43	**1606 Sayılı Bazı Dernek ve Kurumların Bazı Vergilerden Bütün Harç ve Resimlerden Muaf Tutulmasına Dair Kanun**	**Madde 1**- Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Yardım Sevenler Derneği ve Resmi Darülaceze kurumları ile Darülşafaka Cemiyeti ve Yeşilay Derneği kendilerine tereddüp eden vergi, resim ve harçtan muaf tutulmuştur.
		Madde 2- Milli Savunma Bakanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığı ihtiyacına karşılık olarak yurt içinden temin olunacak akaryakıt ve yağlar için her yıl bütçe Kanunu ile uygulanmakta olan bilumum vergi, resim ve harç muafiyetinin Türk Hava Kurumu için de aynen uygulanır.
		Madde 3- Kanunlarla veya imtiyaz sözleşmeleri ile Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Yardım Sevenler Derneği ile resmi darülaceze kurumlarına, Darüşşafaka Cemiyetine ve Yeşilay Derneğine sağlanan gelirlerden Hazine hissesi veya İnhisar Resmi alınmaz.
44	**1774 Sayılı Kimlik Bildirme Kanunu**	**Madde 14**- Bu Kanuna göre verilecek belgeler ve yapılacak her türlü bildirimler, her çeşit vergi, resim ve harçtan muaftır. Mahkeme kararı olmadıkça, yetkili resmi örgütler dışında, hiç kimsenin bunlardan yararlanmasına müsaade edilemez.
45	**2090 Sayılı Tabi Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanun**	**Madde 7**- B) Bu Kanunun uygulaması ile ilgili başvurmaların, bildirimlerin, düzenlenecek senetlerin, tasarruf belgelerinin ve benzeri kağıtlarla, resmi mercilerce ve noterlerce yapılacak işlemlerin her türlü vergi, harç ve resimlerden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.
46	**2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası**	**Madde 1**- Köy muhtarları ile şehir ve kasaba mahalle muhtarlarına, 3 OOO gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ödenek verilir.Bu gösterge rakamını, muhtarlıkların bulunduğu yerleşim biriminin idarî yapısı ve nüfusu gibi kriterleri ayrı ayrı veya birlikte dikkate almak suretiyle İçişleri Bakanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine bir katına kadar farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu ödenek damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.
47	**2461 Sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunu**	**Madde 22**- Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun Başkanı dışındaki asıl ve yedek üyelerine aylık, ödenek ve yüksek hakimlik tazminatından ayrı olarak 6500 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık ek tazminat ödenir. Bu tazminata hak kazanılması ve ödenmesinde 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun aylıklarla ilgili hükümleri uygulanır ve bu tazminat damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz.
48	**2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu**	**Madde 40**- Madde kapsamındaki sermaye piyasası araçları damga vergisinden muaftır.
49	**2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu**	**Madde 56**- a) Yüksek öğretim üst kuruluşları, yüksek öğretim kurumları ve bunlara bağlı kuruluşlara yapılacak her türlü bağış ve vasiyetler, vergi, resim, damga resmi ve harçlardan muaftır. Bağış ve vasiyetlerin kullanılmasında, bağış ve vasiyet yapanların koydukları ve kanunlara göre geçerli sayılan yatılara ve şartlara uyulur.
		b) Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından yüksek öğretim kurumlarına makbuz karşılığında yapılacak nakdi bağışlar, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunları hükümlerine göre yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilir.
		c)Yüksek öğretim üst kuruluşları, yüksek öğretim kurumları ve bunlara bağlı kuruluşlar ve birimler tarafından eğitim-öğretim ve araştırma amacı ile yurt içinde bulunmamak veya üretimi yapılmamak kaydıyla ithal edilen makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınlar ile bağış yoluyla yurt dışından gelen aynı cins malzemeler, gümrük vergisi ile buna bağlı vergi, resim ve harçlar dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.
		(İthalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muafiyeti hükümleri 6/5/1986 tarih ve 3283 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.)
		Ek Madde 7- Vakıflarca kurulacak yüksek öğretim kurumları, bu Kanunun 56 ncı maddesinde yer alan mali kolaylıklardan, muafiyetlerden ve istisnalardan aynen istifade edeceği ve bunların Emlak Vergisinden muaf tutulacağı belirtilmiştir.
50	**2560 Sayılı İSKİ Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Madde 21**- a) İSKİ'nin görevleri için kullandığı taşınmaz malları, tesisleri, işlemleri ve faaliyetleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. b) (Değişik: 5/6/1986 - 3305/1 md.) Yabancı ülkelerden getirilecek veya bağış yoluyla sağlanacak araç ve gereçler için Büyükşehir Belediyesine kanunlarla tanınan muafiyetler İSKİ için de geçerlidir.

EK:3/I

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
51	**2581 Sayılı Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkında Kanun**	**Madde 1**- Yurt dışında inşa suretiyle veya hazır olarak satın alınan gemilerle, yurt içinde inşa, tadil veya onarılan gemilerde (yüzer havuzlar dahil) ve bu gemilerin donatım ve seyirlerinde kullanılan makine, teçhizat ve demirbaş ile gemi üretim tesislerinin inşa, tadil, tevsi veya onarımlarında kullanılan makine, teçhizat ve demirbaşlar ilgili mercilerin müsaadesi şartıyla gümrük vergisi ile ithalde alınan diğer vergi ve resimlerden(damga resmi dahil) muaftır.
52	**2690 Sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu**	**Madde 15** – b) Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun çalışmaları ve Atom Enerjisi Programının uygulanmasıyla ilgili olarak yurt içi ve yurt dışından yapılacak nükleer alandaki temel ve uygulamalı araştırmalarla doğrudan alakalı her türlü alım, satım, onarım ve nişaat hizmetleri 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu ile 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu hükümlerine ve Sayıştayın vize ve denetimine tabi olmadığı gibi her türlü vergi, resim, harç ile hisse ve paylardan muaftır. c) Kuruma yapılan bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.
53	**2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu**	**Madde 106** –Bu maddeye göre yapılacak ödemeler hakkında aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tâbi tutulmaz.
54	**2813 Sayılı Telsiz Kanunu**	**Madde 5**- Kurulca tespit edilecek usül ve esaslar çerçevesinde her ay aylıkla birlikte gelir vergisine tabi olmaksızın fazla çalışma ücreti ödenir.Kurumun gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
55	**2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu**	**Madde 61** – Parti mal varlığından elde edilen gelirler hariç olmak üzere, diğer gelirlerden hiçbir surette vergi resim ve harç alınmayacağı belirtilmiştir.
56	**2821 Sayılı Sendikalar Kanunu**	**Madde 64** – Bu Kanunla noterlere tevcih edilmiş görevler dolayısıyla yapılan işlemler her çeşit vergi, resim ve harçtan muaftır. Noter ücretleri bu hükmün dışında olup, yüzde elli indirim yapılır.
57	**2828 Sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu**	**Madde 20** – a) Kurum ve kuruluşlarına yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler vergi, resim ve harçlardan muaftır. Bağış, yardım ve vasiyetlerin kullanılmasında bağış, yardım ve vasiyet yapanların koydukları ve kanunlara göre geçerli sayılan kayıtlara ve şartlara uyulur. b) Gelir veya Kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından Kurum ve kuruluşlarına makbuz karşılığında yapılacak "nakdi ve bağışlar "Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunları hükümlerine göre yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve Kurum kazancından indirilir. c) Kurum ve kuruluşlarınca hizmetin gereği olarak ithal edilen makine, teçhizat, malzeme ve yayınlar gümrük vergisi ve buna bağlı vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu muafiyet hükümleri bağış ve yardım yoluyla gelen aynı cins malzemeler için şartsız olarak uygulanır. d) Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumuna kanunlarla verilmiş olan imtiyazlar, Kurum için de aynen uygulanır.
58	**2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu**	**Madde 21**-Tapu kütüğüne "korunması grekli taşınmaz kültür varlığıdır" kaydı konulmuşolan ve I inci ve II nci grup olarak gruplandırılmış bulunan taşınmaz kültür varlıkları ile arkeolojik sit alanı ve doğal sit alanı olmaları nedeniyle üzerlerine kesin
59	**2876 Sayılı Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu**	**Madde 101** – Yüksek Kuruma ve bağlı kuruluşlarına yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Yapılan bağış ve yardımları, gelir ve kurumlar vergisi yükümlüleri yılı içinde verecekleri beyannamelere masraf kaydedebilirler.
60	**2879 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu**	**Madde 4** –Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği kadrolarında çalışan personele 2919 sayılı Kanun hükümlerine göre gelir vergisi kesilmeksizin fazla çalışma ücreti ödeneceği hükme bağlanmıştır.
61	**2914 Sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu**	**Madde 12** – Öğretim üyelerine ödenen ödeneğin damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmayacağı belirlenmiştir.
		Madde 14 – Öğretim üyelerine ödenen geliştirme ödeneğinin damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
		Ek Madde 1 –Yükseköğretim Kurumlarında görevli öğretim elemanlarından fiilen öğretim elemanlığı görevini yürütenlere, en yüksek Devlet memuru aylığı tutarının (ek gösterge dahil) onikide biri, her ay aylıklarla birlikte eğitim-öğretim ödeneği olarak ödenir. Bu ödenek damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacağı hükme bağlanmıştır.
		Geçici Madde 2- Öğretim elemanlarına ve geçici 1 inci madde kapsamına girenler bu Kanunun 12 nci maddesi uyarınca ödenecek Üniversite Ödeneğinin, 1765 sayılı Üniversite Personel Kanununun değişik 16 ncı maddesi uyarınca halen ödenmekte olan iş güçlüğü, iş riski, temininde güçlük zammı ile tamgün ödeneği tutarından az olması halinde aradaki net fark, üniversite ödeneği bu miktara ulaşıncaya kadar, hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın ödenir.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
62	**2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu**	**Madde 114** "Bu Kanunda yazılı trafik suçlarını işleyenler hakkında yetki sınırları içinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı personeli ile Ulaştırma Bakanlığının ve Karayolları Genel Müdürlüğünün ilgili birimlerinin il ve ilçe kuruluşlarında görevli ve yetkili kılınmış personelince tutanak düzenlenir."
		Birkaç trafik suçunun bir arada işlenmesi halinde her suç için ayrı ceza uygulanır. Para cezaları yetkili memurlarca derhal tahsil edilir. Bu tahsilat makbuz karşılığında yapılır. Bu makbuzlar damga vergisinden muaftır.
63	**2919 Sayılı TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu**	**Madde 10** –TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Kadrolarında çalışan personele gelir vergisine tabi olmaksızın fazla çalışma ücreti ödeneceği hükme bağlanmıştır.
64	**2924 Sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun**	**Madde 20** – Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında yapılacak tescil, devir ve kayıt düzeltme işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulmuştur.
65	**2937 Sayılı Devlet İstihbarat hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanun**	**Madde 23** – MİT Müsteşarlığınca yurt dışından sağlanacak her türlü silah, araç, gereç ve malzeme için acil ve zorunlu hallerde normal ithal kotası dışında öncelikle döviz tahsisi yapılır. Bu silah, araç, gereç ve malzemeler her ne yolla sağlanırsa sağlansın gümrük ve her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.
66	**2949 Sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun**	**Madde 52** – Bu Kanunun 18 inci maddesinin (1) ve (2) numaralı bentleri uyarınca kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Anayasaya aykırılığı sebebiyle yapılan başvurular ile 28 inci maddesi uyarınca mahkemelerden gelen istekler ve bunlara bağlı tasdikli örnekler ve Anayasa Mahkemesince bu konularda alınacak kararlar ve yapılacak işlemler ile 18 inci maddenin (6) numaralı bendi gereğince yapılacak istem ve işlemler harç, vergi ve resme tabi değildir.
67	**2954 Sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu**	**Madde 48** – Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun ihtiyacı için yurt dışından getirilecek radyo ve televizyon vericileri, stüdyo cihazları, işletme malzemesi ve yedekleri ile yayınlarda kullanılan alet ve edevat, program yüklü film ve bantları; damga resmi dahi, gümrük vergi ve resimleri, belediye hissesi ve harçlarından muaftır. Kurumun iktisap ettiği ve edeceği radyo ve televizyon verici ve aktarıcı binaları emlak vergisi ve tapu harçlarından muaftır.
68	**2955 Sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu**	**Madde 46** – Mali kolaylıklarla ilgili işlem ve usuller :
		a) Gülhane Askeri Tıp Akademisine yapılacak bağış, yardım ve vasiyetler, her türlü vergi, resim, dagma resmi ve harçlardan muaftır. Bağış ve vasiyetlerin kullanılmasında, bağış ve vasiyet yapanların koydukları ve kanunlara göre geçerli sayılan kayıtlara ve şartlara uyulur.
		b) Gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri tarafından Gülhane Askeri Tıp Akademisine makbuz karşılığında yapılacak nakdi bağışlar, Gelir ve Kurumlar Vergisi kanunları hükümlerine göre yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilebilir.
		c) Gülhane Askeri Tıp Akademisi için eğitim, öğretim ve araştırma amacıyla ithal edilen makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınlar, yurt içinde bulunmama veya üretimi yapılmama kaydıyla veya bağış yoluyla gelen aynı cins malzemeler, gümrük vergisi ve buna bağlı vergi, resim ve harçlar dahil olmak üzere, her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.
69	**2960 Sayılı Boğaziçi Kanunu**	**Madde 17**-Bu kanun hükümlerine göre yapı hakkı verilmeyip ticari geliri de olmayan arsalar ile üzerinde kültür ve tabiat varlığı bulunan arsalar emlak vergisinden muaftır.
70	**2982 Sayılı Konut İnşaatında ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde Yapılacak Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harç İstisna ve Muaflıkları Tanınması Hakkında Kanun**	**Madde 2**- Bu Kanun hükümlerine göre uygulanacak istisna ve muaflıklar; veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi, harçlar ve resimler ile Belediye Gelirleri Kanunu gereğince alınan vergi, resim ve harçları kapsar.
		Madde 3-Konut inşaatı veya kalkınmada öncelikli yörelerde yapılacak yatırımlar için arazi veya arsa tedariki ile ilgili olarak ivazlı veya ivazsız devir, temlik, kamulaştırma, satış vaadi sözleşmesi, intifa hakkı, iştira hakkı, alım, satım, kira, geri alma, geri verme, ifraz, tevhit, tescil, cins değişikliği, rehin tesis ve terkini, ipotek tesis ve terkini, ıslah, değişiklik işlemleri ve bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar, ikinci maddede yazılı vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
70	**2982 Sayılı Konut İnşaatında ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde Yapılacak Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harç İstisna ve Muaflıkları Tanınması Hakkında Kanun**	**Madde 4**- a) Arazi ve arsa üzerine inşa veya binaya ilave suretiyle konut olarak kullanılacak binalar, bağımsız bölümler veya katların (Eklentiler veya ortak yer payları dahil) meydana getirilmesi ve bunlardan ticari maksatla inşa edilenlerin, devir ve iktisapları ile ilgili işlemler ve bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar.
		b) Konut edinmek isteyenlere kredi verilmesi (Köyler dahil) hakkındaki işlemler ile bu konuda düzenlenen kağıtlar ve bu kredi muameleleri dolayısıyla her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben alınan paralar,
		c) Konut yapı kooperatifleri üyelerinin üyelik aidatı ile ek ödemeleri dolayısıyla konut yapı kooperatifleri lehine düzenledikleri kağıtlar. İkinci maddede yazılı vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.
		Madde 5 – Sermaye şirketlerinin, kooperatiflerin ve bunların birlikleri ile vakıfların kalkınmada öncelikli yörelerde yapacakları Devletçe teşviki öngörülen yatırımlar dolayısıyla, her ne suretle olursa olsun bina iktisapları, arsa ve arazi üzerine inşa veya binaya ilave suretiyle binalar,bağımsız birimler veya katlar meydana getirmeleri ve bunların devirleri ile ilgili işlemler ve bu işlemler dolayısıyla düzenlenen kağıtlar ikinci maddede yazılı vergi, resim ve harçlardan müstesnadır.
		Madde 6 – Konut inşaatına veya kalkınmada öncelikli yörelerde yapılacak yaatırımlara tahsis edilen arazi ve arsalar Emlak Vergisinden muaftır.
71	**2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun**	**Madde 14**- Gelir Ortaklığı senetlerine ödenen gelirler ilk 5 yıl vergiden yüzde yüz (% 100) ve müteakip 3 yıl yüzde elli (% 50) muaf olup, takip eden yıllarda Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin ikinci fıkrasının 5 numaralı bendinde belirtilen menkul sermaye iratlarından sayılır. Bu Kanun hükümlerine göre çıkarılan gelir ortaklığı senetleri ile bu senetler ile ilgili gider ve işlemler, bu konuda düzenlenen kağıtlar, bu Kanun kapsamındaki Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve tesislerinin gerçek ve tüzelkişilerin ortaklığına açılmasına ve işletme
72	**3056 Sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun**	**Madde 31** – Başbakanlık Merkez Teşkilatı Kadrolarında çalışan memurlara madde de belirlenen esaslar çerçevesinde gelir vergisine tabi olmaksızın fazla mesai ücreti ödeneceği belirtilmiştir.
73	**3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu**	**Madde 14**- Uygulama bölgesinde Bakanlar Kurulu kararı ile yeni yerleşim yerleri kurulabilir veya mecut köyler ile köy altı yerleşim birimleri birleştirilebilir. Yeni köy altı yerleşim birimleri kurulamaz. Bu Kanuna göre toprak dağıtımından yararlanma haklarına sahip olup da istekte bulunanlardan uygun görülenler, yeni yerleşim yerlerine yerleştirilebilirler. Yeni yerleşim yerlerine yerleştirilenler, İskan Kanunundaki muafiyet ve istisnalardan faydalandırılırlar.
74	**3160 Sayılı Emniyet Teşkilatı Uçuş Hizmetleri Tazminatı Kanunu**	**Madde 6**- e) Pilot ve uçuş ekibi personeline belli şartlarla damga vergisi hariç hiçbir vergiye tabi tutulmaksızın uçuş tazminatı ödenmesi öngörülmüştür.
		f)) (a) fıkrası kapsamına giren personele aynı bentte belirtilen zorunlu uçuş saatinden fazla uçtukları her uçuş saati için uçuş hizmet yılının son ayındaki uçuş tazminatının % 4'ü oranında ayrıca her yıl toptan ödeme yapılır. Bu ödemenin yapılmasında 120 saatten
75	**3212 Sayılı Silahlı Kuvvetleri İhtiyaç Fazlası Mal ve Hizmetlerinin Satış Hibe Devir ve Elden Çıkarılması; Diğer Devletler Adına Yurt Dışı ve Yurt İçi Alımların Yapılması ve Eğitim Görecek Yabancı Personel Hakkında Kanun**	**Madde 8**-Bu Kanun hükümlerine göre sağlanacak ihtiyaçlar ve bunlarla ilgili muameleler katma değer vergisi ve damga vergisi hariç, her türlü vergi,resim, harç ve resmi kuruluşlara ait ardiye ücretinden muaftır.
76	**3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu**	**Madde-6** Serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayılır. Bu bölgelerde gümrük ve kambiyo mükellefiyetine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz. Kullanıcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelere ilişkin olarak, 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun hükümlerine bağımlı olmaksızın düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir. İşleticiler ve kullanıcılar yatırım ve üretim safhalarında Bakanlar Kurulunca belirlenecek

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
76	**3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu**	**GEÇİCİ MADDE 3-**a) Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazançları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden müstesnadır. Bu istisnanın 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendinin (b) alt bendi kapsamında yapılacak tevkifata etkisi yoktur. c) Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili olarak yaptıkları işlemler 31.12.2008 tarihine kadar her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.
77	**3226 Sayılı Finansal Kiralama Kanunu**	**Madde 30** – Sözleşmeler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulmuştur. Ayrıca Bakanlar Kuruluna bu Kanun kapsamında faaliyette bulunan dar mükelleflerin kazanç ve ücretlerinden yapılacak tevkifat nispetini sıfıra kadar indirme veya kurumlar vergisindeki nispete kadar arttırma yetkisi verilmiştir.
78	**3238 Sayılı Savunma Sanayi Müsteşarlığı Kurulması ve 3670 Sayılı Milli Piyango Teşkiline Dair Kanunun İki Maddesi İle 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 14** – S.S.D.F. nun kurumlar vergisinden, yapılacak bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, yapacağı her türlü muameleler dolayısıyla damga vergisi ve kredi nedeniyle ödeyeceği faizler için banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaf tutulmuştur.
79	**3259 Sayılı İslam Kalkınma Bankasına Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun**	**Madde 1** – Bankanın gelirleri, karları ve her türlü işlemleri yaptığı işlemler nedeniyle nakden ve hesaben aldığı paralar ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kağıtlar, her türlü menkul ve gayrimenkul mal iktisapları ile bunların devir ve temlikleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaf tutulmuştur.Ayrıca bankaya sermayeye iştirak nispetinde ödenecek kar payları kurumlar vergisinden müstesna tutularak kar paylarının gelir ve kurumlar vergisi kanunlarına göre vergilendirilmeyeceği ve tevkifata tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
80	**3283 Sayılı Bazı Kanunlarla Tanınmış Olan Gümrük Muafiyetlerinin Kaldırılması Hakkında Kanun**	**Madde 1-** Kuruluş kanunlarının veya kanunlar ile kamu kurum ve kuruluşları (belediyeler dahil), kamu iktisadi teşebbüsleri, bunların bağlı ortaklıkları ve müesseseleri ile özel kuruluşlar ve gerçek veya tüzel kişilere tanınan ithalde alınan her türlü vergi, resim ve harç muafiyeti hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır. 7/3/1954 tarihli ve 6326 sayılı, 19/7/1972 tarihli ve 1615 sayılı, 14/1/1982 tarihli ve 2581 sayılı, 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı kanunlar hakkında birinci fıkra hükmü uygulanmaz. 27/6/1963 tarihli ve 261 sayılı, 14/5/1964 tarihli ve 47 sayılı, 28/7/1967 tarihli ve 933 sayılı kanunlarla, muafiyet kapsam ve şartlarının tayininde Bakanlar Kuruluna yetki veren diğer kanun hükümleri saklıdır. **Madde 2** – Birinci maddede belirtilen, kurum, kuruluş, teşebbüs, bağlı ortaklık ve müesseseler için gümrük vergisi ile halde alınan diğer vergi, resim ve harçlardan muafiyet tanımaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. **Geçici Madde 1** – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar gümrüklere gelmiş, dış krediye bağlanmış, müsaade belgesi veya ithal müsaadesi alınmış, mal bedeli transfer edilmiş bulunan ithal mallarına bu Kanun uygulanmaz. **Geçici Madde 2** – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar milletlerarası anlaşmalar ve resmi dış kredi anlaşmalarına istinaden çıkarılan kanunlar, 1 inci maddenin birinci fıkrası hükmünün dışındadır.
81	**3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Ek Madde 9** – Özerk federasyonların gelirleri ana statüsünde belirlenen usul ve esaslar dahilinde harcanır. Genel Müdürlük bütçesinden özerk federasyonlara, ilgili branşın alt yapısına ve eğitime ilişkin projelerinin desteklenmesi amacıyla gerektiğinde kaynak tahsis edilebilir. Özerk federasyonların tüm gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
82	**3292 Sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun**	**Madde 2**- Vatani hizmet tertibinden bağlanacak aylıklar; ilgililerin kendileri için 700, dul eşleri için 550, yetim ve bakmakla yükümlü olduğu diğer yakınları için 400 gösterge rakamının, Bütçe Kanunlarıyla Devlet memurlarının aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımından bulunacak miktarda ödenir. Bu aylıklar hiçbir vergi veya kesintiye tabi olmadığı gibi haczedilemez

EK:3/L

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
83	**3294 Sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu**	**Madde 9** – SYDTF' u ile SYD Vakıfları Kurumlar vergisinden (İktisadi işletmeler hariç), yapılacak bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden ve yapacakları her türlü muameleler dolayısıyla damga vergisinden muaf tutulmuştur. Ayrıca fona ve vakfa yapılacak bağış ve yardımların her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu ve gelir ve kurumlar vergisi matrahından indirileceği hükme bağlanmıştır.
84	**3308 Sayılı Çıraklık ve Meslek Eğitimi Kanunu**	**Madde 25**/...Aday,çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır hükmüne yer verilmiştir. **Madde 33**- Kanun kapsamına giren işyerlerinde Bakanlıkça tespit edilen esas ve ölçülere göre çırak, teknik ve meslek lisesi öğrencilerine beceri eğitimi yaptıran gerçek ve tüzel kişilere Gelir ve Kurumlar Vergilerinden fona ödedikleri meblağın %50'sinin teşvik primi olarak fondan iade olunacağı belirtilmiştir.
85	**3332 Sayılı Sermaye Piyasasının Teşviki, Sermayenin Tabana Yaygınlaştırılması ve Ekonomi-yi Düzenle-mede Alınacak Tedbirler ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 213 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 3182 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 4**- Türkiye İhracat ve Kredi Bankası A.Ş. kurumlar vergisinden muaftır. **Madde 7**- Bankaların elde edecekleri bazı kazançlar kurumlar vergisinden istisna edilmiş ve bu kazançların gelir vergisi tevkifatına da tabi olmadığı belirtilmiştir.
86	**3359 Sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu**	**Madde 5/**f-Sağlık işletmeleri; a) Kurumlar Vergisinden, b) Yapılacak bağış ve yardımlar sebebiyle Veraset ve İntikal Vergisinden, c) Yapacakları her türlü muameleler dolayısıyla Damga Vergisinden, muaftır. Sağlık işletmelerine yapılacak bağış ve yardımlar her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu bağış ve yardımlar Kurumlar ve Gelir Vergisi matrahından indirilebilir.
87	**3388 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı Kanunu**	**Madde 3**- Vakıf, kurumlar vergisinden (iktisadi işletmeler hariç), yapılacak bağış ve yardımlar veraset ve intikal vergisinden, yapılacak her türlü muameleler nedeniyle damga vergisinden muaf tutulmuştur. Bağış ve yardımların kurumlar vergisi ve gelir vergisi matrahlarından indirilebileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca önceden kurulan Kara, Hava ve Deniz Kuvvetleri Güçlendirme Vakıflarına ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara tanınan vergi, resim ve harç muafiyet ve istisnalarından da vakfın yararlanacağı belirtilmiştir.
88	**3624 Sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun**	**Madde 17**- Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı ile Başkanlık emrinde kurulan fon, kurumlar vergisinden (iktisadi işletmeler hariç), yapılacak bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, lehte tahakkuk edecek faizler nedeniyle banka sigorta muameleleri vergisinden, 15 inci maddede sayılan gelirleri ile bu gelirlerle ilgili olarak yapılan bütün işlemler, sahibi olduğu taşınmaz mallar her türlü vergi resim ve harçtan muaf tutulmuştur.
89	**3671 Sayılı TBMM Üyelerinin Ödenek, Yolluk ve Emekliliklerine Dair**	**Madde 1**- TBMM üyelerinin aylık ödenekleri tutarı en yüksek devlet memurunun almakta olduğu miktardır. En yüksek devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanlar bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi olmaz.
90	**3796 Sayılı İstanbul Kentinde Yapılacak Olimpiyat Oyunları Kanunu**	**Madde 13**-a) Olimpiyat Oyunları Hazırlık ve Düzenleme Kurulu; a) Olimpiyat oyunlarından elde ettiği gelir ile her türlü işlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, b) Yurt içi ve yurt dışında yaptığı mal ve hizmet alımı ve harcamalar, c) Bu Kurula yapılan bağış ve yardımlar, Dolayısıyla mükellef olduğu her türlü vergi (katma değer vergisi hariç), resim ve harçtan muaftır.
91	**3813 Sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Madde 24**- Bu Kanuna göre yapılacak müsabakalardan elde edilecek gelirler ve federasyonun diğer gelirleri her türlü vergi, resim ve haçtan muaftır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
92	**3833 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanun**	**Madde 4** - 1 inci madde gereğince uygulanacak hizmetlerin yürütülmesi için yurtdışından sağlanacak her çeşit silah sistemi, silah, mühimmat, araç, gereç, malzeme ve hizmetler için öncelikle döviz tahsisi yapılır. Bu silah sistemleri, silah, mühimmat, araç, gereç ve malzemelerin dışalımları her türlü vergi, resim, harç, zam, ardiye ücreti ve fon kesintilerinden müstesnadır. **Madde 5** - Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Milli İstihbarat Teşkilatının ihtiyacı olan hampetrol, akaryakıt ve madeni yağlar, yalnız petrol istihsalinde kullanılan kimyevi müstahzarlar ve makina yağı istihsalinde kullanılan katkı maddeleri (addetifler) dışalımı ve bunların yurtiçinde üretilenlerinin teslimi, gümrük vergisi, belediye hissesi, ithalde alınan damga resmi, ulaştırma altyapıları resmi, akaryakıt tüketim vergisi ile Hazineye, katma bütçeli idarelere, özel idarelere ve belediyelere ait her türlü vergi (Katma Değer Vergisi hariç) resim, harç, zam ve ardiye ücretlerinden müstesnadır.
		Birinci fıkrada belirtilen maddeler, ihtiyaçları için adı geçen dairelere veya onların gerek göstermesi üzerine akaryakıt ikmalini yapan kuruluşlara bu maddede belirtilen istisna esasları çerçevesinde teslim edilir. Ancak, yukarıda belirtilen vergi istisnası uygulanarak ithal olunan hampetrolden elde edilen ürünlerin bu dairelere tahsis olunmayan kısmı istisnadan faydalanamaz. Bu maddede sayılan çeşitli mallar için gümrük tarifelerinde yer alan tarife pozisyonu numaralarını tespit ve tatbike ve buna ilişkin düzenlemeleri yapmaya Maliye ve Gümrük Bakanı yetkilidir.
93	**3835 Sayılı Ahıska Türklerinin Türkiye'ye Kabulü ve İskanına Dair Kanun**	**Madde 4**- Göçmenlerin kendilerine ait zati ve ev eşyalarının tamamı ile mülkiyetinin kendilerine ait olduğu belgelenen her türlü eşya ve damızlık hayvan, bir defada Türkiye'ye getirilmek koşuluyla "Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi dahil her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır."
94	**3836 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Birbirlerine Olan Borçlarının Tahkimi Hakkında Kanun**	**Madde 4** - Bu Kanun uyarınca yapılacak işlemler her türlü, vergi, resim ve harçtan muaftır.
95	**3996 Sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetleri Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun**	**Madde 12**- Bu Kanunun 2 nci maddesinde belirtilen konularda ve yap-işlet-devret modeli çerçevesinde idare ile sermaye şirketi veya yabancı şirketin yapacağı bütün iş ve işlemler, 488 sayılı Kanuna göre Damga Vergisinden, 492 sayılı Kanuna göre de harçlardan muaf tutulmuştur.
96	**4009 Sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Madde 56**- Dışişleri Bakanlığı merkez teşkilatında çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlara bu maddenin (a), (b) ve (e) fıkraları gereğince yapılacak ödemelerin damga vergisi hariç hiçbir vergi kesintisine tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
97	**4046 Sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesi ve Bazı Kanun ve KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**	**Madde 27**- c) Özelleştirme programında bulunan kuruluşlardaki sermaye artışlarında ticaret siciline tescil işlemleri ve Sermaye Piyasası Kurulu kayıt işlemlerinden vergi, resim, harç, katkı payı ve benzeri şekilde hiçbir ücret alınmaz. Özelleştirme uygulamalarına ilişkin olarak Rekabet Kurulunca verilen kararlar uyarınca, kuruluşun devrinden önce veya sonrasına ait bölünme ve devir işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
98	**4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun**	**Madde 37**- Kurul Başkan ve Üyelerinin aylık ücretlerinin en yüksek Devlet memurunun her türlü ödemeler dahil ücretlerinin iki katını geçmemek üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teklifi ile Bakanlar Kurulunca tespit olunacağı. en yüksek Devlet memuruna ödenenlerden gelir vergisine tabi olmayanların bu Kanuna göre de gelir vergisine tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.
		Madde 63- Kurumun gelirleri Kurumlar Vergisinden, yapılacak bağış ve yardımlar nedeniyle Veraset ve İntikal Vergisinden; yapılacak her türlü muameleler dolayısıyla lehte tahakkuk edecek faizler Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden; Kurumun gelirleri ve bu gelirlerle ilgili olarak yapılan bütün işlemler, taşınmaz mal alım ve satımından her türlü vergi resim ve harçtan, kuruma alınacak taşıtlar Taşıt Alım Vergisinden ve Damga Vergisinden muaf tutulmuştur.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
99	**4122 Sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu**	**Madde 12**- Bu Kanun hükümlerine göre kurulan ormanlarda, ağaçlandırma bakım ve koruma masraflarının tamamının gelir ve kurumlar vergisi matrahından düşüleceği belirtilmiştir.
100	**4123 Sayılı Tabi Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanun**	**Madde 6**- Bu Kanun kapsamına giren yöre belediyelerinin tabi afet nedeniyle toplayamadığı Emlak Vergisi dahil, diğer vergi, resim ve harçların 2.2.1981 tarihli ve 2380 sayılı Kanuna göre kurulmuş bulunan fondan karşılanabileceği belirtilmiştir.
		Ek Madde 4- Tabii afete maruz bölgelerde çalışan 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi personele bütçe kanunlarında yer alan fazla çalışma ücretinin iki katını geçmemek üzere fazla çalışma ücreti ödenir. Ayrıca bu bölgede çalışan her statüdeki personele ek gösterge dahil en yüksek Devlet Memuru aylığının brüt tutarının % 50'sini geçmemek kaydı ile tazminat, aylık ve ücretleri ile birlikte ödenir. Bu tazminat, damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.
		Ek Madde 6- Bayındırlık ve İskan Bakanlığına, afetlerin önlenmesi ve zararların azaltılması amacıyla, hibe olarak yurt dışından gönderilen her türlü malzeme ve teknik ekipmanlar ile geçici veya daimi olarak ithal edilecek malzeme ve teknik ekipmanlar, Gümrük mevzuatında belirlenen sürelere bağlı olmadığı gibi, ithalde alınan her türlü fonlar ile vergi, resim ve harçlardan muaftır.
101	**4325 Sayılı Olağanüstü Hal Bölgesinde ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde İstihdam Yaratılması ve Yatırımların Teşvik Edilmesi ile 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 3**- Maddenin yürürlük tarihi ile 31.12.2000 tarihleri arasında OHAL Bölgesi kapsamında sayılan illerde yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, fiilen ve sürekli 10 işçi çalıştırma şartına uymaları durumunda münhasıran bu işyerlerinden elde ettikleri kazançları yatırım dönemi dahil 5 vergilendirme dönemi gelir ve kurumlar vergisinden müstesna tutulmuştur. Bu kazançlar hakkında Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b bendinin uygulanmayacağı da belirtilmiştir. İstisna süresinin sonunda 31.12.2007 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinde indirim yapılacağı ifade edilmiştir. Kapsama dahil illerde, maddenin yürürlük tarihinden önce işe başlamış olan mükelleflerin 31.10.1997 tarihinden önce vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak çalıştırdıkları işçi sayısının 10 ve daha yukarı olması halinde 1.1.1998-31.12.2007 tarihleri arasında indirimli gelir ve kurumlar vergisi ile tevkifat hakkından yararlanacakları hükme bağlanmıştır.
		Madde 4- 31.12.2002 tarihine kadar uygulanmak üzere; Olağanüstü Hal Bölgesi kapsamında sayılan illerde, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen aybaşından itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin bu illerdeki işyerlerinde çalıştırdıkları işçiler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin 31.10.1997 tarihinden önce ilgili idareye vermiş oldukları en son 4 aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri işçi sayısına ilave olarak yeni işe aldıkları ve bu işyerlerinde fiilen çalıştırdıkları işçilerin, ücretlerinden kesilen ve beyan edilerek tahakkuk ettirilen gelir ve damga vergileri, beyanname verme süresini izleyen ikinci yılın aynı döneminde ödenir.
		Madde 5- Kanunun yürürlük tarihi ile 31.12.2002 tarihi arasında uygulanmak üzere, teşvik belgeli yatırımlarla ilgili olarak, maddede belirtilen işlemler, veraset ve intikal vergisi, damga vergisi, banka ve sigorta muameleleri vergisi, emlak vergisi ve harçlar ile 2464 sayılı Kanuna göre alınan vergi, resim ve harçlardan müstesna tutulmuştur.
102	**4342 Sayılı Mera Kanunu**	**Madde 14**-Bakanlık tarafından uygulanacak mera veya arazi toplulaştırma projeleri kapsamında; arazinin niteliği ve kullanım bütünlüğü dikkate alınarak işlenen tarım arazilerinden mera kullanımına mera olarak kullanılan alanlardan arazi plânlaması yapılabilir. Tarımsal kullanım veya mera bütünlüğü sağlamak için, nitelikleri itibarıyla değişim yapılacak arazi bulunamaması durumunda bu fıkra hükümlerine göre değerlendirmek, değiştirmek veya satın almak sureti ile kamulaştırma yapılabilir. Kamulaştırılan bu araziler değişim veya doğrudan satış ile değerlendirilir. Yapılan kamulaştırma ve değişim ile ilgili işlemler ve düzenlenen kâğıtlar Katma Değer Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç ve katkı payından müstesnadır.
103	**4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu**	**Madde 50**- İşsizlik ödeneğinin damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacağı hüküm altına alınmıştır.
		Madde 53- İşsizlik Sigortası Fonunun damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğu belirtilmiştir.

EK:3/O

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
104	**4456 Sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun**	**Madde 7**- Bankanın Hazine kefaletiyle çıkaracağı tahvillerin,Devlet tahvillerinin sahip olduğu her türlü hak, imtiyaz ve muafiyetlerden istifade edeceği belirtilmiştir.
		Madde 17- Bankanın, Yatırımları Teşvik Fonundan kullandırdığı krediler ve bu kredileri kullanan şirketlerce Bankaya yapılan her türlü ödemeler banka ve sigorta muameleleri vergisinden muaftır. Bu kredi işlemleri ile ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kağıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülasaları, kredi lehdarlarından Bankaca alınacak beyanname, bilanço ve işletme hesabı hülasaları, menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri; bu şirketlerin Banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından ve her türlü harçlardan muaftır. Bankanın amaçları doğrultusunda taşınmaz mal alım satımı ile açtığı kredilerin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması halinde, satış devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, girdiği ihalelerle ilgili işlemler, tahvil ihracı dahil yurtdışından temin ettiği krediler ve bu kredilere ait işlemle
105	**4457 Sayılı Türk Akreditasyon Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Madde 22**- Kurumun gelirleri, işlemleri ve gayrimenkulleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
106	**4458 Sayılı Gümrük Kanunu**	Gümrük Vergilerinde muafiyet ve İstisna (Madde 167)
		1-Cumhurbaşkanının zat ve ikametgahı için gelen eşya
		2-Mütekabiliyet esasına göre ithal edilen diplomatık eşya
		3-a-Milli Savunma Bakanlığı,Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyaçları için gümrük beyannamesi bu kuruluşlar adına düzenlenmiş olmak kaydıyla,yurt dışından tedarik olunan her türlü harp silah,araç,gereç,teçhizat,makine,cihaz ve sistemleri ile bunların yapım.bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar,akaryakıt ve yağlar,hammadde ,malzeme ve harp ganimetleri,
		b- Milli Savunma Bakanlığı,Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ihtiyacı için bedelsiz olarak dış kaynaklardan alınan hertürlü yardım malzemesi,
		c- Emniyet Genel Müdürlüğü ile Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından emniyet ve gümrük muhafaza hizmetleri ihtiyacı için dış memleketlerden mubayaa ve ithal olunacak (a) bendinde yazılı araç,gereç ve silahlar ile bunların teferruatı
		4-Değeri 100 EURO´yu geçmeyen eşya,
		5-Gerçek kişiler tarafından ithal edilen kullanılmış şahsi eşyadan;
		a-Kanunu ikametgahlarını Türkiye Gümrük Bölgesine nakleden gerçek kişilere ait alındığı tarihte üç yaşından büyük olmayan kullanılmış motorlu veya motorsuz özel kara nakıl vasıtaları,
		b-Kanuni ikametgahlarını Türkiye Gümrük Bölgesine gerçek kişilere ait hertürlü kullanılmış ev eşyası,
		c-İkametgahı Türkiye´de olan bir Türk ile evlenerek veya evlenmek üzere Türkiye´ye gelen kişilere ait çeyiz eşyası,
		d-Miras yoluyla intikal eden kişisel eşya,
		e-Türkiye´de öğrenim görmek amacıyla gelen öğrencilere ilişkin eğitimle ilgili malzemeler ve eğitimle ilgili diğer ev eşyaları,
		f- Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak çıkan gerçek kişilerin geri getirdiği kullanılmış ev eşyası,
		6-Gerçek kişilerce ithal edilen diğer eşyadan,
		a-Değeri 300 EURO´yu geçmemek üzere gerçek bir kişiden diğerine gönderilen veya yolcular tarafından ithal edilen hediyelik eşya,
		b-Şeref nişanları veya ödülleri,
		c-Uluslararası ilişkiler çerçevesinde alınan hediyeler.
		7-Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar tarafından ticari gaye güdülmemek ve kuruluş amaçları doğrultusunda kullanılmak üzere ithal edilen eşyadan;
		a-Eğitim,bilim ve kültürel amaçlı eşya ile bilimsel alet ve cihazlar,

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
106	**4458 Sayılı Gümrük Kanunu**	b-Tıbbi teşhis,tedavi ve araştırma yapılmasına mahsus alet ve cihazlar,
		c-Bilimsel araştırma amacına yönelik hayvanlar ile biyolojik veya kimyasal maddeler,
		d-İnsan kaynaklı tedavi edici maddeler ile kan gruplama ve doku ayırma belirteçleri,
		e-İlaç özelliği olan ürünlerin kalite kontrolü amacına yönelik maddeler,
		8-Bir ticari faaliyetin yürütülmesi ile bağlantılı ithalat,
		a-İşyeri nakli suretiyle ithal edilen sermaye malları ve diğer malzemeler
		b-Türkiye Gümrük Bölgesinde faaliyette bulunan çiftçilerin ,komşu ülkedeki mülklerinden elde ettikleri ürünler,
		c-Komşu ülkedeki çiftçiler tarafından Türkiye Gümrük Bölgesindeki mülklerinde kullanılmak üzere getirilen ,toprak ve ekinlerin işlenmesi amacına yönelik tohum,gübre ve diğer ürünler,
		d-Ticari mahiyet arz etmeyen numuneler
		i-Önemli değeri olmayan numunelik eşya ve modeller
		ii-Basılı reklamcılık dökümanları ve reklamcılık amacına yönelik malzemeler
		iii-Bir ticari fuarda veya benzeri bir faaliyette kullanılan veya tüketilen ürünler,
		e-İnceleme,analiz veya test amaçlı olarak ithal edilen eşya,
		9-Ulaştırmacılıkta kullanılan eşya,
		a-Taşıma sırasında eşyanın istifi ve korunması için yardımcı maddeler,
		b-Canlı hayvanların nakli sırasında kullanılan kuru ot,yem ve yiyecek maddeleri ile ilaçları,
		c-Ulaşım araçları ile özel konteynerlerde mevcut bulunan akaryakıt ve madeni yağları,
		d-Deniz ve hava ulaşım araçlarına ait donatım ve işletme malzemesi
		10-Bilgi materyali ithalatı,
		a-Yayın hakları veya endüstriyel ve Ticari patent haklarını koruyan örgütlere gönderilen eşya,
		b-Turistik reklamcılık malzemeleri
		c-Ticari değeri olmayan çeşitli belge ve eşya
		11-Cenaze ve cenaze ile ilgili eşyanın ithali;
		a-Savaş kurbanları anıtları ile mezarlıkların yapımı,bakımı ve süslenmesi amacına yönelik eşya
		b-Tabutlar,cenaze kül kapları ve süsleme niteliği olan cenaze levazımatı,
		12-Diğer eşya;
		a-Malül ve sakatların kullanımına mahsus eşya,
		b-Doğal afetlerden zarar görenlere gönderilen eşya,
		c-Türkiye´de düzenlenen uluslararası spor müsabakalarında kullanılmak üzere getirilen eczacılık ürünleri,
		Bu maddenin 4 ila 12 inci fıkralarında yer alan eşyayı tanımlamaya, bunların cins,nevi ve miktarları ile muafiyet ve istisna uygulanacak tutarları belirlemeye,maktu hadleri sıfıra kadar indirmeye veya iki katına kadar çıkartmaya ve sürelerle ilgili alt ve üst sınırları belirlemeye ve bu muafiyet ve istisnayı farklı eşyalar itibariyle birlikte ve ayrı ayrı uygulatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.
107	**4481 Sayılı 17/8/1999 ve 12.11.199 Tarihlerinde Marmara Bölgesi ve Civarında Meydana Gelen Depremin Yol Açtığı Ekonomik Kayıpları Gidermek Amacıyla Bazı Mükellefiyetler İhdası ve Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 8**- Özel İletişim Vergisi ihdası
		Bolu,Sakarya,Kocaeli ve Yalova illerinin merkez ve ilçelerindeki abonelere verilen hizmetler Özel iletişim vergisine tabi değildir. 4605 sayılı kanunun 8. Maddesi gereğince 1,12.,2000 tarihinden 31.12.2002 tarihine kadar,17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen deprem nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerde ,mücbir sebebin devam ettiği sürece abonelere verilecek ön ödemeli kart satışları dışındaki hizmetler özel iletişim vergisine tabi değildir.
		Madde 14-17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremler nedeniyle binalarının veya ticari,zirai,sınai yada mesleki faaliyete mahsus varlıklarının zarar gördüğü,hasar tespit komisyonlarınca belirlenen kişi ve kuruluşlara,Bakanlar Kurulu kararları kapsamında bankalarca açılacak veya ertelemeye tabi tutulacak krediler ve bu kredilerin teminatına ilişkin işlem ve kağıtlar ,damga vergisi ve harçlardan,ve bankaların bu krediler ile ilgili olarak her ne nam altında olursa olsun lehlerine aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden istisnadır.
		Geçici Madde 1- 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremde ölenler ile bu depremlerdeki yaralanmalara bağlı olarak daha sonraki tarihlerde ölenlerin mirasçılarına veraset yoluyla intikal eden mallar,veraset ve intikal vergisinden müstesnadır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
108	**4490 Sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili ile 491 sayılı KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**	**Madde 12**- Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve Sicile kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; damga vergisine, haçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tabi tutulmaz.
109	**4505 Sayılı Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödemesi Hakkında Kanun**	**Madde 5** -a) Aylıklarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu ile 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa göre makam veya yüksek hakimlik tazminatı öngörülen kadrolarda bulunanlardan Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenecek olanlara 30 000 gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmemek üzere temsil tazminatı ödenir. Temsil tazminatı göstergelerini kadro ve görev unvanı itibariyle farklı olarak belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. b) Temsil tazminatı, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bu tazminata hak kazanma ve ödemelerde makam tazminatı ile yüksek hakimlik tazminatına ilişkin hükümler uygulanır.
110	**4533 Sayılı Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Kanunu**	**Madde 5**- Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Parkı Fonu kurumlar vergisinden, bağış ve yardımlar nedeniyle veraset ve intikal vergisinden, her türlü işlemler dolayısıyla tahakkuk edecek faizleri banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.
111	**4538 Sayılı EURO'nun Hukuki Araçlara Etkisi ile Akaryakıt Tüketim Vergisi Kanunun da Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	Madde 7-Bu Kanun kapsamında; a) Ulusal para birimlerinin EURO'ya dönüştürülmesine ilişkin işlemler ile bu işlemlerin yapılması sırasında her ne nam altında olursa olsun lehe alınan paralar hakkında 13.7.1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu hükümleri, b) EURO'nun kullanıma girdiği tarihten önce veya sonraki dönemde ulusal para birimi cinsinden akdedilmiş sözleşmeler ile gerçekleştirilmiş diğer hukuki işlemlerde ulusal para birimine, komisyon, faiz ve diğer masraflara gönderme yapan hükümlerin EURO cinsinden değiştirilmesi için düzenlenecek kağıtlar hakkında 1.7.1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ile 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri, Uygulanmaz.
112	**4562 Sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu**	**Madde 21**- OSB tüzel kişiliği, bu Kanunun uygulaması ile ilgili işlemlerinde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.
113	**4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun**	**Madde 6**- Bu Kanuna göre kurulmuş bulunan kooperatifler ve birliklerin faaliyetlerinde; a) Kooperatife ortak olmak üzere başvuran üreticilerle ortakların, kooperatifleriyle yapacakları her türlü işlemleri ve bunlarla ilgili kağıt, belge, senet, beyanname, taahhütname, vekaletname, makbuz, kooperatif lehine yapacakları ipotek ve rehinler her türlü vergi, resim ve harçtan, b) Ortak içi işlemler sonucu ortaya çıkan olumlu gelir gider farkları gelir ve kurumlar vergisinden, c) Birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar, birbirleri ya da üçüncü şahıslarla yaptıkları her türlü gayrimenkul alım satımı (üçüncü şahıslara terettüp eden vergi, resim ve harçlar hariç), ayrıca üretim tesislerinin ve bu tesislere ilişkin gayrimenkullerin satışı, bağış ve diğer ivazsız iktisapları ile bütün işleri için düzenlenecek senet, beyanname, taahhütname, sözleşme, vekaletname ve lehlerine yapılacak ipotek ve rehinler kurumlar vergisi ve damga vergisi de dahil olmak üzere her tür1ü vergi, resim ve harçtan, d) Sermaye ve yedek akçeleri ile taşınmaz malları ve bunların gelirleri, ihtiyaçları için satın aldıkları ve alacaklarını tahsil gayesiyle mülk edindikleri taşınmaz malları ve bunları e) Yapacakları kredi işlemlerine ve temin edecekleri kredilere ilişkin senet, beyanname, ta f) Ortakların kooperatiflerine ödedikleri sermaye paylarının çıkma ve çıkarılma hallerine b g) Kooperatif veya birliklere yapılan bağışlar, ortaklardan yapılacak kesintilerden oluşturu h) Kooperatif ve birliklerin defter ve belgelerinin notere tasdik ettirilmesi işlemleri yalnızca Müstesnadır. Gelir Vergisi Kanununa göre yapılacak tevkifat hükümleri ile katma değer ve

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
114	**4585 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Ve Gürcistan Arasında Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan Ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri Üzerinden, Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Ve Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Ve Gürcistan Toprakları Üzerinden Petrol Taşınmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Ve Gürcistan Arasındaki Anlaşmanın Değiştirilmesine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti Ve Gürcistan Arasında Protokolün Onaylanmasınının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun**	**Anlaşma Ek 2 Madde 9**- Maddede belirtilen işlemler ve kişiler yine maddede belirtilen vergi, resim ve harçlardan muaftır.
115	**4603 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Türkiye Halk Bankası A.Ş Ve Türkiye Emlak Bankası A.Ş. Hakkında Kanun**	**Madde 3-** Bankaların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte çalışmakta olan personeline en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının %180'ini geçmemek üzere görev ve unvanlarına göre yönetim kurullarınca belirlenecek miktarda bankacılık tazminatı ödenir. Bu personele bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bankalarca kendi iç mevzuatına göre yol parası, geçici görevlendirme ve ikamet gideri olarak yapılmış olan ödemeler bu Kanuna göre yapılmış sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan bu tür ödemeler, damga vergisi hariç herhangi bir vergiye tabi tutulmaz ve bundan sonra her ne ad altında olursa olsun, bu mahiyette ödeme yapılmaz. 4. Bu Kanun çerçevesinde yapılacak işlemler ve bu işlemlere ilişkin olarak düzenlenecek kağıtlar, her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır. **Geçici Madde 4** - Yeniden yapılandırma süreci içinde, bankalarca kredi alacaklarının tahsili amacıyla açılmış veya açılacak dava veya takipler sonuçlandırılıncaya kadar 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Ayrıca bankaların mahkeme ilamını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmiş olması şartı da aranmaz.
116	**4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu**	**Madde 16** - Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumu; 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa tabi değildir. Kurum ve Kurumun gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Kurum tarafından açılacak davalarda teminat aranmaz.
117	**4631 Sayılı Hayvan Islahı Kanunu**	**Madde 4**-Birliklerin organları genel kurul, yönetim kurulu ve denetleme kurulundan oluşur. Bu Kanuna göre kurulan birlikler 24.4.1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kurulan kooperatiflere sağlanan her türlü vergi ve harç muafiyetinden aynı koşullarla yararlanırlar. **Madde 12** - Bakanlık ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan suni tohumlama veya embriyo transferi tatbikatında fiilen suni tohumlama veya embriyo transferi yaparak, tespit edilecek sayı ve oranlar üzerinde gebelik sağlayanlara, her gebelik için, alınan ücretin %60'ını geçmemek üzere prim ödenebilir. Ancak, bu şekilde yapılacak ödemenin yıllık tutarı, ek gösterge dahil en yüksek Devlet memuru aylığının brüt tutarının kalkınmada öncelikli yörelerde altı katını, diğer yörelerde dört katını geçemez. Bu ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi değildir.

EK:3/S

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
118	**4636 Sayılı Milli Savunma Bakanlığı Akaryakıt İkmal Ve Nato Pol Tesisleri İşletme Başkanlığının Kuruluşu Ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Madde 8**-Başkanlığın her türlü faaliyet ve gelirleri; katma değer vergisi hariç olmak üzere Hazineye, katma bütçeli idarelere, belediyelere ve özel idarelere ait her türlü vergi, resim, harç, fon, zam ve ardiye ücretlerinden muaftır.
119	**4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Kanunu**	**Madde 8** - Bölgelerin kurulması için gerekli arazi temini, alt yapı ve idare binası inşası ile ilgili giderlerin yönetici şirketlerce karşılanamayan kısmı yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir. Yönetici şirket, bu Kanunun uygulanması ile ilgili işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden, belediyelerce atık su bedeli alınmaz. **Geçici Madde 2** -Yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar ile bölgede faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki yazılım ve AR-GE faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2013 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır. Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri 31.12.2013 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Bölgede fiilen çalışmayanlara istisna uygulandığının tespit edilmesi halinde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan yönetici şirket de ayrıca sorumludur. **Madde 2**-Bu madde hükümleri TÜBİTAK-Marmara Araştırma Merkezi Teknoloji Serbest Bölgesi yönetici şirketi, bu bölgede faaliyet gösteren Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefleri ile bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri bakımından da uygulanır.
120	**4697 Sayılı Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun**	**Geçici Madde 2** - Çiftçilere yapılan doğrudan gelir desteği ödemeleri için kayıt sistemi oluşturulması amacıyla, ilgililerin isteği üzerine gayrimenkullere ilişkin olarak verilecek kayıt ve belge örnekleri için tapu harcı, eğitime katkı payı, özel işlem vergisi ve döner sermaye ücreti aranmaz.
121	**4706 Sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi Ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	Hazineye ait taşınmaz malların satış ve devir işlemleri ve bu işlemler sırasında düzenlenen belgeler vergi, resim ve harçtan müstesnadır. Satışı yapılan taşınmaz mallar, satış tarihini takip eden yıldan itibaren beş yıl süre ile emlak vergisine tabi tutulmaz.
122	**4743 Sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 3** - VERGİ İSTİSNALARI VE TEŞVİK BELGELERİ Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmaları hükümleri kapsamında düzenlenecek finansal yeniden yapılandırma sözleşmeleri ve bu sözleşmeler kapsamında yapılacak işlemlerle ilgili olarak aşağıdaki hükümler uygulanır. a) Çerçeve anlaşması, düzenlenen sözleşmeler ve bu çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmelerde belirlenen esaslar uyarınca yapılacak işlemler ve düzenlenecek kağıtlar 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisi ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan, b) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler uyarınca alacaklı kuruluşlar tarafından her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden, c) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında alacaklı kuruluşların iktisap edecekleri motorlu taşıtlar 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden, d) Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullandırılan ve Ve diğer benzeri vergi, resim, harç, fon yükümlülüklerinden (4306 sayılı Kanun uyarınca ödenmesi gereken Eğitime Katkı Payı hariç) istisna edilmiştir. İstisna (Taşıt Alım Vergisi hariç), alacaklı kuruluşların çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler uyarınca edindikleri varlıkları elden çıkardıkları hallerde de uygulanır. İstisna uygulaması, sözleşme hükümlerinin borçlu firmalar tarafından yerine getirilememesi veya getirilmemesi hallerinde alacağın hukuki yollardan tahsili aşamalarında ödenmesi gereken vergi, resim ve harçlar açısından da geçerlidir. Sözleşme hükümleri uyarınca tahsilinden vazgeçilen alacak tutarları Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre alacaklı için değersiz alacak, borçlu için ise vazgeçilen alacak olarak dikkate alınır. Sözleşme ile uygulamaya konulan işlemlerin gerçekleşmemesi halinde dahi, uygulanmış olan vergi, resim ve harç istisnaları geri alınmaz.

EK:3/Ş

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
123	**4749 Sayılı Kamu Finansmanı Ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun**	**Madde 15** - VERGİ, RESİM, HARÇ VE FON İSTİSNASI Müsteşarlıkça ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin faiz ve anapara ödemeleri ile 6 ncı maddenin son fıkrasında yer alan mali servis anlaşmasında yer alacak ödemeler (EK : İbare; 21/09/2004 - 5234/22 md.) "ile 12 nci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan para piyasası nakit işlemleri" ve bunların dışında kalan diğer Devlet iç borçları ile ilgili gider, işlemler ve kağıtlar, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu hükümleri saklı olmak koşulu ile her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır. Müsteşarlık tarafından borçlu sıfatıyla veya Hazine garantileri ile sağlanan; a) Program kredisi ve proje kredilerinin temini, ikrazı, devri, tadili veya uzatılmasına ilişkin işlemler ve kağıtlar, b) Uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan finansman araçları ile yapılacak borçlanma anlaşmalarında öngörülen ödemeler, işlemler ve kağıtlar ve bu piyasalarda ihraç edilen menkul kıymetler, c) Devlet dış borçlarının uluslararası sermaye piyasalarında kullanılan türev ürünler dahil (EK : "d" bendi ; 21/09/2004 - 5234/22 md.) d) Devlet dış borçları ile ilgili kredi anlaşmalarında öngörülen bütün ödeme ve işlemler (dış proje kredileri çerçevesinde yapılacak ödemeler dahil, kredilerin kullanımları hariç), Her türlü vergi, resim, harç ve fondan istisnadır. Bu Kanun kapsamında sağlanan hibeler ile Avrupa Birliğinden sağlanan hibelerin temini, devri, tadili ve kullanımına ilişkin işlem ve kağıtlar da yukarıdaki istisnalardan yararlanır.
124	**4857 Sayılı İş Kanunu**	**Madde 37** - ÜCRET HESAP PUSULASI İşveren işyerinde veya bankaya yaptığı ödemelerde işçiye ücret hesabını gösterir imzalı veya işyerinin özel işaretini taşıyan bir pusula vermek zorundadır. Bu işlemler damga vergisi ve her çeşit resim ve harçtan muaftır. **Madde 86** - AĞIR VE TEHLİKELİ İŞLERDE RAPOR Ağır ve tehlikeli işlerde çalışacak işçilerin işe girişinde veya işin devamı süresince en az yılda bir, bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı oldukları işyeri hekimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, sağlık ocağı, hükümet veya belediye hekimleri tarafından verilmiş muayene raporları olmadıkça, bu gibilerin işe alınmaları veya işte çalıştırılmaları yasaktır. Sosyal Sigortalar Kurumu işe ilk giriş muayenesini yapmaktan kaçınamaz. Bu raporlar damga vergisi ve her çeşit resim ve harçtan muaftır. **Madde 87** - ON SEKİZ YAŞINDAN KÜÇÜK İŞÇİLER İÇİN RAPOR Ondört yaşından onsekiz yaşına kadar (onsekiz dahil) çocuk ve genç işçilerin işe alınmalarından önce işyeri hekimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırası ile en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu, sağlık ocağı, hükümet veya belediye hekimlerine muayene ettirilerek işin niteliğine ve şartlarına göre vücut yapılarının dayanıklı olduğunun raporla belirtilmesi ve bunların onsekiz yaşını doldurıncaya kadar altı ayda bir defa aynı şekilde doktor muayenesinden geçirilerek bu işte çalışmaya devamlarına bir sakınca olup olmadığının kontrol ettirilmesi ve bütün bu raporların işyerinde saklanarak yetkili memurların isteği üzerine kendilerine gösterilmesi zorunludur. Sosyal Sigortalar Kurumu işe ilk giriş muayenesini yapmaktan kaçınamaz. Bu raporlar damga vergisi ve her çeşit resim ve harçtan muaftır. **Madde 94** - MUAFİYET İşçi ve işverenlerle bunların meslek kuruluşları tarafından kendilerini ilgilendiren ve iş hayatına ilişkin işlerde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yazı ile başvurma halinde bu dilekçeler ve bunlarla ilgili tutanak, evrak, defter ve işlemler damga vergisi ve her çeşit resim ve harçtan muaftır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
125	**4865 Sayılı Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü Kurulması Hakkında Kanun**	**Madde 18** - MUAFİYETLER Enstitü ve Enstitünün gelirleri damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Enstitü, yapacağı araştırma ve incelemeler için hiçbir ilmühaber, ruhsatname ve imtiyaz almak zorunda değildir. Enstitü tarafından açılacak davalarda teminat aranmaz. Eti Holding A.Ş.'nin, yaptıracağı Ar-Ge projeleri kapsamında alınan patentlerin kullanımı Eti Holding A.Ş.'ye ait olup bunlardan ücret alınmaz.
126	**4904 Sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu**	**Madde15** - 4857 sayılı İş Kanununun 30 uncu maddesinin son fıkrası uyarınca Kuruma aktarılan idari para cezaları hariç olmak üzere Kurum gelirlerinden, Kurumda fiilen çalışan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında görevlendirilenler dahil kadrolu personele görev unvanı, çalışma verimi ve hizmetlerin rasyonelliğini sağlayacak ilkeler göz önünde bulundurularak Yönetim Kurulunca uygun görülen ve Bakanlıkça onaylanan oran ve miktarda ek ödeme verilir. Ek ödemelerin aylık tutarı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda tanımlanan en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının %150'sini geçemez. Ek ödemelerde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun aylıklara ilişkin hükümleri uygulanır ve damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulamaz. Ek ödemeye ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak bir yönetmelikle tespit edilir. **Madde 23** -a) Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallar ile bunların alım ve satım işlemleri ve bunlardan elde edilen hak ve gelirler, b) Kurum tarafından açılan ve Kurumun taraf olduğu davalar ve icra kovuşturmaları ile ilanlar, c) Satışı yapılan veya satın alınan gayrimenkullerle ilgili tapu işlemleri, d) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri, İlgili kanunlarda Kurumun adı veya kuruluş kanununda yazılı olmasa dahi her türlü vergi, resim ve harç ile belediyelerde yürütülecek her türlü hizmet karşılığından alınan ücretler ve Kurumun doğrudan doğruya hizmetlerinden yararlanmadığı fon ve kuruluşlara katkı paylarından muaftır. Diğer kanunlarda yer alan bütün muafiyet ve istisnalar saklıdır.
127	**4911 Sayılı Sivil Hava Araçları Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigortasının Ticari Olarak Temin Edilemeyen Kısmının Devlet Garantisi İle Karşılanması Hakkında Kanun**	**Madde 7** - Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıtlı hava araçlarıyla ücretli ve ücretsiz olarak seyahat eden yolcuların ve havaalanlarında yerleşik servis sağlayıcılarının ödeyeceği Devlet garantisi bedeli, Ulaştırma Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Bakan tarafından belirlenir veya değiştirilebilir. Devlet garantisi bedeli, katma değer vergisi hariç olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. 6 ncı madde uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından Devlet garantisinin durdurulmasına veya Devlet garantisi verilmesinden tümüyle vazgeçilmesine karar verilmesi halinde Devlet garantisi bedeli alınmaz.
128	**4954 Sayılı Türkiye Adalet Akademisi Kanunu**	**Madde 36** - Akademiye yapılacak aynî, nakdî ve sair yardım, bağış ve vasiyetler, her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Yardım, bağış ve vasiyetlerin kullanılmasında, yardım, bağış ve vasiyeti yapanların istedikleri ve Yönetim Kurulunca da kabul edilen kayıt ve şartlara uyulur. Gelir veya kurumlar vergisine tâbi mükellefler tarafından Akademiye makbuz karşılığında yapılacak nakdî bağışlar, yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilir. Akademinin tesis, bina ve arazileri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Akademi faaliyetlerinden elde edilecek kazançlar, kurumlar vergisine tâbi değildir. **Madde 37**-Akademi Başkan ve başkan yardımcılarına ve 22 nci maddenin (a) bendine göre görevlendirilenlere (5000), 23 üncü maddeye göre görevlendirilenlere (4000), Eğitim Merkezi Müdürüne (3000), Eğitim Merkezi müdür yardımcılarına (2500), Genel Sekretere (2250), diğer idarî personele (DEĞİŞİK : Rakam; 31/03/2006 - 5473/5 md. "c" bendi)"(2000)" gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunan miktar üzerinden aylık ek ödeme yapılır. Ek ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaz. Ek ödemenin ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır. **Madde 39** - Denetim Kurulu üyelerine denetim için yapacakları çalışma süresince yılda onbeş günü geçmemek üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara (500), uhdesinde herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara (700) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpılması sonucu bulunacak miktarda günlük ücret ödenir. Yapılacak ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tâbi tutulmaz.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
129	**4958 Sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu**	**Madde 17** - Kurumda fiilen çalışan uzman tabip, tabip, eczacı, anestezi ve röntgen teknisyenleri ve Bakanlık merkez teşkilatında sadece Bakan onayı ile görevlendirilen kadrolu kurum personeline en yüksek Devlet memuru (ek gösterge dahil) brüt aylığının %175'ini geçmemek üzere ek ödeme yapılır. Yapılacak ek ödemelerden damga vergisi hariç, herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz.
		Madde 23 -Kurum, diğer kanunlarda yer alan bütün muafiyet ve istisnalar saklı kalmak kaydıyla, aşağıda belirtilen: a) Kurumun taşınır, taşınmaz malları ile bunların alım ve satım işlemleri ve bunlardan elde edilen hak ve gelirler. b) Sigorta üniteleri ile sağlık tesislerinde hizmetin gerektirdiği ve Türkiye'de temini mümkün olmayan her cins makine, araç, alet ve cihazlar ile çeşitli ilaç ve hammaddelerin Kurumca ithali ve kiralanması. c) Kurum tarafından açılan ve Kurumun taraf olduğu davalar ve icra kovuşturmaları ile ilamları. d) Bu Kanunun 7 nci maddesinin (7) numaralı bendi uyarınca Kurumca kurulan müessese, işletme, ortaklık ve iştiraklerden ve Kurum İlaç ve Tıbbi Malzeme Sanayii Müessesesinden elde edilen her türlü hak ve gelirler. e) Satışı yapılan veya satın alınan gayrimenkullerle ilgili tüm tapu işlemleri. f) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri.
		İlgili kanunlarda Kurumun adı ve kuruluş kanununda yazılı olmasa dahi her türlü vergi, resim, pul ve harç ile belediyelerde yürütülecek her türlü hizmet karşılığı alımdan alınan ücretler, her türlü katılma payları, Kurumun doğrudan doğruya hizmetlerinden yararlanmadığı fon ve kuruluşlara katkı paylarından muaftır.Sosyal Sigortalar Kurumu hastanelerine yapılacak bağış ve yardımlar, yıllık beyanname ile bildirilecek gelir ve kurumlar vergisi matrahından indirilir.
130	**5000 Sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun**	**Madde 25** - GELİRLER, GİDERLER VE BÜTÇE Enstitünün gelirleri şunlardır: a) Enstitünün yapacağı hizmetler karşılığında alınacak ücretler. b) Genel Bütçeden yapılacak yardımlar. c) Her türlü yardım ve bağışlar. d) Enstitüye ait taşınmazların gelirleri. e) Yukarıda sayılan gelirlerin nemalandırılması ile elde edilecek gelirler. f) Diğer gelirler. Enstitünün gelir-gider fazlası bir sonraki yıl bütçesine aktarılır. Enstitünün gelirleri, işlemleri ve gayrimenkulleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır, davalarda teminat aranmaz. Enstitünün giderleri ile eğiticilere ders ücreti ödemeleri Yönetim Kurulunca onaylanacak bütçeden karşılanır. Marka ve patent başvuruları için 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 8 sayılı tarifesinde belirtilen harç miktarları, Enstitünün yapacağı hizmetler karşılığında alınacak ücretlerle birlikte Enstitü tarafından tahsil edilir ve bu surette toplanan harçlar aylık olarak Maliye Bakanlığına aktarılır.
131	**5027 Sayılı 2004 Mali Yıl Bütçe Kanunu**	**Madde 25**/d) 28.3.2002 tarihli ve 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin üçüncü fıkrası ile tanımlanan nakit işlemleri, Merkez Bankasınca çıkarılacak likidite senetlerinin (veya bu mahiyette düzenlenecek kağıtların) faiz ve anapara ödemeleri ve bunlarla ilgili işlemler 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Kanun ile 3.6.1949 tarihli ve 5422 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla her türlü vergi, resim, harç ve fon kesintisinden müstesnadır.
132	**5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 2** - Bu Kanun; a) Vergi ve sigorta primi teşvikleri ile enerji desteği açısından Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca 2001 yılı için belirlenen fert başına gayri safi yurt içi hâsıla tutarı, 1500 ABD Doları veya daha az olan iller ile bu iller dışında kalan ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca 2003 yılı için belirlenen sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralamasına göre endeks değeri eksi olan illeri, b) Bedelsiz arsa ve arazi temini açısından (a) bendindeki iller ile kalkınmada öncelikli yöreler kapsamındaki diğer illeri, Kapsar.

EK:3/Ü

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
132	**5084 Sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Madde 3** - 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde; a) 1.4.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az (DEĞİŞİK : İbare ; 04/04/2007 - 5615/24.md) "on" işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin, b)"1.4.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden asgarî on işçi çalıştıranların iş yerlerinde fiilen çalışan işçilerin," Ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir. Terkin edilecek tutar, işçi sayısı ile asgari ücret üzerinden ödenmesi gereken gelir vergisinin çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.
		Madde 4 - 31.12.2008 tarihine kadar uygulanmak üzere 2 nci maddenin (a) bendi kapsamındaki illerde; a) 1.4.2005 tarihinden itibaren yeni işe başlayan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, en az (DEĞİŞİK : İbare ; 04/04/2007 - 5615/24.md) "on" işçi çalıştırmaları koşuluyla, bu iş yerlerinde çalıştırdıkları işçilerin, b) "1.4.2005 tarihinden önce işe başlamış olan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinden asgarî on işçi çalıştıranların iş yerlerinde fiilen çalışan işçilerin," Prime esas kazançları üzerinden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca hesaplanan sigorta primlerinin işveren hissesinin; organize sanayi veya endüstri bölgelerinde kurulu iş yerleri için tamamı, diğer yerlerdeki iş yerleri için yüzde sekseni Hazinece karşılanır. Hazinece karşılanacak tutar, işçi sayısı ile Sosyal Sigortalar Kanununun 78 inci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırına göre hesaplanan işveren hissesi prim tutarının çarpımı sonucu bulunacak değer üzerinden, yukarıda belirtilen oranlara göre saptanan tutarı aşamaz. İşveren hissesine ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için işverenlerin çalıştırdıkları si Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal
133	**5200 Sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu**	**Madde 19** - Birliğe ait her türlü taşınır ve taşınmaz mallar, bunların alım, satım, inşa ve kullanımları ile birlikçe yürütülen hizmet ve faaliyetler damga vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç ve katkı payından muaftır.
134	**5225 Sayılı Kültür Yatırımları Ve Girişimlerini Teşvik Kanunu**	**Madde 5**/b) Gelir vergisi stopajı indirimi; bu Kanun uyarınca belge almış kurumlar vergisi mükellefi yatırımcı veya girişimcilerin, ilgili idareye verecekleri aylık sigorta prim bordrolarında bildirdikleri, münhasıran belgeli yatırım veya girişimde çalıştıracakları işçilerin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, yatırım aşamasında üç yılı aşmamak kaydıyla %50'si, işletme aşamasında ise yedi yılı aşmamak kaydıyla %25'i, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.
135	**5281 Sayılı Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**	**Geçici Madde 2** - 1.1.2005 - 31.12.2010 tarihleri arasında uygulanmak üzere, hisseleri kısmen veya tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan bir bankanın bilanço değerlerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devralınması halinde, devir veya birleşmeden doğan kazançlar Kurumlar Vergisinden müstesnadır.
		Hisseleri kısmen ya da tamamen Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan bir bankanın; iştiraklerinin, takipteki alacaklarının ve diğer bilanço kalemleri ile banka lehine alınan teminatların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devir ya da satın alınması ve bu suretle edinilen aktiflerin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından devir, birleşme veya satış işlemine tabi tutulması sırasında düzenlenen sözleşmeler ve sair kağıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi, uzatılması, devredilmesi ve bozulmasına ilişkin düzenlenen kağıtlar, gayrimenkul ve menkul mallar ile hakların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu veya göstereceği kişiler adına kayıt ve tescil işlemleri, her türlü vergi, resim ve harçtan (taşıt alım vergisi dahil) Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından bankaya ödenen bedeller Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden müstesnadır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
136	**5303 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti İle Avrupa Birliği Arasındaki Mali İşbirliği Çerçevesinde Temin Edilecek Mali Yardımların Uygulanmasına İlişkin Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun**	**EK A-** İŞBİRLİĞİNİN GENEL ESASLARI **Madde 8**-2- AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatın, gümrük veya ithalat vergileri, harçları; KDV ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, gümrük veya ithalat vergisi
		3. AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet veya tedarik edilen mal veya yapılan iş için KDV den muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de KDV den muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.
		Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV'den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği KDV'ni, diğer işlemleri için tahsil ettiği KDV'den indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, KDV'nin iadesine ilişkin Türk Kanunu kapsamında istenilen gerekli belgeleri ekleyerek vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde bu talebi takip eden azami 10 günlük bir sürede vergi idaresi KDV iadesini yapacaktır. KDV muafiyeti bu Anlaşmanın imzalanmasından sonra mevcut KDV'nin yerini alan veya bu vergiye ek olarak tesis edilebilecek olan herhangi bir benzeri vergiye de uygulanacaktır.
		4. AT sözleşmeleri, Türkiye'de damga vergisine veya tescil harcına, mevcut veya getirilecek olan bunlara eşdeğer diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır.
		5. AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır.
		6. Türkiye vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen gerçek kişilerin, Türkiye'nin de finansman katkısı ile Topluluk tarafından finansmanı sağlanan hizmet ve/veya iş ve/veya hibe ve/veya eşleştirme sözleşmelerinin ifasından elde ettikleri gelirler Türkiye'de gelir vergisine tabi tutulmaz. Tüzel kişiler Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri olmaması kaydıyla yukarıdaki aynı hükme tabi olacaklardır.
		7. Hizmet ve/veya iş ve/veya hibe sözleşmeleri ve/veya eşleştirme sözleşmelerinde veya anlaşmalarda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere yerel olarak istihdam edilenler dışındaki gerçek kişiler (ve onların birinci derecede aile üyeleri) tarafından, sözleşmenin bitiminden sonra Türkiye'de yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak ya yeniden ihraç edilmek ya da bu devlette devredilmek üzere, şahsi kullanımlarına yönelik olarak ithal edilen şahsi ve ev eşyaları, gümrük vergileri, ithalat vergileri, vergiler ve eş etkili diğer mali yüklerden muaf tutulacaktır.
		8. Mesleki teçhizat ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, eğer talep ederler ise, o teçhizata ilişkin olarak Türkiye'deki ulusal mevzuatta tarif edildiği şekilde geçici ithalat sisteminden istifade ederler.
		9. TEDBİRLERDEN istifade edenler, TEDBİRLER kapsamında herhangi bir şekilde karşılıksız olarak, kendilerine transfer edilen mallardan kaynaklanan "Veraset ve İntikal Vergisi"nden muaf tutulacaklardır.
137	**5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek kuruluşları Kanunu**	**Madde 65** - Esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının, kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek ve bu amaçlarına uygun olarak kullanılmak üzere iktisap ettikleri ve edecekleri gayrimenkuller ile bu kuruluşların görevleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, katma değer vergisi ve emlak vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
138	**5411 Sayılı Bankacılık Kanunu**	**Madde 53** - Bankalar, krediler ve diğer alacaklarla ilgili olarak, doğmuş veya doğması muhtemel zararların karşılanması ve bunlar dışında kalan varlıkların değer azalışları için yeterli düzeyde karşılık ayrılmasına, aktiflerin kalitesine ve sınıflandırılmasına, garantilerin ve teminatların alınmasına, bunların değerinin ve güvenilirliğinin ölçülmesine, takibe alınan kredilerin izlenmesine ve vadesi dolmuş kredilerin geri ödenmesine ilişkin politikaları oluşturmak ve uygulamak, bunları düzenli olarak gözden geçirmek, tüm bu hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir. Bu madde uyarınca krediler ve diğer alacaklarla ilgili olarak ayrılan özel karşılıkların tamamı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.
		Madde 59 -Bankalar ve konsolide denetime tâbi kuruluşlarca bir malî yılda yapılabilecek bağış miktarı, banka özkaynaklarının binde dördünü aşamaz. Ancak, yapılan bağış ve yardımların en az yarısının, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya indirim olarak dikkate alınabilecek bağış ve yardımlardan oluşması zorunludur. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.
		Madde 63 - MEVDUATIN VE KATILIM FONUNUN SİGORTALANMASI Kredi kuruluşları nezdlerindeki tasarruf mevduatı ve gerçek kişilere ait katılım fonları, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından sigorta edilir.Kredi kuruluşlarınca Fona ödenen sigorta primleri kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.
		Madde 102 - Kurul başkan ve üyelerine, birinci fıkraya göre belirlenen ücretlerinin tutarında, damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın, her ay tazminat verilir.
		Madde 125 - Fon Başkan ve üyelerine, birinci fıkraya göre belirlenen ücretlerinin tutarında, damga vergisi hariç herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın, her ay tazminat verilir.
		Madde 134 - Fon tarafından bu madde hükümlerine istinaden yapılacak işlemlerde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanmaz. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu madde ile Fona tanınan yetkiler Fon tarafından başkaca bir işleme gerek olmaksızın Fon Kurulunun karar alması ile tekemmül eder. Yapılan işlemlerden tescile tâbi olanlar Fonun talebi üzerine tescil ve gerektiğinde ilân olunur.
		Madde 140 - FON VE FAALİYET İZNİ KALDIRILAN BANKALARA İLİŞKİN MALÎ İSTİSNALAR Fon her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Faaliyet izni kaldırılan veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas ve tasfiye idarelerinin Fon tarafından, borçlarının ve/veya taahhütlerinin üstlenilmesi ve/veya alacaklarının devralınması hâlinde Fonun, üstlendiği borçlar ve/veya taahhütler ile devraldığı alacaklarla ilgili devir ve temlik sözleşmeleri, her türlü teminatın tesisi ve kaldırılması, sözleşmelerin bozulması, dava ve icra takipleri ile bu borçlar ve/veya alacaklar ve/veya taahhütlerle ilgili diğer her türlü işlemler ve bu işlemlerle ilgili düzenlenen kâğıtlar, her türlü vergi, resim, harç, fonlar ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır.
		Borçlu tarafından ödenmesi gereken tahsil harcı dahil her türlü vergi, resim, harç ve masraflar bu alacaktan mahsup edilemez. Bu işlemlerden kaynaklanan döner sermaye ücreti ödenmez ve diğer kesintiler yapılmaz. Fon alacağına karşılık bir malın Fon veya Fon bankaları tarafından rızaen veya icraen satın alınması hâlinde bu işlemlerle ilgili olarak tarafların ödemekle yükümlü olduğu vergi, resim, harç ve döner sermaye ücreti gibi malî yükümlülükler aranmaz. Fonun, Fon bankalarının ve tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas ve tasfiye idarelerinin, mahkeme ilâmını alması ve tebliğe çıkartması işlemlerinde karşı tarafa yükletilmiş olan harcın ödenmesi ve her türlü ihtiyatî tedbir, ihtiyatî haciz ve tehir-i icra taleplerinde teminat şartı aranmaz.

VERGİ KANUNLARI DIŞINDAKİ KANUNLARDA YER ALAN HÜKÜMLER		
SIRA NO	**KANUN**	**KONU ÖZETİ**
138	**5411 SayılıBankacılık Kanunu**	Fonun, Fon bankalarının ve tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas ve tasfiye idarelerinin, yukarıda belirtilen işlemler nedeniyle kendi aralarındaki ve/veya diğer gerçek ve tüzel kişilerle aralarındaki işlemler nedeniyle düzenlenen sözleşmeler, belgeler ve sair kâğıtlar ile bunların değiştirilmesi, yenilenmesi, uzatılması, devredilmesi ya da yeni bir itfa plânına bağlanması, alacakların teminatlandırılması, teminatların devir alınması, tarafların sulh ve/veya ibra olması ve/veya her ne nam altında olursa olsun herhangi bir işleme tâbi tutulması nedeniyle düzenlenen kâğıtlar ve/veya belgeler her türlü vergi, resim ve harçlar ile özel kanunları ile hükmolunan malî yükümlülüklerden istisnadır. Bu hüküm üçüncü kişiler yönünden, Fonun ve/veya Fona intikal eden bir bankanın ve/veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen müflis bankaların iflas idarelerinin, tasfiyeye tâbi tutulan bankaların tasfiye idarelerinin alacaklarının tahsili ile ilgili işlemlere taraf olmaları hâlinde uygulanır. Fonun, bu Kanunun 131 inci maddesi uyarınca gerçekleştireceği borçlanma ve avans işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.
		Fon bankaları, faaliyet izni kaldırılan veya tasfiyeleri Fon eliyle yürütülen bankaların iflas ve tasfiye idarelerinin alacaklarının tahsilini teminen yapacakları her türlü işlem, dava ve icra takipleri, bu dava ve takiplerin borçlularınca kabul edilmek suretiyle kesinleştirilmesi, her türlü vergi, resim, harç ve fonlar ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükmünden istisnadır.